

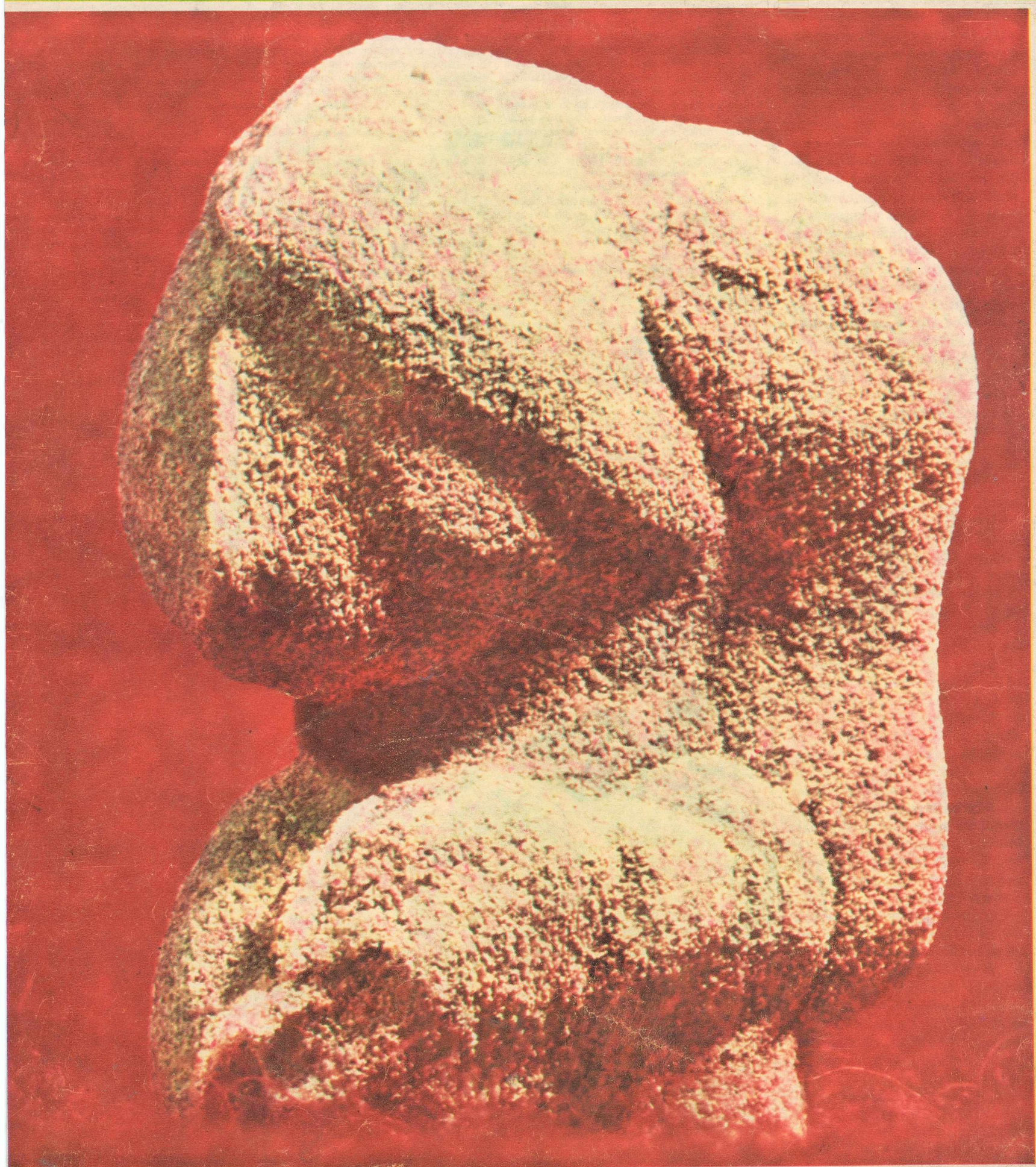
ANUL XXII — NR 41 (957) — 6 OCTOMBRIE 1973

flacăra

alți
elevi,
alte
ghiozdane

— imagini dintr-un meci dramatic
U-CRAIOVA — FIORENTINA
— joc și imaginație

Biblioteca Municipiului Drobeta
SALA DE LECTURA

o descoperire a noctului ion aborabo

spre viață!

via de la miniș

Colecția stațiunii experimentale a la Miniș (județul Arad) conține, p
lângă viile productive (circa 200 he
tare, urmînd ca, treptat, să ajung
la 400 hectare) și o colecție de 2
de soiuri de viță-de-vie.

Începînd cu acest număr, revista noastră devine în mod programatic, în toate compartimentele ei, o revistă a concretului, o revistă a vieții reale, o revistă a oamenilor. Începînd cu acest număr, «Flacăra» extinde experiența pozitivă a reportajelor pe care le-a găzduit, de șapte luni încoace, asupra tuturor rubricilor revistei, fără excepție. Dorim să fim o revistă a oamenilor, o revistă a adevărului concret, o revistă a argumentelor, o revistă a faptelor! Ne-am săturat și noi, odată cu cititorii, de vorbele goale, de vorbele fără acoperire concretă. Cerem colaboratorilor noștri să respecte acest principiu de lucru: vorbind despre muncă, trebuie să muncim! Cerîndu-le oamenilor să muncească, trebuie să dăm noi înșine exemplul muncii noastre. Or, munca noastră nu poate fi altceva decît punerea condeiilor noastre în slujba directă a vieții, a realității, a concretului! Datorită acestei orientări, mai accentuate decît pînă acum, spre viață — dar nu la modul «periflastic», evazionist, șmecher — datorită cerinței pe care o formulăm aici, cu solemnitatea unui jurămint, e posibil ca unii dintre colaboratorii de pînă acum să renunțe la spațiul pe care li l-am acordat în revistă. Nu-i exclus ca unii să nu poată merge pe teren, în perioadele care urmează, așa cum nu e absurd să considerăm că alții preferă scrisul comod, din marginea vieții, iar nu din miezul ei aprins. Totul e posibil, nu acuzăm pe nimeni, dar, în același timp, sîntem hotărîți să nu dăm înapoi în nici un caz. Vom fi o revistă a vieții, a adevărului și a faptelor! Nu vrem să susținem că nu e posibil și altfel și că numai așa se poate face o revistă. Dar trebuie să spunem: astfel gîndim noi această revistă! Și că nu vom face nici un rabat, nimănui! Sîntem de această credință și vom acționa deci în numele ei: în România socialistă sînt fapte, sînt realități care merită atenția gazetarilor și scriitorilor cu mult mai mult decît teoretizările savante și, în orice caz, cu mult mai degrabă decît scrierile din birou, care tot birocratie se numesc.

Căci dacă Plenara din Noiembrie 1971, a C.C. al P.C.R., a însemnat atît de mult în viața națiunii române, în ceea ce privește călăuzirea tuturor acțiunilor noastre spre viața concretă, spre realitatea plină de necesități, atunci n-ar fi în regulă dacă noi, la acest loc de muncă al nostru, n-am acționa pentru transformarea revistei «Flacăra» într-un fragment de viață fierbinte a României socialiste! Așadar, spre viață!

Adrian PĂUNESCU

S-a mai scris despre poezia și dulceața viei românești. S-a mai scris despre toamna bogată în rod, ori despre strugurii ridicați în soare, către care se îndreaptă un zîmbet de codană. Ce-i drept, ar fi și o poezie a viei, în măsura în care opulența, belșugul, lipsa de frînă a naturii dezlănțuite în creștere și dezvoltare, pot fi poezie. Pe mine, unul, orășean get-beget, risipa de putere vitală pe care și-o inspiră via m-a impresionat ca saloanele luxoase ale unei case regale. A fost o lecție de viață această bogăție a țării noastre, a noastră înșine. Nu știam că avem și firea de partea noastră.

În vîlmășagul de senzații pe care îl trezeau în mine: ziua cenușie, cu zarea joasă, aerul umed încărcat de miresme nemai-întîlnite și totuși știute, plin de culorile estomate ale strugurilor și ale viței propriu-zise — vocea lui Simion Ciudina, tehnician (am aflat de la directorul stațiunii, Gheorghe Calistru, că tehnicianul acesta citește genetică și filozofie — la ce i-o fi trebuind aceasta din urmă? «Niciodată nu știi cum se leagă», a venit răspunsul directorului), îmi explică ce și cum. Mîndria stațiunii este vinul roșu. În special Cabernet-Sauvignon-ul, care el singur are peste 20 de medalii de aur. Apoi, stațiunea are ca menire descoperirea de soiuri noi, studierea și descrierea lor, și, în fine, propuneri pentru darea în exploatare. Chiar cu o zi înainte fusese omologat soiul «Miniș 1», o varietate de Bacator roz (local, rujiță). La început, stațiunea a avut 10 hectare.

Era în 1957. Tot atunci a început selecția pentru soiul «Cadarcă». Din 25 000 de butuci, prin selecții succesive au fost aleși, în 1963, 2 butuci care, apoi, prin înmulțire au devenit o vie. Expresii ciudate: școală de viță (un fel de pepinieră), soi pruinat (acoperit cu pruină — ca la prunele acoperite cu «brumă»), plîsul viței (primăvara, seva țîșnește prin rîni, prin despîcăturile altoiului), «am făcut dealuri multe» (s-au amenajat, care va să zică), și așa mai departe.

Stațiunea e mult mai mare. Are cam 800 hectare. Legume. Fructe. Există și o plantație experimentală de migdali. Alături de un castel părăginit, încă locuit, care va fi transformat poate într-un hotel.

Soiul cel mai timpuriu e Perla de Csaba, care se coace pe la sfîrșitul lui iulie. Alți struguri de masă. Regina viilor, Cardinal, Chasslas d'oré, Muscat de Hamburg... Soiuri de vin roșu: Cadarcă, Merlot, Cabernet-Sauvignon, Pinot Noir... Soiuri de vin alb: Mustoasă de Măderat, Riesling italian, Muscat Ottonel... Producția pe hectar variază între 6500-20 000 kilograme. Din 100 kilograme de struguri se obțin 70 litri de vin.

Gheorghe Calistru, originar din Moldova, de lîngă Fălticeni, om de 43 de ani, cu un copil, Mugurel, de 9 ani, îmi spune că ar avea nevoie de mai multe investiții. Se pare că la Miniș se va înființa un Combinat de vinificație. Tot Gheorghe Calistru este conducătorul grupului care a descoperit tot ce s-a descoperit la Miniș în ceea ce privește vița-de-vie. Mîna sa dreaptă, omul cel

mai prîceput și pe a cărui experiență sensibilizată se bazează Gheorghe Ciudina, este Simion Ciudina, tehnicianul, ce citește cărți de genetică și filozofie.

«Vinoteca». O pivniță plină de butuci și sticle, mai curate sau mai prăfuite. Măgire: nu-i adevărat, nu-i adevărat vinul uitat în butoaie sau în sticle gros ca marmelada. Nu există astăzi vinuri. Există vinuri, ce-i drept, care învechesc greu, altele care se învechesc ușor (ce relativ pare timpul, nu?), datează de sute de ani, astea-s basme. Păcat. Făcuse datează din 1749. Cum ar fi fost uitate de pe la 1800?

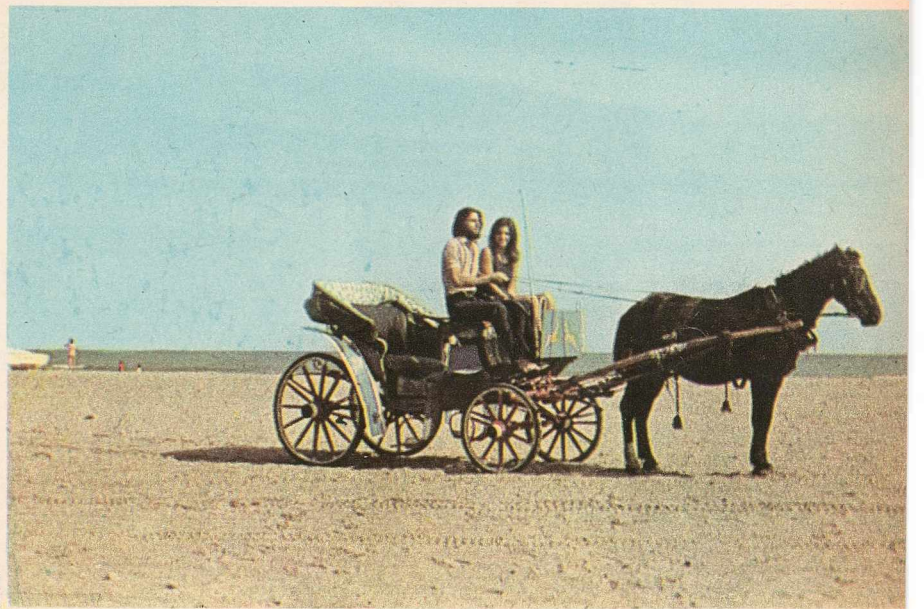
De ce nu există pe piață sticle cu etichetă de Miniș? Producția nu e de lepădat, e excelent, totul e în regulă. De ce, a fost foarte simplu. Stațiunea, fiindcă n-avea instalație de îmbuteliere, își trimitea vinul la Valea Călugărească. Acolo se «cupa» (se amestecă) cu vinul de Valea Călugărească și sticlele poartă eticheta întreprinderii de îmbuteliere. Asta nu-i piraterie! să mai fie cînd o să aibă și Minișul instalație de îmbuteliere.

Afară, cerul s-a lăsat parcă și mai cald. Totuși, nu pare că va ploua. E cald, e în curte, în jurul rondurilor cu flori, odată cu elevii de la liceul horticol face curățenie. Există o pace aici care contrabala energia zvîrlită de soare, pămînt, oameni în struguri și în vin.

Alexandru PAPI

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

De undeva, din stînga, cred că vine iarna... (Const. Marinescu)

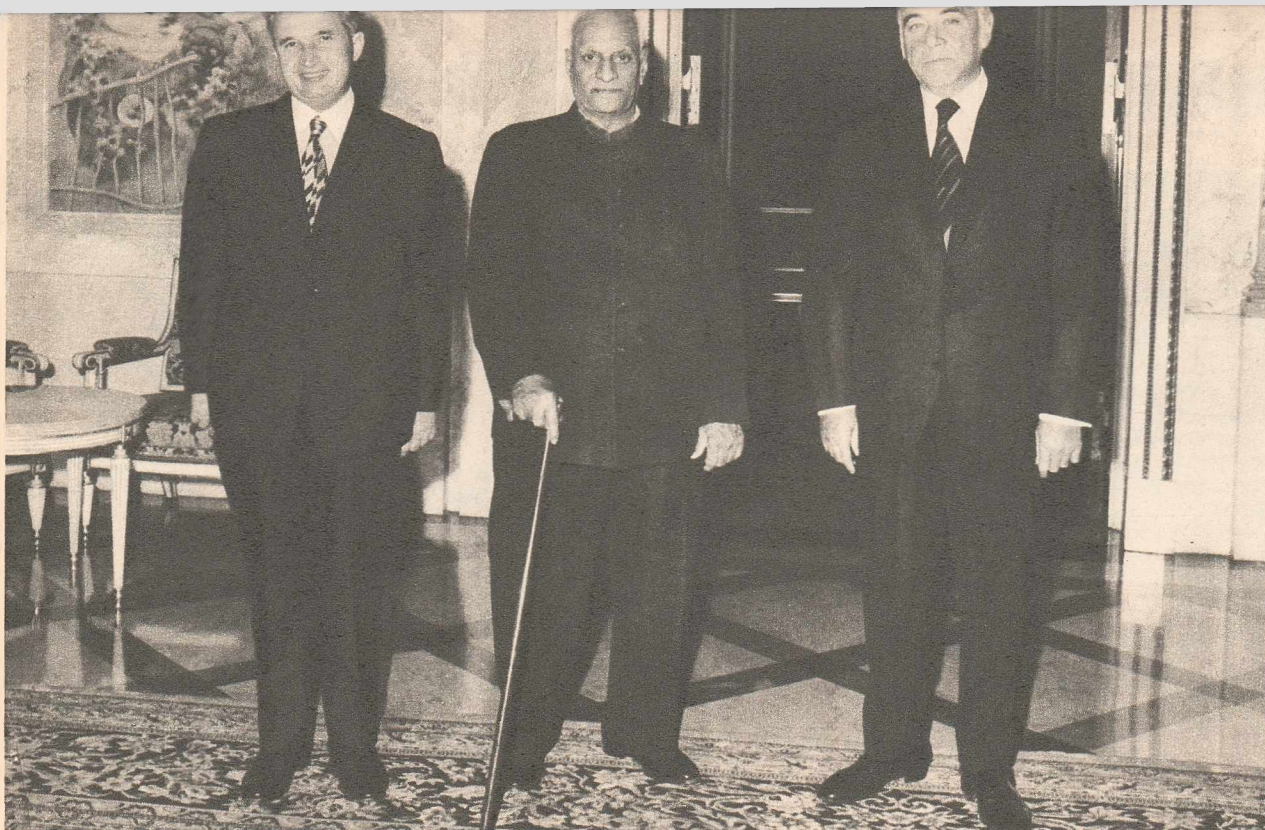
Pentru legendă, vezi Dicționarul limbii române moderne: a birfi, a cleveti, a sta la taclale, a sporovăi etc... (Elena Ghera)

Chiar în condițiile vieții moderne, arta țesutului se poate transmite de la o generație la alta. Evident, dacă există și o Marie Spiridon. (Emanuel Tănjală)

Ca orice gospodină, Gospodina din strada Academiei întîmpină iarna cu tot ce trebuie. Inclusiv gogoșari. (Elena Ghera)

A împlini 600 de ani de viață — documentar atestați, cum spun etnografil — satul Șintereag, județul Bistrița-Năsăud. La multe milenii! (Emanuel Tănjală)

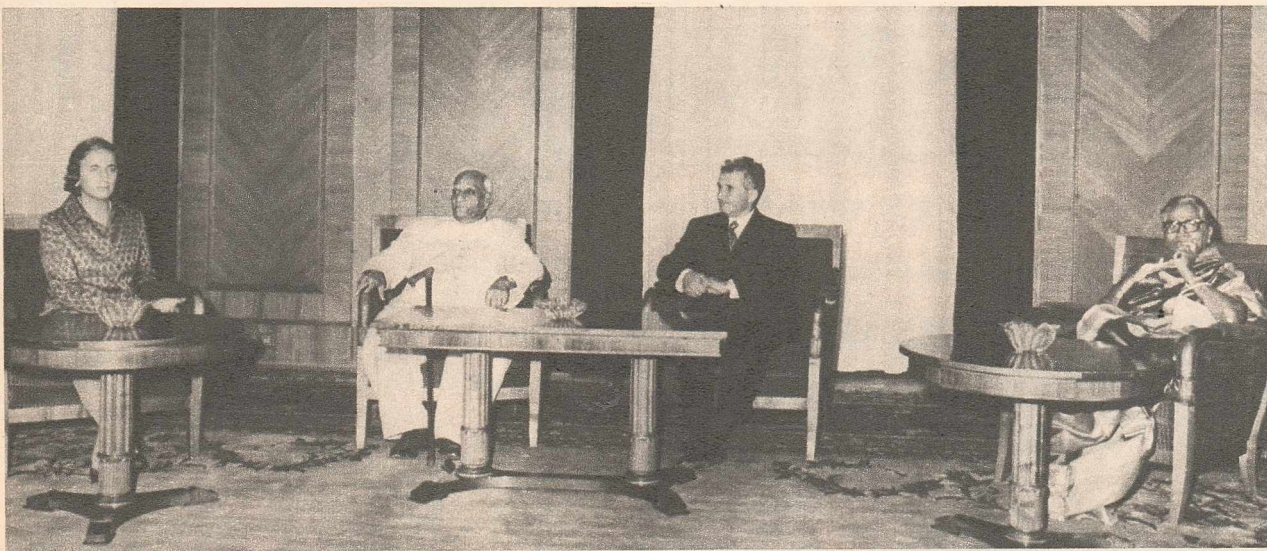

VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ A PREȘEDINTELUI REPUBLICII INDIA, VARAHAGIRI VENKATA GIRI

La invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, s-a aflat într-o vizită oficială în țara noastră președintele Republicii India, Varahagiri Venkata Giri, împreună cu soția, Sarasvathi Giri.

Această vizită, ca și vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o în India, constituie înalte expresii ale bunelor relații politice, economice, culturale și știin-

țifice dintre cele două state, corespunzătoare intereselor lor și cauzei păcii și cooperării în lume. Colaborarea româno-indiană, în necontenită dezvoltare, oferind o pildă de conlucrare rodnică între țări cu orînduiri social-politice diferite, are la temelie principiile de nezdruccinat ale independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

ore calde

Ore calde pe întreg cuprinsul țării. Intrarea în ultimul trimestru al acestui an hotărîtor al cincinalului înseamnă pentru destulul colectiv al poporului nostru nu numai o interpretare lucidă a drumului parcurs, moment de bilanț și de sinteză ci, în același timp, o prospectare lucidă a viitorului, a ceea ce va însemna pentru noi toți o Românie făurită prin armele rațiunii și practicii sociale. Răspunzînd chemării secretarului general al partidului nostru, comuniștii, întreaga noastră națiune a dovedit prin fapte încă din primele zile ale noului păttrar de an că este hotărîta să-și înzecească eforturile creatoare, prin hărnicie, abnegație și simț gospodăresc, prin realizarea exemplară a sarcinilor curente și de perspectivă. La ordinea zilei: înfăptuirea exemplară a planului la fiecare produs în parte, eforturi notabile pentru ridicarea eficienței economice, ritmuri superioare de lucru pentru recuperarea restanțelor pe șantiere, astfel ca toate obiectivele și capacitățile prevăzute în planul pe acest an să intre în funcțiune la termen.

Crezul și hotărîrea unanimă ale poporului de a înfăptui cincinalul înainte de termen au fost reafirmate cu vigoare și în contextul numeroaselor telegrame prin care colectivele de muncă au salutat strălucita solie a prieteniei, solidarității și colaborării internaționale, istoricul itinerar al șefului statului român, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în America Latină. Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., adoptată în legătură cu această vizită, înalta apreciere a activității rodnice, remarcabile, desfășurată de șeful statului nostru, de strălucita afirmare a politicii externe a României socialiste, exprimă plener voința întregii noastre națiuni pentru o largă și permanentă conlucrare internațională, în folosul păcii, progresului și colaborării între popoare, pentru o lume mai dreaptă, pentru pace și prietenie.

Ore calde — la propriu și la figurat — și pe ogoarele patriei. Sub un cer albastru, cu soare molcom, primăvărat, se lucrează intens pentru recoltarea, degajarea și însămintarea terenurilor agricole. Zile-lumină pentru culesul porumbului, cartofilor și sfeclii-de-zahăr, un timp excelent pentru recoltarea legumelor și fructelor, produse perisabile și prin care unitățile agricole sînt datoare să asigure aprovizionarea piețelor și fabricilor de conserve. O toamnă generoasă dar care reclamă milioane de mîini harnice. Nici un efort nu este prea mare în aceste zile hotărîtoare pentru a asigura succesul deplin al campaniei agricole de sezon, sarcină de excepțională însemnătate pentru economia întregii țări.

Începutul acestei săptămîni a fost marcat și de solemnitatea sărbătoririi și decorării diviziei «Tudor Vladimirescu-Debrețin», cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la înființare. Un moment emoționant care se impune inimii și cugetului nostru prin largă și vibranta retrospectivă a trecutului nostru național. Glorificînd lupta plină de sacrificii a poporului nostru pentru apărarea independenței și ființei naționale, elogiînd viteza noastră armată populară, pe bravii săi ostași și comandanți, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președinte al Consiliului de Stat și comandant suprem al forțelor armate, a făcut o amplă și profundă analiză a epocii de reînnoire istorică, a unei Români în care îndrumările-cheie ale unui partid de guvernămînt au devenit propriile noastre opțiuni și în care crearea unei economii stabile și prospere, bazată pe o consecvență politică de industrializare a patriei, reprezintă principala garanție a progresului multilateral și avangarda independenței și suveranității naționale.

Liviu TIMBUS

— Sinteți om în toată firea și sinteți un om care nu-și vede apul de treburi, vă întreb totuși: ați visat vreodată la o artă a tuturor hidrocentralelor posibile în România noastră?

— O astfel de hartă m-a împins către meseria de constructor. Prin '47-'48, elev fiind, am pus mina pe o schiță, pe un plan de perspectivă al lucrărilor hidroenergetice ce urmau să se facă în țara noastră. Pe atunci vroiam să mă fac electromecanic. Însă dorința de a participa la mari lucrări, e felul celor din schița cu pricina, m-a făcut să mă duc la construcții.

— Iar acum, la 43 de ani, sinteți *directorul general* al unei întreprinderi colos: *Grupul de șantiere Lotru-Sebeș*. Cu alte cuvinte, sinteți șeful unui polișantier întins pe 8 000 kilometri pătrați, conducătorul masivului colectiv al construcțiilor celei mai mari hidrocentrale de pe râurile interioare

de vorbă în munți,

de România. Trag nădejde — tovarășe *inginer Dan Predoiu* — că aveți sentimentul reușitei în viață. Nu?

— Da, am sentimentul reușitei. Toate lucrările la care am participat mi-au dat mari satisfacții. Sper să se întâmple la fel și cu aceasta de la Lotru. Dealtfel, sint convins: și ucrarea de aici va da satisfacții la toate nivelurile, începând cu cel al simplului muncitor și terminând cu nivelul țării întregi.

— Numiți una sau mai multe din realizările dumneavoastră profesionale concrete.

— Prin anii '56-'58 am fost șeful șantierului de consolidări ale malului de la Constanța. Malul stă și nu se mișcă nici azi, consider asta o reușită de-a mea. O a doua reușită a fost participarea la acel prim efort pe linia realizărilor hidroenergetice naționale care a fost momentul Bicaz. Apoi am mai «dus» două șantiere «de la un cap la altul»: cel al barajului Secu-Reșița și cel de la Mesteacănu-Bălan, din Munții Hășmașului. Și-acum, de vreo cinci ani, mă bat aici, la Lotru.

— Alături de succese ați trecut vreodată printr-un mare eșec profesional?

— Lucrările la a căror realizare particip eu sint de o asemenea anvergură încât nu pot fi socotite lucrări individuale, ci lucrări care se duc la bun sfârșit mulțumită muncii unui întreg colectiv. De aceea și problemele, mai mult sau mai puțin deosebite, sint rezolvate tot în colectiv. Un impas poate fi socotit cel prin care trecem acum; planul nostru anual era de a realiza 40 de kilometri de galerii și, după aceste prime opt luni ale anului, avem o rămânere în urmă față de plan, de aproape cinci kilometri. Bineînțeles, ne reorganizăm forțele și vom rezolva noi și această problemă.

— Acum, când sinteți un profesionist încercat, vă este rușine de vreo gafă profesională din anii de ucenicie, din anii de început cărora greșelile le sint în bună măsură inerente?

— N-am ce-mi reproșa pe linie profesională. Nu pentru că n-am spirit autocritic; ci pentru că întotdeauna am tratat problemele profesionale cu maximă seriozitate.

— După Lotru, vă tentează un alt șantier sau un birou prin minister?

— Deocamdată mă gândesc numai la Lotru; fiindcă ne așteaptă amenajarea întregii sale văi și lucrările, începute de altfel, se vor întinde pînă prin '79. Și-apoi, chiar și aici, în plin munte, fac în serioasă măsură și muncă de birou.

— Dincolo de meseria de constructor aveți o muncă și de conducere; care-s raporturile dumneavoastră cu subalternii? Aveți vreo cheie specială spre sufletul lor?

— Mi se reproșează blîndețea față de subalterni. Cum se spune, sint, pentru ei, un șef comod. Trebuie să-mi schimb atitudinea. Oamenii ar fi bine să facă mai mult uz de conștiință în activitatea lor. Dar asta-i teorie. Practic, nu ascultă dacă nu folosești un ton categoric. Nu-mi place dar e un imperativ pentru mine să cîștig în duritate; pentru că mai am ceva ani pînă la pensie.

— De vreo cincisprezece ani încoace constructorii de hidrocentrale trăiesc o mare șansă: aceea a lucrărilor de anvergură. Saltul românesc în această privință mi se pare spectaculos. Cum îl vedeți dumneavoastră care-l priviți din interior?

— Față de nivelul școlii noastre de poduri și șosele, poate nici nu-i un salt. În schimb, saltul este, și încă spectaculos, în realizarea unor lucrări. Școala românească de construcții a avut întotdeauna prestigiu chiar pe plan mondial. Dar, degeaba era școala bună, degeaba absolvenții erau pricepuți, dacă lucrările erau mici. Mă simt totuși obligat ca înainte de a începe orice lucrare să-mi amintesc și de podul lui Saligny. E bine să ne amintim, e bine să păstrăm o tradiție și o memorie. Lucrările noastre sint de viață lungă, de aceea

trebuie executate cu mult discernămint profesional. Pentru că ele trăiesc cu mult mai mult decît noi. Și noi toți trebuie să răspundem pentru ele chiar și după moartea noastră.

— Socotesc că într-o anumită perioadă, o anumite profesii are anume mari probleme. Care ar fi — azi — problema numărului unu pentru constructori? Sau problemele?

— În privința volumului de lucrări nu-i nici una; noi, constructorii, avem în față cel puțin douăzeci de ani de muncă intensă la mari lucrări hidroenergetice. Iar în privința construcției de locuințe, vom avea de lucru oricînd. Deci nu există o problemă de a fi sau a nu fi a meseriei în sine. Însă există probleme ale perioadei. O lucrare are un termen ce trebuie respectat, dar lucrarea are și o perioadă de execuție. Or, din această perioadă de execuție se pierde foarte mult timp cu formalitățile de început. Apoi, o altă mare problemă o constituie asigurarea condițiilor sociale pentru constructori. Pe șantierele unde se știe că va fi de lucru mai mult de cinci ani trebuie să se edifice colonii cu structură definitivă. Or, în această privință ajutorul pe care îl primim este încă slab. Și aceasta contribuie la fluctuația cadrelor. Oamenii trebuie priviți în evoluția lor; necalificații de ieri și burlacii de ieri azi sint oameni de bază ai șantierului și totodată sint familiști. Unii cu multi copii. Recent, la o oră de audiență mi-a venit o femeie care cerea transferarea soțului său, un foarte bun miner de-al nostru, de la un lot din vîrfurile munților, unde oamenii locuiesc în barăci, la un lot ceva mai jos, în apropierea coloniei. Motivarea ei de mine m-a făcut să-i dau dreptate. Mi-a spus așa: «Primul copil l-am născut în rulotă, al doilea în baracă, al treilea tot în baracă, al patrulea vreau să aibă parte de o casă». Problema trebuie tratată direct de organele de coordonare: Comitetul de Stat al Planificării și organele de coordonare pe linie de construcții. Lucrul nu poate fi rezolvat prin tocmeala dintre ministere, ci prin reglementarea ei pe linie de stat.

— În țara noastră se petrece un mare proces socio-profesional: trecerea unui enorm număr de oameni de la munca agricolă la munca industrială. Țăranii se transformă în muncitori industriali. Procesul nu-i comod, ba pentru unii e chiar dramatic. În acest proces șantierul de construcții joacă, în bună măsură, rolul unui loc de trecere, al unui intermediu social. Mă interesează observațiile dumneavoastră personale cu privire la acești oameni care-și schimbă status-ul social în condițiile șantierului.

— Într-adevăr, drumul spre industria uzinală trece și prin șantierele industriei construcțiilor. Pe șantierele noastre vin multe elemente necalificate numai că, de un timp încoace, chiar și pe șantiere se cere muncă serios calificată, fiindcă și noi ne orientăm spre regimuri industriale. Și unii — dintre cei nou-veniți — rezistă, alții nu. Noi încercăm să-i calificăm pe toți. Dar calificarea e puțin speriată de greutatea lucrărilor. Nu-i ușor să învingi — muncind în subteran — pămîntul cu toate capriciile lui. Șantierul nu-i doar un loc de trecere, ci și de refugiu. Oamenii vin aici să-și rezolve niște probleme personale. Șantierul e un loc unde — în condiții grele — se formează familii noi dar și unde se refac familii. Șantierele formează oameni. Chiar dacă unii dezertează nu se poate ca viața de pe șantier să nu lase o urmă pozitivă în structura lor.

— Din păcate, unii dintre copiii celor care avînd funcții de conducere și implicit avînd venituri peste medie, jignesc și sfidează, prin mentalitățile și comportările lor, pe cei mulți care-și cîștigă existența prin muncă proprie. Dumneavoastră aveți și copii, și venituri peste medie. Cum vă educați copiii, ca să rămînă cu picioarele pe pămînt, ca să nu-și piardă bunul-simț?

— Îl mențin pe copil în lumea lui! Copiii trebuie să rămînă la nivelul lor și cu problemele nivelului lor. Și, mai ales, trebuie făcuți să-și dea seama că banii, mulți-putini, se cîștigă prin muncă.

— Aș fi curios să vă aflu «concluziile de viață»? Firește, pe cele strict ale dumneavoastră.

— Avînd în vedere vîrsta mea, concluziile sint, să le spunem așa, mai de început. Prima: școala trebuie luată foarte în serios. Mie mi-a intrat în cap de la început să nu-mi fac de rușine profesorii. Și acum sint mulțumit cînd foștii mei dascăli trimit studenți în practică pe șantierele mele. A doua: lucrările, sarcinile profesionale trebuie luate tot foarte în serios. Peste nimic nu trebuie trecut cu ușurință. Nu există aspecte minore, noi le considerăm — greșit — așa.

— Sinteți, implicit, constructor și de gigantice rezervoare

cu un om plecat din cîmpie

de apă. Din Africa ne parvin cutremurătoare știri despre ravagiile secetei. Nu-i posibil să n-aveți o meditație personală în această privință. Vreți să mi-o împărtășiți?

— Omenirea va rezolva și problema secetei africane. Spun omenirea, pentru că ei, africanii, deocamdată n-o pot rezolva singuri. E de datoria omenirii întregi să participe la această mare lucrare. Dar nu trebuie uitat că o asemenea problemă există și la noi; însă în limitele altor proporții și, ceea ce-i mai important, ea este în curs de rezolvare. Ne aflăm într-o zonă bîntuită și de secetă și de ploi. Problema a fost gîndită și, în ordinea lor, fronturile de lucru ar fi cam acestea: desecările, regularizările cursurilor de apă, formarea unor acumulări. O parte din rezervele de apă vor intra în circuitul energetic, o altă parte în cel hidrologic.

— Civilizația lumii contemporane, civilizația zburătorilor în cosmos și a spiritului tratatelor, este tulburată de neliniștitor de multe violențe. Munca dumneavoastră este prin excelență pașnică, iată de ce aș vrea să știu ce gîndiți despre duhul rău al violenței, manifestat fie prin deturările de avioane, fie prin exploziile din Irlanda, fie prin genocidul din Angola, fie prin represiunile rasiste din Rhodesia de Sud, fie prin crima politică din Chile?

— Constructorii sint oameni pașnici și au nevoie de pace. Pentru că doar așa pot realiza proiecte îndrăznețe. Numai în condiții de pace! Politica de violență trebuie eliminată și asta, cu cît mai repede cu atît mai bine. Omenirea trebuie să-și găsească echilibrul. Principiile noastre sint clare: ne opunem violenței și — ne opunem — pentru că au trecut valuri peste noi care numai bucurii nu ne-au adus.

— În această epocă de avînt al științei și tehnicii, cei care au o formație umanistică par amenințați de desuetudine. Dumneavoastră, care reprezentați prin excelență realul, ce părere aveți despre cei care aparțin, prin pregătirea și meseria lor, clasicului? Îi stimați, îi disprețuiți, ori aveți vreo poziție intermediară?

— Viața este un angrenaj complex; presupune aportul multor indivizi de diferite formații în realizarea unui obiectiv. Lumea nu poate fi formată doar din cei cu studii clasice și nici doar din cei cu studii reale. Acum, probabil, e o mai mare nevoie de oameni cu realul. Cei care au o formație clasică nu produc direct bunuri materiale. Ei creează bunuri spirituale care nu se vînd la kilogram. Personal n-am subestimat nici o meserie. Cum nu subestimez nici pe cei care încearcă, fără să reușească să finalizeze. Grupul nostru de șantier e o mică țărișoară, și are, în afara problemelor de construcție, probleme de educație, probleme de dezvoltare socială și așa mai departe. A subaprecia ceva înseamnă a compromite ceva. Părerea mea este că și munca celor cu pregătire umanistică poate să fie de o productivitate mai crescută, și deci de un interes mai mare, dacă se asigură pentru realizarea ei condiții materiale superioare. Exact ca și în industrie.

— Eu unul, am întrebare ce-am avut de întrebare. Poate mai aveți dumneavoastră vreun răspuns fără întrebare, vreo idee la care țineți și de care eu n-am știut să dau?

— Un lucru aș vrea să fie subliniat: aceste mari lucrări hidroenergetice se fac doar prin cumul de pasiuni, fie că sint pasiuni de mai lungă sau de mai scurtă durată. Ele se fac prin puterea de a nu dezerta în fața marilor dificultăți pe care le întîmpinăm noi, constructorii.

Nelu IONESCU

N.R. Din lipsă cruntă de timp, dialogul acesta s-a purtat într-o dimineață între orele 7,30 și 9,15, într-o Volgă neagră, care alerge de sus, de la Voineasa, spre vale, la Rîmnicu Vilcea.

Când a sosit de la principala baie a municipiului București, Natalia Săvescu, născută în 1908, mi-a spus că pe acolo a văzut o femeie și apă. A descuiat ușa, am intrat în locuință sa, compusă din două camere așezate, privind vîna cine știe cărui proiectant, la demisol mi-a recomandat să nu mă jenez. Pe peretele pe care-l aveam în fața ochilor, o carpetă spune: Pe soțul meu nu l-am văzut beat. Fiindcă am privit peretele, Natalia Săvescu mi-a spus că mama ei, din păcate moartă, a îndemnat-la vîrste de copilărie să nu-și plîngă nechezurile decît pereților pentru că aceștia nu fug nicăieri să te spună...

Dacă se poate vorbi de singurătate în modul general atunci am discutat. «Pînă mine m-a lăsat bărbatul în ziua stabilizării din anul 1947. Nu singură, ci cu trei fete. Singurătate? Te duci acolo singur, te duci dincolo singur, te plimbi cu un prieten dar întors în camera ta ce înțelegi tu din singurătate și în singurătate?»

Ochii ei mă privesc clar, în față, nu plîng și nici nu cer nimic. Lipsită de prietenia soțului ei luat cu acte în regulă, crescut trei fete, toate funcționare, cu lefură în mînă, cu drept de concediu și la băi, cu acces la bibliotecile publice și cu drept la fericire.

*

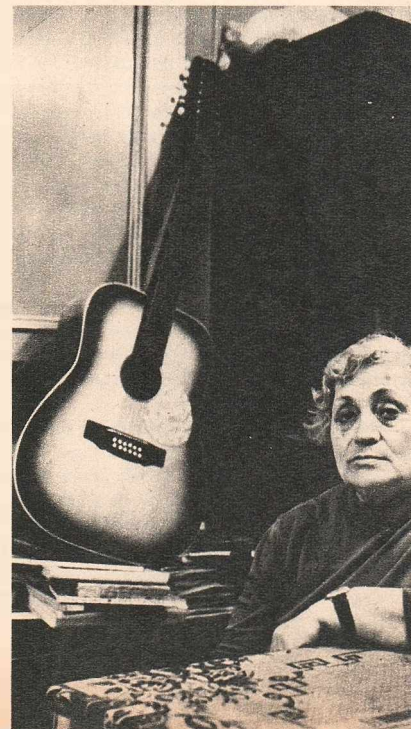
Uneori, omul de lîngă tine e singur. El poate fi și e de acord cu legea firii, cu legea iubirii, care, ambele spun că familia stă la baza societății, dar este totuși singur. Nici un fel de morală nu poate obliga o văduvă de război să-și recăsătorească trecutul cu un prezent numit «alt bărbat», după cum nici un fel de morală n-o putea obliga pe Natalia Săvescu să-și refacă viața atunci cînd avea trei fete un soț plecat și o mulțime de lucruri care-lipseau. Omul înaintat al societății noastre poate fi întîlnit în mînă, face oțel, poate să aibă în mîini și un alt pașaport pentru înscrierea în actualitate: a crescut singur trei copii, trei fete, funcționare, cu lefură drept de concediu și drept la fericire. Dacă ce să explicăm comunismul pe degete cînd el, de fapt, este în mîinile noastre și doar de noi depinde să ni-l apropiem muncindu-l.

*

— Știi, continuă Natalia Săvescu, că Vasile fostul meu soț, are acum o pensie, are vecin și stă la Rîmnicu Vîlcea. În ultimii ani început să devină bolnav și eu l-am ajutat să se interneze, împreună cu fiica lui Lenuș, despre care el nu știe că este mare la suflă și că recent și-a cumpărat o sobă pe bază de petrol lampant. Am ajutat-o pentru o operație și pe actuala lui nevastă și asta pentru că am uitat trecutul și m-am gîndit că Vasile este tatăl fetelor mele. Mi-a fost și îmi este milă de el, mai ales toamna și iarna cînd timpul nu ține cu noi, bătrînii... Cînd l-am vizitat ultima oară la el, la Rîmnicu Vîlcea

Fotografii de Elena GHERA

chipul frumos al singurătății

ormea și m-am gândit să-l scol. Am discutat, și ca între noi, despre fete, despre fiecare în arte, și ele sînt singure în această actualitate. Vasile a făcut focul în cameră. După ce am discutat, eu am plecat... Știi, pe cei slabi de re singurătatea îi îndeamnă la fumat, la ațură sau chiar la răutăți. Cei buni stau în față și de acolo privesc fericiți pe cei fericiți și nefericiți pe cei nefericiți...

În cameră, lângă mine și Natalia Săvescu, tată, și stă de la vîrstă de luni un tînăr avînd cum 23 de ani, pe nume Octav, fiul uneia între fete. Mama sa a încercat să-și refacă viața și a-ți reface viața, singură fiind într-o singură cameră, chiar dacă acolo jaluzelele funcționează mai mult ca perfect, e destul de greu. Și-a încredințat copilul spre creștere mamei ei și a făcut-o pe aceasta, femeie de 2 de ani pe atunci, să aibă un tînăr fiu de luni. Cum s-ar spune nu copiii i-au lipsit în viața Nataliei Săvescu. «O mîngiere mi-a lipsit. Tot de la mama știu că dacă te duci undeva nu trebuie să rîzi ca un prost, dar îmi vine și să rîd citeodată».

Rîde. A umblat în vreo șapte județe din țară cu fetele mici după ea, a făcut cereri de ajutor regilor Carol și Mihai, a cerut sprijin și chiar și fostei uniuni a ceferiștilor. În fața ei

soră sa bună «a tăiat un porc cît lumea și nu mi-a dat nici o bucățică».

Mă asigură că a știut întotdeauna să se dea jos din mașina vieții în stația necesară și o cred.

«În concluzie la ce m-ai întrebat. Orice om bun la suflet trebuie să evite singurătatea și să trăiască așa cum e obiceiul acestui pămînt: să aibă soție, copii, mobilă, televizor, să vină de la serviciu direct acasă și concediile să și le facă în mijlocul naturii. La Predeal jumătate, la Constanța jumătate. Eu am fost condamnată să fiu singură, dar la drept vorbind trăind numai pentru fetele mele și pentru Octav n-am avut timp să mă gîndesc la mine. Vreau ca el să-și termine liceul și atunci voi întineri cu 20 de ani»

Natalia Săvescu avea cînd am plecat 65 de ani și o figură dîrză. Stă pe strada Slănic nr. 24, în apropiere de Piața Rosetti. A înțeles foarte multe din viață, inclusiv noul sens al ei. Nu are datorii, și-a plătit telefonul și dacă-i suni la ușă, deschide și în 3-4 ore îți servește gratis o lecție frumoasă despre demnitatea singurătății.

Eugen SECELEANU

Fetele acestea vor ajunge soții, mame, gospodine la casele lor. Trebuie să ne gîndim din timp la aceasta.

ȘI-ACUM, ÎNTRE NOI DOI!

La Iași, încă de pe atunci cînd am devenit colegi, el era un flăcău cam tomatic. Pe la trei jumătate-patru, după ce terminam reburile la tribunal și toți ne grăbeam spre casele noastre, el își căuta partener pentru un șah lung la «colțul roșu». N-avea de ce se grăbi acasă. Au trecut vreo 15 ani de-a-unci, eu am plecat, știu că el e tot acolo, dar nu știu dacă își rezolvă problema singurătății tot la colțul roșu.

La Craiova, sîmbătă seara și duminică noaptea, băieții flămînzi de visul și de dorul de a se plimba cu o fată se foiesc, singuri sau în grupuri, pe străduțele din centru, căutând dar n-au cum și n-au unde face cunoștință, în chip civilizat, cu o fată, n-au unde să n-au cum, și n-au cum de o întîlnire. Lustrurile se repetă în toate localitățile unde industrializarea vertiginosă, aproape bruscă, a adus zeci de bărbătuși venetici.

La Pașcani, o fată cu care am fost coleg, o fată minunată în adevărul înțeles al cuvîntului, este, în chipul cel mai nedrept, neobservată de o seamă de ex-juni cu prezenții deplasate de mari față de posibilitățile plăpîndeii lor personalități. La Pașcani, o fată retrăiește cu propria-i viață experiența «Florii ofilite» de la Vascanii lui Sadoveanu.

La București, un bărbat de 52 de ani, despărțit de două neveste și de-o logodnică, mi-a povestit scene din copilăria lui — singura perioadă în care se pare viața i-a fost frumoasă — m-a asigurat că, la vremea lui, dansa valsuri ca nimeni altul, și-apoi, total pe neașteptate, m-a pus în fața unui tablou halucinant: în mijlocul gol al camerei, a muzica tremurătoare a propriei sale voci, cu ochii închiși și cu o expresie de efemeră pace pe chip, a început să valseze, zîndu-și în brațe, cu o corectitudine de perfect gentleman, singurătatea, adevărata și veșnica lui parteneră.

Peste tot sînt femei singure și bărbați singuri care tînjesc după o viață în doi — doar eu cunosc cîteva zeci — dar care stupid și trist nu reușesc să se întîlnească. Sînt de vină poate prejudecățile, poate ei înșiși, poate... Degeaba, e greu să stabilești cu precizie și exhaustiv cauzele maldiei lor, numită singurătate! Poate sociologia ar trebui să-și dea doctoratele alegînd teme mai strict, și mai adevărat, și mai intim umane.

Eu unul știu că în bucățile mele de viață cînd m-a bîntuit singurătatea, comportamentul mi s-a modificat cu certitudine: îmi spuneam, tot mie, cuvinte, propozițiuni simple, ba chiar și fraze întregi; dobîndeam ticuri; și, ce-i mai grav, mă ciștigau prejudecățile, ba chiar și superstițiile.

Dar toate cele de mai sus nu-s decît observații. Or, de oamenii singuri trebuie să ne apropiem, bunul-simț îmi spune, altfel, mai profund, cu un rost, cu dorința de a face ceva. Problema are nevoie de o anume cheie. Iar eu am avut sansa să primesc în dar această cheie.

Am văzut singurătatea profesorului meu

de latină. Coana Florica — moldoveancă înțeleaptă, blîndă, gospodină, iubitoare și cu respect față de bărbatul vieții dumneaei — l-a părăsit într-o noapte, săvîrșindu-se cu discreție, fără să se plîngă, potrivit firii sale. Copii n-aveau, și profesorul meu de latină s-a descoperit singur, bolnav și neîndemnit în cele privind administrația vieții personale. Abia atunci și-a dat seama că munca lui — de distins dascăl — fusese ocrotită de un înger aproape perfect, de un înger care n-avuse decît un singur defect, acela de a fi prea pămîntean, prea muritor. Și-abia atunci a început un timp nedrept pentru profesorul meu de latină: o boală de picioare l-a legat de pat, iar o cataractă l-a orbit: colegii și prietenii, oameni și ei în vîrstă, îl vizitau din ce în ce mai rar și mai scurt; el, nemaiputînd să citească, spiritul său de intelectual se chinua de sete; fiindcă trebuia să plătească și făcîndul focului, și gătitul mesei, și orice altă minimă necesară treabă gospodărească, pensia i-a devenit insuficientă... Mă opresc, pentru că e destul să spun că omul acesta, deosebit de demn, ajunsese să regreta că are o inimă sănătoasă, o inimă care îl deservea prlungindu-i viața pe care el n-o putea accepta decît trăită activ. Singurele

căi de comunicare ale spiritului său — erudit, harnic, personal și perfect lucid pînă în cele din urmă clipe — rămăseseră graiul și auzul. Profunde și scilpitoare meditații mi-a împărtășit **Constantin Tucaliuc**, profesorul meu de latină, în reproșabil de puținele ceasuri pe care mi le-am găsit libere ca să stau pe marginea patului dumnealui și să-l ascult.

După această pagină — știu, foarte amărât — țin mult să fiți atenți și să-mi înțelegeți ultimele rînduri, miezul faptei descrise în ele.

Ultima dată cînd am fost la profesorul meu de latină mi-a dat un pachet pe care-i avea pregătit pe noptieră și mi-a spus: — la-l, te rog! Știu că tu le vei păstra.

În pachet erau cele patru volume cuprinzînd prima traducere integrală, cea din 1931, a comediilor lui Maccius Plautus. Profesorul meu de latină era mai mult decît discret, avea pudicitatea omului demn. Iar dacă mi-am îngăduit să-i fac publice momentele grele și urite ale vieții dumnealui e numai pentru că — așa — mesajul său optimist poate fi auzit și păstrat nu numai de mine, ci de mai mulți. De cît mai mulți! Și țin să fim cît mai mulți tocmai pentru că profesorul meu de latină a găsit un răspuns la judecata aceea crîncenă care sună cam așa: «Spune-mi că ești bătrîn și singur și-am să înțeleg că toate năpastele lumii sînt pe umerii tăi».

Dacă avem luciditatea să luăm singură-

(Continuare în pag. 8)

Redobîndirea poftei de joacă.

(Urmare din pag. 7)

cadre didactice — învățători, maștrii și profesori — de mîna înții și o directoare despre care — atît tovarășul Gheorghe Barbărasă, vicepreședintele comisiei municipale pentru ocrotirea minorilor, cît și tovarășa Paraschiva Alexandrescu, secretara aceleiași comisii — susțin că e o adevărată mamă care are 441 de fete la cămin și două acasă la dumneaei. Tovarășa directoare *Georgeta Buruiană* știe, atunci cînd trebuie, să și ridice tonul, dar îndeobște are vocea liniștită și caldă:

— Unii spun despre mine că sînt o directoare cu mîini mici dar care risipesc enorm. Eu spun că n-au dreptate. Copiii de aici au pornit în viață cu o traumă, au suferit șocuri; noi trebuie să-i ajutăm să-și regăsească echilibrul, liniștea, încrederea, trebuie să le asigurăm o copilărie normală, lipsită de privațiuni, și nu trebuie să uităm nici o clipă că așa vor trăi și cînd vor fi mari, cum le arătăm noi acum că trebuie trăit. De aceea mă bat! De aceea am ținut ca fiecare cameră-dormitor să aibă cuverturile de pe pat, draperiile de la ferestre și covoarele de pe jos, asortate; de aceea țin la curățenie; de aceea am pus oglinzi mari pe toate culoarele; de aceea... Dar de ce să vi le înșir pe toate? Rostul contează! Or, rostul e să se simtă fetele ca într-o familie și totodată să fie crescute și educate ca într-o bună familie. E frumos acum pe aici, însă n-a fost de la început așa. Ba chiar a fost sărăcie. Poate am să fiu mai bine înțeleasă, dacă am să vă spun că ne-am ales ca zi a școlii noastre ziua de 21 decembrie, pentru că într-un 21 decembrie am simțit primele radiații ale noii instalații de calorifer. În general, am fost înțeleasă și nu prea s-a întîmplat să dau un telefon și să nu mi se răspundă cu mina de ajutor cerută. Inspectoratul școlar a avut grijă să trimită

aici doar cadre foarte bune. Maria Candet, Elena Pivniceru, Maria Nemeșanu, Maria Ungureanu, Ana Todică, Gica Vornicu, Maria Popovici, Filofteia Mitinea, Nicolae Pantea sînt doar o parte din oamenii care — spun eu — fac aici, zilnic, supremul gest de umanitate. Pentru că — dau un exemplu la întîmplare — închipuiți-vă cît se zdrobește o mamă ca să-și îmbrace și pregătească copilul care trebuie să plece într-o tabără la mare; iar noi, într-o zi-două trebuie să pregătim cite 80 de copii de-ai noștri pentru care ni s-au dat locuri în tabere. Ne străduim să se simtă copiii ca acasă. Iarna respectăm toate datinile: pomul, colindele, colăceii, răcurile, cîrnații. Acum, toamna, le dăm struguri fără nici o restricție. De Anul nou în oraș n-au fost portocale, dar noi am avut. Rezultatul e că sute de copii cărora li s-a propus să se ducă în familia de oameni care vroiau să-i înfieze, n-au vrut să se ducă, preferînd să rămînă la noi; rezultatul e că, numai în acest an, 93 din fetele noastre au reușit să intre în școli postgenerale.

Închei cu o întîmplare care are miezul ei. Pe cînd parcurgeam clasele, dormitoare, atelierelor, sala de mese și culoarele casei de copii, intrînd pe neașteptate într-un hol, am dat de o fetiță care, nevăzîndu-ne, a continuat să se studieze cu grație, ba chiar și cu un simbur de feminitate, într-o oglindă. Cînd s-a întors, i-am citit pe chip încrederea în sine, încrederea în viață, încrederea în viitor, încrederea în oamenii din jurul său. Dacă, printr-o personalificare vulgară, i-aș fi adus în față momia singurătății, probabil ar fi zîmbit și ar fi dat această replică:

— Și acum, între noi doi!

Nelu IONESCU

O URMĂ DE BEC PE TALPA UNUI CICLOP

La vîrsta cînd lucrul cel mai greu e să-ți prevezi trecutul, cînd ești tînră cu alte cuvinte, anul bătăliei de la Waterloo, dacă nu-l cunoști, îți poate schimba ireversibil cursul vieții. Cînd trecutul e ceva care a fost și nu mai aștepti nimic de la viață, te-ai născut de pildă în secolul trecut, mai important decît anul nașterii lui Shakespeare, îmi spune Remus Horneț, pensionar C.F.R., e să știi că pînă la etajul unde locuiești sînt 76 de trepte din scîndură și trei de ciment la intrare, că brînza Homorod se aduce vinerea la Leonida și că pînă-n Cișmigiul autobuzul costă 1 leu, iar troleibuzul numai 60 de bani. Cișmigiul este desigur un parc mititel, dar e mai mare decît grădina Luxembourg. Apele din Tahiti sînt mai limpezi și mai adînci, dar Cișmigiul se acoperă iarna cu zăpadă și are patru anotimpuri. Și dacă acolo singurătatea e naturală și rece, în Cișmigiul o aduc oamenii, pensionarii care n-au să schimbe altceva. În cei 35 de ani de cînd sînt pensionar acesta e adevărul la care țin cel mai mult. Poate credeți că l-am dedus singur și acum mă fălesc cu înțelepciunea mea? De fapt, l-am aflat de la un brutar mai bătrîn ca mine. A murit ieri. Ultimul meu prieten. Aveam întîlnire. Stau, stau, se face o oră de cînd trebuia să vină. Mă, zic, ce-o fi? Dau telefon la gazda lui.

Nu răspundea. Am presimțit ceva atunci. După-masă dau iar telefon. «A murit, zice femeia; azi dimineață mi-a spus că se simte obosit și că nu pleacă nicăieri. S-a culcat. La prînz îi duc o cafeluță...»

Cînd l-am cunoscut venea de la un concurs al bucătarilor la care participase benevol. Învățase de la bunică-su să facă piine în trei colțuri care se usucă mult mai greu. A căzut de la preselecție, cum se zice. Ce a avut piinea mea, domn' șef?, a întreat. Ești orb, tataie!, i-a răspuns șeful, nu vezi că-i lipsește un colț?

Și mai avea acest Ștefanache o vorbă, că Ștefanache îl chema. Zicea: pe ceea ce a fost omul nu dă nici un ban. La opt ani, povestea, am pus capul în pămînt și mi-am propus să ajung cineva. În concedii dărimam casa și o ridicam la loc, eram dator la mai toate băncile, ca aici, în Cișmigiul, gîndindu-mă la viața mea și la moartea altora, să constat că se poate trăi bine și onest cu un pat, o masă și două scaune, iar munca s-o iubesc pentru ea însăși... Atunci s-a prezentat la concursul bucătarilor, dar n-a avut noroc.

Cînd am ieșit noi la pensie, am ieșit cu o nimica toată. Între timp pensiile s-au mai mărit, dar mă tot văitam. Nu e drept, ziceam, ca după o viață de muncă s-o ducem

mai greu ca un tînră de 20 de ani care are toate drepturile și o viață înainte. Nu uita, zicea atunci Ștefanache, că o dată pe lună cel puțin mai mulți oameni din țara asta scriu, citesc și se pun pe drumuri special pentru Horneț și Ștefanache. Pensa vine acasă, ceea ce înseamnă că oamenii nu ne-au uitat. Și acum revista dumneavoastră. Mare plăcere i-ar fi făcut bietului Ștefanache.

Cînd era mic, adică prin 1895, lui Nelu Calistrat i se prezicea o carieră muzicală strălucită. Avea un timbru deosebit, încă de pe atunci, și 1,90 înălțime. Neîfiind prea înstăriți, părinții băiatului, ambii profesori de muzică, i-au cumpărat o pereche de ghețe uzate de la un țigan cu haine vechi. Albe, din piele de căprioară, ușoare și elegante. Una era ortopedică însă și cei doi părinți și pedagogi au constatat că băiatul lor, atît de talentat și dotat pentru muzică, are un defect la picior. Băiatul se descoperi nițel șchiop la vîrsta de opt ani, iar la nouă a rămas orfan de tată. Părintele lui și cel mai temut profesor de muzică din județul Tutova a încetat să mai dea pe-acasă. Mărișor, băiatul a înțeles că se întîmplase ceva foarte grav și din considerație pentru mama lui n-a întreat-o niciodată ce s-a petrecut în realitate. Dealtfel, nimeni dintre rudele cu care mai țineau legătura n-a adus vreodată vorba despre omul datorită căruia își descoperise la timp defectul din naștere. Din pricina acestui defect și a unei impostafii dobîndite, tot cam pe atunci, datorită nepriceperii unui profesor, adică nu mai auzea cînd distona, Nelu Calistrat s-a făcut dulgher la Turnu Severin.

Bătrînul Calistrat se oprește din povestire și-mi spune:

— Aici, lîngă Liceul Lazăr, e locul meu preferat din Cișmigiul. Știi cîte bănci am schimbat de cînd am ieșit la pensie? Îți spun eu: 23. Fiindcă acum, după, iată, 76 de ani de atunci și aproape 86 de viață, nu regret că n-am ajuns cîntăreț. Nu regret decît un singur lucru în viața mea: că n-am copii. Am încercat să mă obișnuiesc și să iubesc altceva, de pildă: diminețile. Știi, dumneata, că nu există două dimineți la fel? Că de peste douăzeci de ani diminețile nu s-au repetat nici măcar o singură dată? Nu coincid nici zilele cînd apar primii muguri... Zilele trecute dau nas în nas cu un om. «N-ai învățat la Lazăr?», îl întreb. S-a oprit oarecum speriat. Am rîs și i-am zis: «Te țin minte de cînd ieșeau în recreații și te jucai cu un titirez mare, roșu cu negru». A plecat. L-am urmărit. Se gîrbovise și n-aveam cum să-l ajut. Într-un anume moment al vieții omului ceva se oprește. Împingi, împingi: degeaba. Nu mai vrea să te ajute. Prin copii îți retrăiești succesele și insuccesele, emoțiile, fără emoții omul e ca o cîrpă.

— Ați fi avut timp, îi zic, de ce n-ați încercat?

— După dulgherie m-am apucat de șoferie. Alergătură multă și m-am înșurat. Lucram la un avocat. La el în casă și locuiam. La subsol. N-aveam zi, n-aveam noapte. Nevastă-mea bombănea. Era cu vreo 20 de ani mai tînră, și eu eram oleacă gelos. Într-o zi a plecat. M-am dus după ea. Am lipsit trei zile și cînd m-am întors, cu ea cu tot, nu mai aveam slujbă, nu mai aveam casă. Am tot umblat. Pe atunci mașini erau puține. Înapoi la Turnu Severin, deci. Avocatu-lui i s-a făcut miță sau nu i-a plăcut șoferul pe care îl angajase și m-a reprimat. La Cimpina, unde am plecat în ziua de Ignat să-i duc copii, primesc un telefon: ordin să rămîn

pe loc. Nevastă-mea mă aștepta la o nuntă. Se făcuse miezul nopții și avocatul nu mă venea. Am ieșit afară în cămașă și am mîncat zăpadă. Vroiam să mă îmbolnăvesc. Și am reușit.

Întreb: Îl cunoașteți pe Ștefanache?

— E de vîrsta mea.

— Și pe Remus Horneț?

— L-am văzut chiar astăzi. Era pe aici. Dar ieri ne-am cam certat. Era foarte nervos.

— Vedeți să desenați chiar și pe întuneric?, întreb un bătrîn de pe o bancă.
— Nu desenez, colorez.
— Cu atît mai mult. Culoarele se disting și mai greu.

— Vreți să vedeți?

Îmi întinde o foaie ruptă dintr-un caiet de desen. Nu-mi dau seama despre ce vorba. Întreb:

— Ce-i asta, pare o pară răsturnată. Da de ce în atîtea culori?

— N-ai ghicit. Și asta?

— Probabil o talpă.

— Exact. O talpă de ciclop.

— După ce se vede că-i talpă de ciclop.

— Desenul nu e terminat.

— Spuneți adineauri că nu desenați.

— Nu e desenul meu. E al unui copil.

Uneori mă joc cu niște copii care vin cu nempocăic. Mă cunosc. Acum după-amiază vine unul la mine. Zice: Domnule Haniba că Hanibal mă cheamă, vrei să-mi colorez desenul asta? Tot așa ca ăla ăla, dar să nu spuie lui tant' Hilde sau lui mama. Da c reprezintă?, îl întreb. O urmă de bec pe talpa unui ciclop, dar să nu mă spuie. Bine bine, zic, becu-l văd eu, adică para dumitale de adineauri, dar unde-i ciclopul. Nu face, nu-i bec, asta-i ochiul ciclopului. Și becul, urma becului, zic, unde e? Păi becu n-are urme, nu se vede.

— Și mie de ce mi-ați spus că nu-i terminat desenul?

— Ca să ne-nțelegem.

— Pentru altceva v-am deranjat. Vreau să aflu de la dumneavoastră dacă există singurătate.

— Părerea dumitale care e?

— Că există.

— Ați mai întreat și pe alții?

— Nu numărul părerilor pro sau contra mă interesează, îi răspund, ci părerea dumitale.

— Părerea mea e că nu există. Dacă nu punem la socoteală cazurile de boală și p mizantropi. Dar de ce mă întreatăi tocmai pe mine? Cine v-a îndrumat?

— Nimeni.

— Stau alături. Pe Luigi Cazzavillan. Singur de peste treizeci de ani: de la moartea soră-mii. Căsătorit n-am fost niciodată și nici copii n-am avut. Sînt grafician. Lucrez noaptea. Din cauza asta mi-am făcut niște cipici de lînă, ca să nu-i deranjez pe cei d dedesubt. Cînd îmi scutur căersafurile, di mineața, sun vecinii și-i anunț să închidă ferestrele. Acum, cînd voi ajunge acasă înainte de a urca la mansarda mea, mi descalț. Scara e subredă și scîrție, iar cu loarul e plin de copii, dintre care unii dorm. Sînt singur?

— Nu la asta m-am referit.

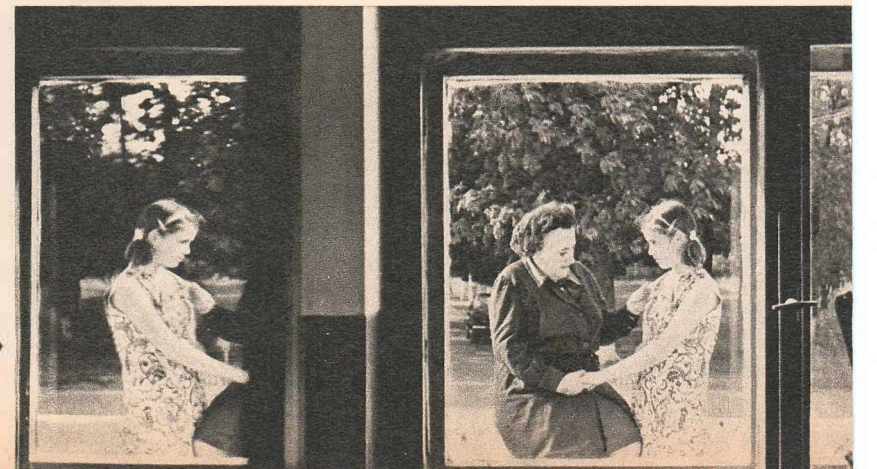
— Atîta timp cît gesturile, atitudinea sau vorbele mele provoacă mulțumirea sau, dim potrivă, necazul oamenilor din jurul meu nu mă pot numi singur. Dacă totuși ar fi posibil și cazul invers, atunci singurătate s-ar numi lașitate, fiindcă n-are rost să mă trăiești. Dar așa ceva nu e posibil.

Nicolae CRISTACHI

Lupta împotriva singurătății începe încă la această vîrstă.

Moment din strădania de a transforma relația directoare-elevă în relația mamă-fică.

Poetul împreună cu doi copii vălenari.

Lisandru Galbenu

Acuma, că aveam în picioarele mele bocancii ferecați, cei de șapte poști din basmul neuitat al primilor ani de înțelegere și imaginație, toate drumurile zăpezii îmi erau deschise, și nu numai mie, ci tuturor copiilor țigului, care se umplu astfel de arma și ciripitul nostru terestru dar fuzitiv, și puteam să ies cu săniuța mea din raza, devenită neincăpătoare, a pistei noastre din curte, fie ea și prelungită pe strada Mihai Bravul până-n țărnișele de piatră ale Vălenicilor.

Am început deci escapadele prin oraș, răgînd după mine și săniuța, ca pe-un animal iubit și necesar căci, orice s-ar spune, necesitatea creează iubirea, și iubirea față de ceea ce ți-e drag și-ți trebuie este una din formele primare de animism. Săniuța mea era una cu mine, parte din mine, ființă vie, așa cum calul e o parte, și încă una importantă, din călărețul care-l mîină și-l îngrijește, dîndu-i de mîncare și de băut, țesăindu-l și mai ales potcovin-

du-l. Mai ales! Fiindcă, de vreme ce-mi ferecasem ghetele-n ținte cu floare, nu era să-mi las mai prejos săniuța.

Pe Mihai Bravul, aproape de povîrnișul străduței spre apa Vălenicilor, se afla și se mai afla pînă azi cele două rînduri de căsuțe modeste, dintre care una era locuința și cealaltă atelierul lui Lisandru Galbenu, meșter vestit nu numai în țigul lui dar și prin satele din împrejurimi de unde veneau țărani cu boii și cu caii lor ca să li-i potcovească. De ce l-o fi chemat Galbenu pe acest Vulcan al Vălenilor, nu am nici un fel de știință. Țin minte doar că așa am auzit-o pe Mama Leana numindu-l, și nu fără o undă de respect în care intra și nu știu ce fel de ironie geloasă

parcă. Fapt e că Lisandru, cu numele lui ca de erou dintr-o dramă de Eschil (sau Euripide?), prezenta o înfățișare impunătoare și nu numai din pricina șorțului lung și lat, de piele groasă de vițel, care-i încingea trupul de la gît pînă-n țurloaie

așa cum patrafirul îl încinge pe preot atunci cînd iese din altar cu sfințele daruri sau își primește credincioșii ingenucheați la sfînta spovedanie, la acest dialog între ceruri și pămînt în care preotul are rolul nu al unui mediator, ci al unui mesager ales de către păcătos și neimpus acestuia de către nici o putere lumească, nu numai din pricina patrafirului său gros din piele de vițel și mînjit de negrul tăciunilor cu care se juca la fel ca și noi cu bilele sau cu bulgării de zăpadă, ci din întreaga ambianță a atelierului său, mereu întunecos, și cald, și cîntător ca un adevărat loc de repetiții al unei orchestre prometeice, în care ciocanele își răspundeau unul altuia, de la cel mai mic pînă la greul baros, în care foalele închipeau o mesagerie a lui Eol într-acest templu negru al lui Hetaistos, în care praforița scuipa năduful apei peste mangelul și fierul înroșit pînă la singele unui soare-n amurg, nu numai pentru atelierul, sculele și meseria lui minunată și bezmetică, asemenea celei a unui vrăjitor, își merita Lisandru Galbenu admirația, amestecată cu puțină teamă și mult respect, pe care i-o păstram. Dar cînd îl vedeam ieșind din maghernița lui, unde numai vatra veșnic aprinsă da dovada că acolo se petrece o muncă omenească și nu farmece sau tenebroase conspirații, cînd așadar Lisandru Galbenu ieșea din maghernița lui în cortica de câteva zeci de metri pătrați în care-și întocmise o schelărie simplă, zdravănă și savantă în același timp, pentru prapionitul, strunitul și ferecatul copitelor, oricît de năbădăioase sau puternice ar fi fost ele, atunci ne cuprindea curiozitatea să-l privesc și mai ales să-i asistăm munca lui pe cît de gălăgioasă în privința sculelor, pe atîta de tăcută din partea meșterului și-a ajutoarelor sale. Căci nu mai știu dacă avea una sau două calfe ori ucenici. Dar știu că era o adevărată încîntare pentru noi să-l vedem pe acest om înalt, voinic, spătos, negru (mai mult galben, decît negru înfundat, cum bine-l desena porecla lui), cu o bogată mustață lăsată un pic peste colțurile gurii, ca a unui Vercingetorix suburban dar nu mai puțin teribil, cînd își exercita marea lui meserie, aceea de vraci și stăpîn al celor mai puternice din animalele domestice nouă cunoscute. Aș fi stat nu ceasuri dar zile și nopți să-l văd cum potcovește un cal sau un bou. Ce fluid, ce magnet, dincolo de întreaga deprindere a meseriei, îl făcea, adică vreau să zic că-l preschimba pe fierarul potcovar într-un prieten al animalelor cărora le scotea tălpile de fier tocite, ca să le pună altele noi și vinete încă de neîntrebuintare, așa cum ședeau așezate la rînd, covrigi de fier și oțel bătut, pe o prăjină orizontal atîrnată-n două sîrme groase, drept în fața atelierului unde fuseseră modelate de focul, cleștele, ciocanele și nicovale meșterului. Erau niște giuvaeruri primitive și butucănoase, dar făcute probabil cu o mare știință a anatomiei și fiziologiei animalului, într-asa fel ca să nu-i supere nici copita, nici chișița, nici genunchiul, nici sabotul. Era o artă de chirurg veterinar și dentist popular pe care Lisandru Galbenu și-o exercita în fața ochilor noștri nesătui, ca și în fața stăpînului vitei sau a oricărui mai vrea să se uite. O artă ca un oficiu sacru dar dezvelit de taină, care mă duce, nu știu de ce, poate din pricina pacienților, la răpirea Europei sau la carul lui Febus.

Cred că mai țin minte și acum fazele acestui oficiu pe jumătate sacru, pe jumătate păgîn, al potcovirii, îndeplinit ca în perimetrul unui templu, ale cărui coloane de lemn, cît bulamacii sau trunchiurile unor pomi crescuți în dreptunghi, pare-mi-se că nu s-au mai păstrat din păcate. Era mai întîi extragerea vechilor încălțări de metal ale vitei: cu un clește simplu și banal, Lisandru Galbenu smulgea caielele una câte una; i le-azvîrlea pe jos ca felcerul niște dinți netrebnci din falca pacientului. Apoi, cu o pilă groasă, rașpelul, urma toaleta copitei, exact așa cum cu delicatele lame de oțel cromat manicureza de la «Lido» ne curăță stratul cornos inutil crescut unghiilor noastre, care n-are ce căuta în mijloacele, nici de luptă, nici de seducție ale unui bărbat modern și serios; pe urmă venea partea cea mai delicată,

unde, personal, sufeream cel mai mult compătîmind cu animalul-pacient; curățirea dinlăuntru copitei, probabil echivalentul tăierii bățăturilor sau a pieilor moarte de pe lingă unghiile noastre. Lisandru Galbenu făcea și această treabă cu dexteritatea și rapida îndeminare a unui felcer exersat: după cîteva minute, talpa copitei arăta curată ca nouă, și nu o dată l-am văzut scoțînd, cu virful ascuțit al briciului său de potcovit, nu numai murdăria dar și cîte-o piatră acumulată de bietul cal prin cine știe ce drumuri noroioase sau prundișuri pe unde-l va fi minat stăpînul său dornic de ciștiguri care-nsemnează și la noi, ca și la englez, scurta-timpului. Apoi venea dezinfectarea prin foc, cînd părțile de copită socotite inutile nu mai erau cioplite cu rașpelul sau cuțitul, ci cu un fel de mică piramidă de aramă, prinsă-n virful unei vergele lungi de fier cu miner de lemn — și care nu mai țin minte cum se chema. Aceasta, adică piramida propriu-zisă, nu mai mare ca o cutie de chibrituri, era înroșită sau numai încinsă (căci arama e roșie de la nașterea ei, și probabil că supusă căldurii prea mari s-ar topi cu totul) în foc, și cu ea Lisandru Galbenu topea straturile ultime de bățături cornoase, redînd astfel piciorului toată sensibilitatea lui cvasinativă.

Astfel pregătită, copita era gata, ca un picior bine pedichiurat, să-și primească noua încălțăminte, bineînțeles după ce-i fuseseră, în prealabil, luate măsurile curenite. Atunci focul reîntra în acțiune, îndemnat de foale, iar cînd potcoava era înroșită, meșterul o aplica, precis și sigur, pe conturul exterior al copitei ce-o primea sfîrînd și degajînd acel miros de unghie arsă care-ntr-un abator poate fi greșos, dar într-o potcovărie niciodată. Venea pe urmă bătutul noilor caiele, care nu ocupau locul celor vechi, anume, probabil, ca unghia perforată să se refacă, iar cînd totul era gata urma încă o ultimă ajustare a marginii copitei pe marginea potcoavei, grație tot sfîntului rașpel.

Acuma, potcovă și copită făceau una și de-aia cred că slavii, în felul reductiv la unitate fără prea multe diferențieri, numesc potcoava pe limba lor *kopita*. Sau, dimpotrivă, potcoava o fi avînd în limba lor alt nume, iar noi, mai puțin și mai tîrziu fierari decît ei, am spus copită organului viu al calului, luînd cuvîntul gata făcut și asimilîndu-l altei naturi și funcții decît aceea pe care el le desemnează în slavă? Cine știe? Treburi de lingviști care știu să descurce și să explice ițe și mai încalitate.

*

Nu am făcut toată această digresie în potcovăria lui Lisandru Galbenu numai din dragul de-a revedea una din scenele vii rămase-n amintirile copilăriei mele, scenă pe care un Breughel, sînt sigur, ar fi nemuritor-o cu siguranță în vreuna din pînzele sale, dacă n-o fi și făcut-o.

Nu, ci am vrut să ajung cu ea la marea eveniment care-a fost potcovirea săniuței mele de pe-atunci.

Tot Lisandru Galbenu a fost autorul. Din doi drugi de fereastră cu secțiunea-n pătrat de vreo 2/2 cm, el mi-a pus la fâlcelele de fag niște șine fără seamăn de solide și de lunecoase. E drept că săniuța devenise ceva mai grea, dar ce conta greutatea ei față de rapiditatea cu care se putea deplasa la cel mai mic șoc, trasă ori împinsă de țîncul firav ce eram?

Și că sînt firav într-adevăr, mi-o dovedise întîmplarea următoare.

O dată sania ferecată și alunecînd ca gîndul și ca vîntul, nici nu-nțelegeam să mă despart de ea. Dacă eu nu puteam sta tot timpul afară sau pe loc, puteam cel puțin să mi-o aduc în casă, s-o lustruiesc și s-o șterg cu grijă, cum fac unii proprietari de automobile care, în fond, nu și-au luat un vehicul pentru umblat mai iute, ci o jucărie pentru oameni mari. Dar mai ales în drumurile mele prin țig, sania mi-era nelipsită. O trăgeam cu o sfoară subțire, dintr-acelea ce se pun la jaluzele, foarte rezistentă deși nu prea groasă. Mama era atît de bună ca să-mi îngăduie această fantezie și nu-mi spunea nimic cînd porneam prin oraș cu sania de ață, ca și cum aș fi mers cu un cîine-n lesă.

iată ce vă propunem

Acum vreo șase luni am încercat să definitivez una din ideile mai vechi care mă preocupau în legătură cu echipamentul școlar existent, respectiv tot ce aparține inventarului școlăresc, mergând de la pantofi la șapcă, la uniformă, la ghiozdan etc.

Din observațiile pe care le-am făcut la mai multe școli am dedus că echipamentul începe sau poate a început de mai mult timp să nu mai corespundă cu ceea ce ar trebui să fie actualmente. Multe din obiectele care alcătuiesc echipamentul școlar al elevului sînt depășite din punct de vedere esteticofuncțional. Exemple s-ar putea da multe, dar în momentul de față vreau să mă leg doar de ghiozdanul școlarului. Așa cum există el în comerț, găsesc că este depășit.

M-am gândit că ar trebui colorat alt fel și am recurs la culori calde și plăcute cu dublă intenție. Aș pune în primul rînd caracterul securizant al culorilor galben și oranj, culori foarte vizibile de la distanțe mari, culori ce-i fac pe conducătorii auto, în special, să le sesizeze pe străzile și pe șoselele pe care circulă. Aș încerca să folosesc la culoarea oranj un pigment irizant lumogen, din același motiv de vizibilitate la mare distanță. Pe fața mare a ghiozdanului de culoare galbenă am aplicat semnul de circulație STOP, mizînd pe instinctul și capacitatea conducătorului auto de a sesiza semnul de circulație oriunde s-ar afla el. Deci nu numai pe marginea șoselei, ci și pe ghiozdan. Găsesc că prin introducerea acestui semn de circulație și a acestor culori securitatea școlarului este mult mărită, reducînd astfel destule accidente care s-ar putea întîmpla mai ales la școlarii de clasele I—IV, care încă nu prea sînt tentați să uite că sînt copii, deci să zburde și să treacă strada parcă înadins pe acolo pe unde nu există zebra.

Am vrut ca ghiozdanul (și vreau) să fie cît mai mic privit din afară și cît mai mare privit dinăuntru. Pentru aceasta la ghiozdanul I—IV am introdus penarul atașabil pe fața mare a ghiozdanului (în momentul în care școlarul pleacă de acasă și

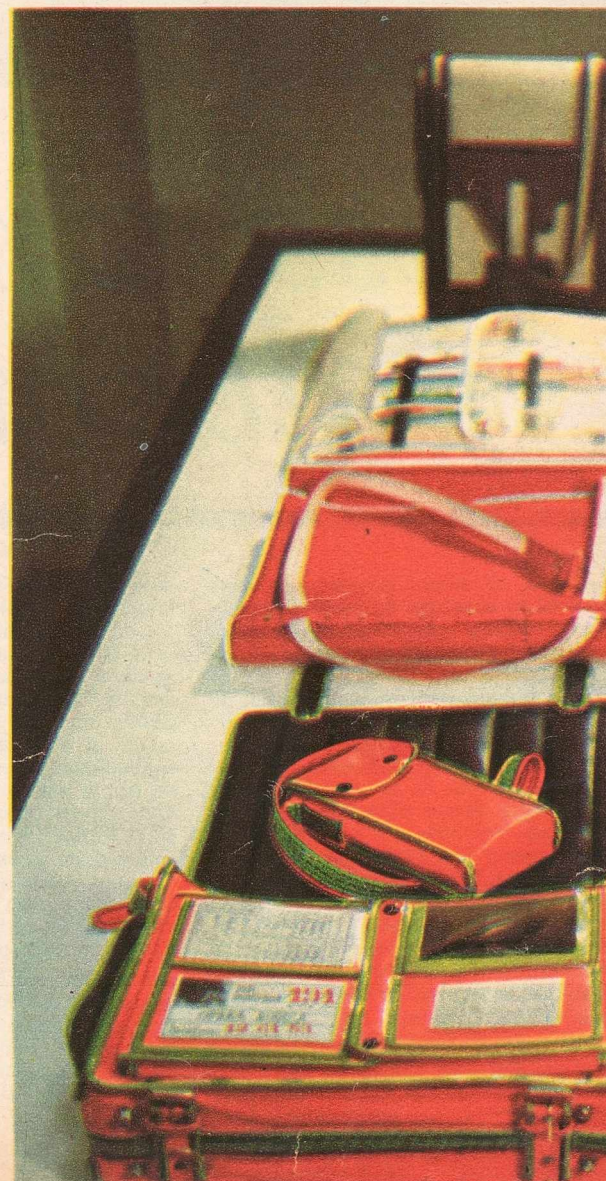
detașabil atunci cînd el ajunge în bancă) folosind acest penar în tot timpul orelor pe pupitrul băncii. Pe cele două capace ale penarului am introdus folosind și aici spațiul, care de obicei s-ar fi pierdut, patru «ecrane» transparente care vor servi după cum urmează: 1) introducerea unei legitimații — act de identitate individual, cu fotografia școlarului, numărul matricol, numele și telefonul (găsesc necesar acest sistem pentru identificarea rapidă în caz de nevoie, accident, pierdere etc.); 2) spațiu pentru orar; 3) spațiu pentru calendar; 4) oglindă (introduc această oglindă în vederea folosirii ei atît de fete cît și de către băieți, la aranjarea coafurii, bențiței etc.). Pe părțile laterale ale ghiozdanului am plasat două buzunare, din care unul va servi depozitării permanente a unei pelerine de ploaie, pelerină ce va fi vîndută odată cu ghiozdanul. Sper să o fac așa cum doresc — foarte subțire, foarte ușoară și într-o culoare vizibilă de la distanță. Celălalt buzunar va servi depozitării unui pîpîțene, a portofelului sau a altor mici obiecte. Cureaua purtătoare va fi gradată în centimetri, idee pe care o propun atît din punct de vedere funcțional (măsori oricînd, oriunde, orice), cît și estetic (aspect grafic agreabil — cred eu). Cureaua va înconjura ghiozdanul pe trei fețe, preluînd sarcina de greutate, deci poate fi purtat pe un singur umăr sau va putea fi desfăcută și montată în așa fel încît să poată fi purtat pe spate. Lucru necesar pentru nedeformarea coloanei vertebrale în timpul mersului la școlarii mai mici. De fapt, aici aș vrea să propun o altă idee în vederea reducerii greutății mari a cărților și rechizitelor pe care trebuie să le care zilnic un școlar (să ne gîndim că zilnic înseamnă, dacă fericitul purtător are norocul să intre la facultate, nici mai mult nici mai puțin de circa 16 ani), ideea, parîndu-mi-se absolut necesară, constă în posibilitatea de a avea în clasa de studii cărțile pe care ar trebui să le aibă în anul respectiv (chiar o carte la doi elevi), cărți ce ar putea fi depozitate într-un dulap din clasă.

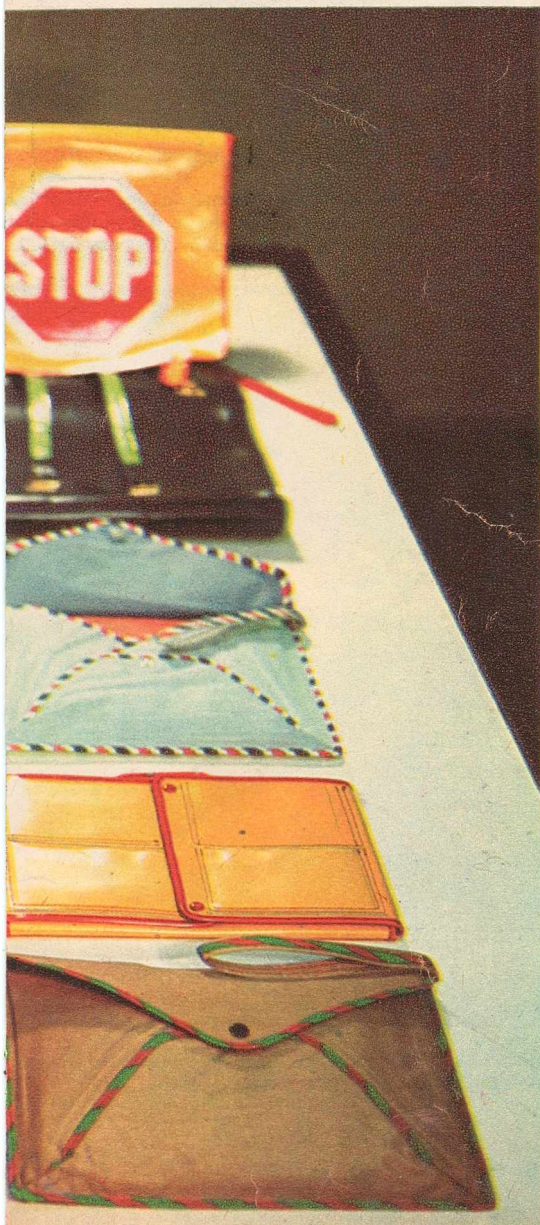
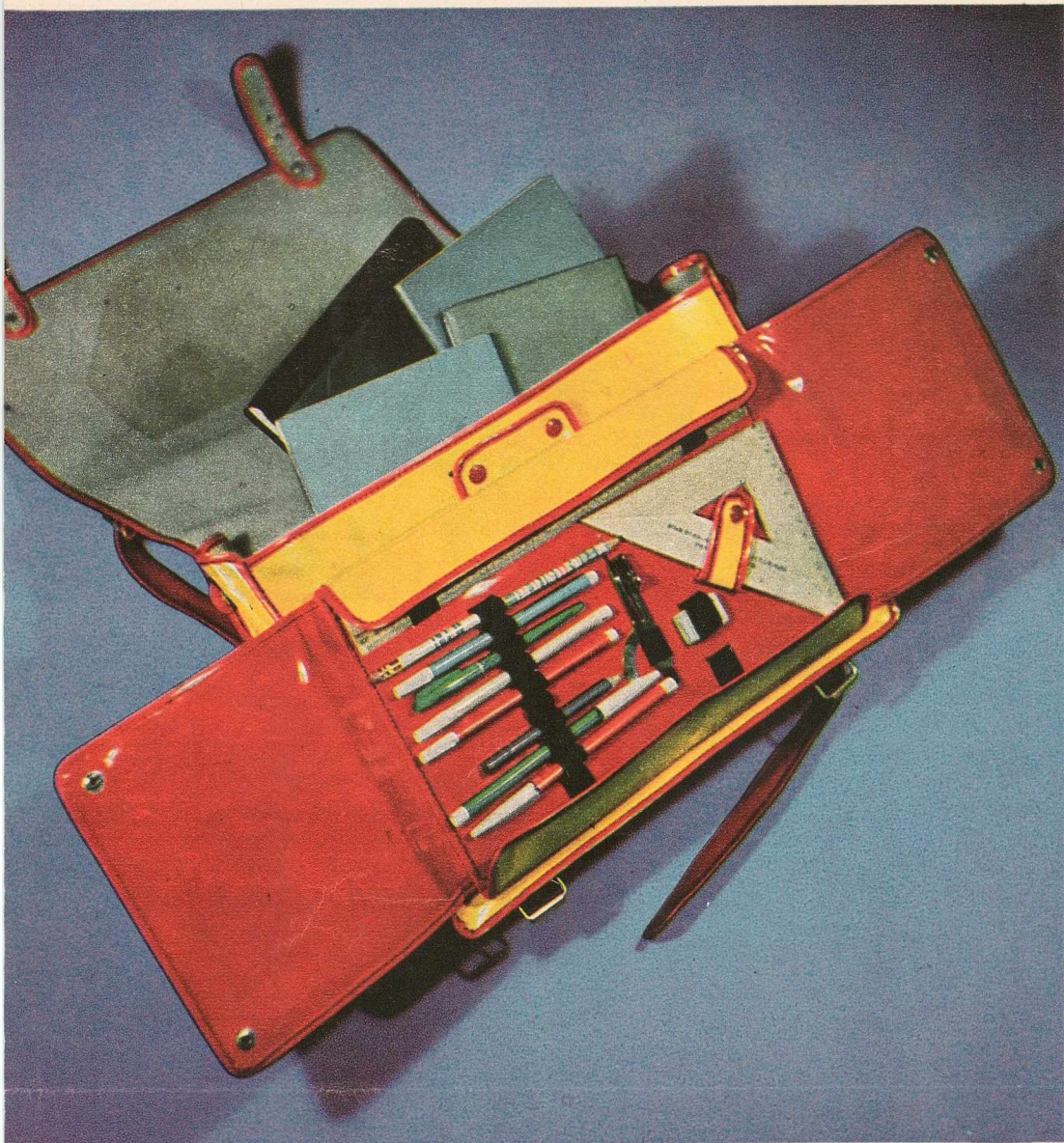
○ altă propunere, în acest sens.

ar fi editarea de către Editura didactică și pedagogică a manualelor școlare pe cît se poate în dimensiuni foarte apropiate una de cealaltă, ideal ar fi să aibă toate aceleași dimensiuni la toate cîciurite; avînd în vedere că există o planificare a lecțiilor, pe care profesorii le predau în funcție de trimestre, cred că există posibilitatea ca aceste cărți să fie editate în trei fascicule, fiecare reprezentînd un trimestru (cu posibilitatea tehnică de a fi capsate toate trei la sfîrșitul anului, formînd un singur manual, pe care eventual elevul să-l păstreze).

Pentru clasele V—XII am proiectat un alt tip de ghiozdan, încercînd să organizez spațiul pe care-l ocupă într-un mod ordonat, existînd spații distincte pentru cărți, caiete, accesorii și patru ecrane transparente pentru grafică funcțională (legitimație individuală, orar, carnet de note, spațiu pentru hartă, plicuri etc.). Ghiozdanul se poartă cu ajutorul unei curele pe umăr, avînd ambele mîini libere, cureaua posedă aceleași gradații în centimetri în aceleași scopuri ca la clasele I—IV. Sistemul de închidere este foarte simplu, printr-un cîrlig, închiderea fiind securizată prin propria greutate a sarcinii de purtat. Aici culorile vor fi diferite de cele de la clasele I—IV, ele nu trebuie să mai fie foarte vizibile de la distanță, ca la cei mici, deoarece este de presupus că la această vîrstă elevii și-au însușit toate regulamentele de circulație. Nu vor fi însă foarte sobre, purtătorii fiind totuși tineri, gamele fiind de roșu, verde, albastru, mergînd eventual pînă la culori pastelate. «Echipamentul școlar» este subiectul pe care mi l-am ales în lucrarea mea de diplomă pe care o prezint în cadrul secției «DESIGN» a Institutului de arte plastice «Nicolae Grigorescu» din București. În lucrare vor fi expuse multiplele implicații ale echipamentului școlar. Doresc ca în prima zi de școală a toamnei viitoare spectacolul străzii să fie animat de foarte multe pete colorate, gălăgioase și sprintene.

Constantin MARINESCU

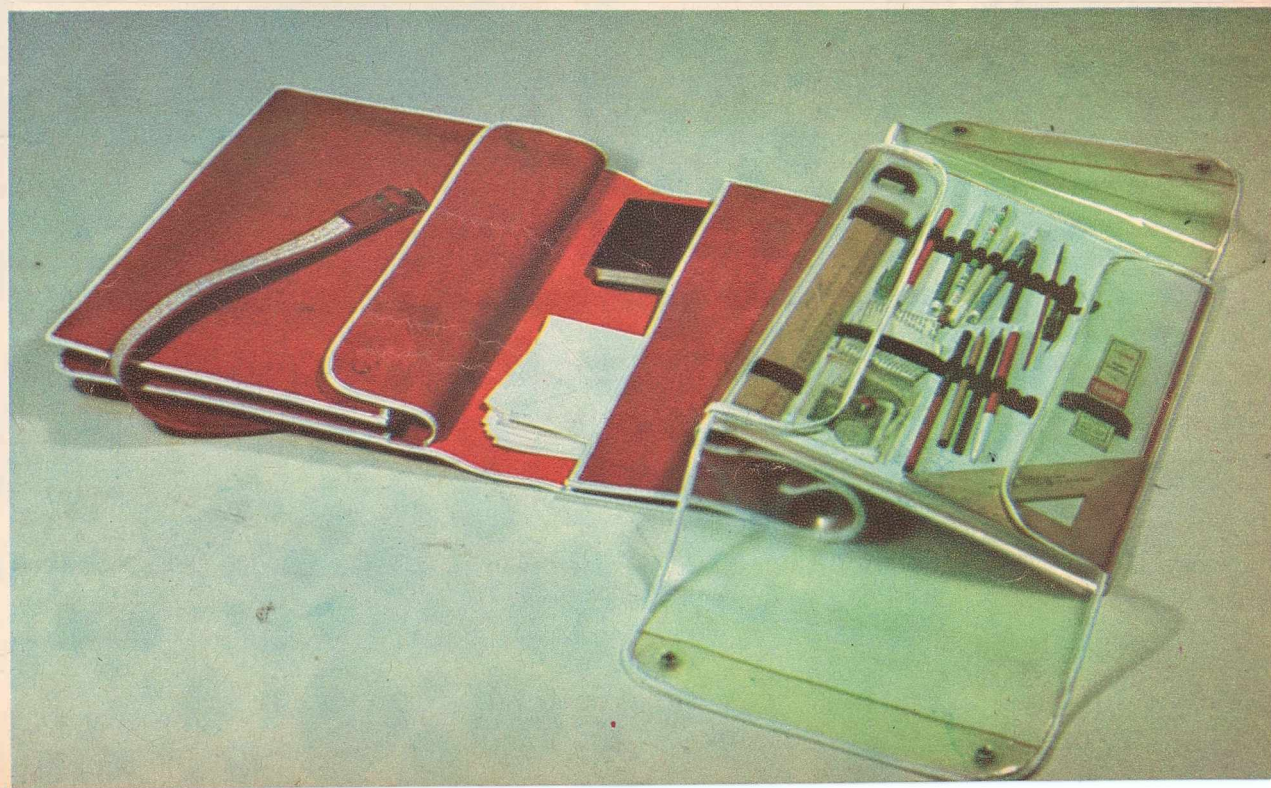

alți elevi, alte ghiozdane

Sînt curios cît timp va trece de la publicarea în revista noastră a acestor superbe modele de echipament școlar și pînă la introducerea lor în producția de serie. Vedeți și dumneavoastră cît de frumos poate să arate un ghiozdan, cît de viu colorat și cît de bine proporționate sînt compartimentele din interiorul ghiozdanului. Echipamentul școlar pe care îl propune Constantin Marinescu, un tînăr pasionat și talentat, se află în atenția Ministerului Industriei Ușoare și a Ministerului Educației și Învățămîntului. Mi se pare însă că trebuie trecut de îndată de la atenția la producție! Lumea

școlară și-ar odihni ochii — și nu numai ochii — pe acest echipament frumos, util, modern. Nu trebuie decît interes imediat față de acest nou proiect de estetică a lumii școlare. Așadar, copiii noștri ar putea purta de miine ghiozdanele acestea, gențile acestea, ei ar putea folosi penarele acestea. Astea toate cu condiția ca ministerele în chestiune să treacă rapid la studierea posibilităților de punere în producție a «modelelor Constantin Marinescu».

Adrian PĂUNESCU

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

Construcții montaj... (Elena Ghera)

Ion Marinescu în dublă ipostază, de regizor și operator de film; soția sa, Anda Caropol — asistentă de regie (ce, nu asistă?). Subiectul documentarului — desenele, incomparabilele desene semnate Piliuță. (Dan Birlădeanu)

Titus Popovici caută un partener de scenarii de film. Candidatul Ion Băieșu, la proba scrisă. (Ion Predoșanu)

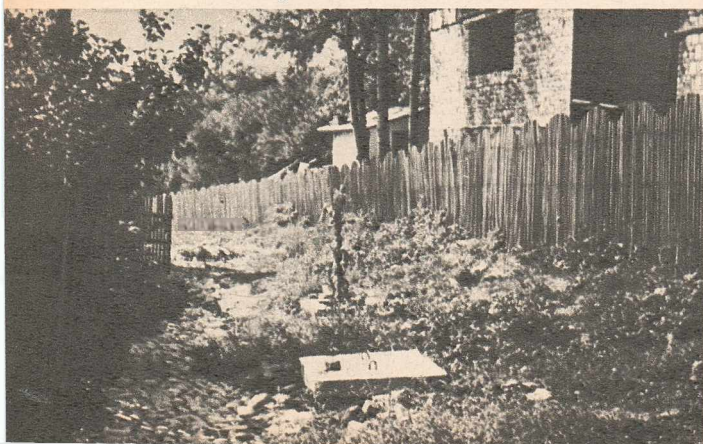

Mie-mi spui? (Emanuel Tânjală)

Mai muncesc oamenii, mai muncesc, dar mai și mă nîncă... Studenți mediciști de la Tîrgu Mureș la muncă patriotică în agricultură. (Veress Albert)

— Bagaje nu prea am, așa că miine în zori îmi iau nevasta și plec spre sud. (Sorin Dan)

După unii, asta ar fi o stradă. Cică ar avea și nume: strada Oituz, din Curtea de Argeș. Chiar așa, strada Oituz. E drept, la Oituz au fost niște lupte cumplite. Dar e cam mult de atunci... (E. Munteanu)

Profesorul Dumitru Chiriac, sau un președinte de juriu la un festival folcloric. (Angela Popescu)

7 zile

Partenerii lui Mircea Albulescu în «7 zile»: Irina Petrescu și George Motoi.

Nu strică să reamintim că Mircea Veroiu este unul din coautorii aceluia zguduitor document «Apa ca un bivoli negru»; nu este bine, cred, să trecem peste prilejul de a mai așeza o dată, alături, numele lui Veroiu și al lui Dan Pița și ceea ce urmează automat după ei: «Nunta de piatră». Cinematograful adevărat, oricât o fi el artă modernă, are totuși nevoie de acele declarații care poate că ar fi patetice dacă n-ar fi, în primul rând, atât de simple, de tipul «te iubesc». Desigur, ideal ar fi fost ca, după acea *Nuntă*... cei doi tineri regizori — care în felul lor reprezintă șansa unei întregi generații — să fie obligați să plece cu aparatul de filmat în lume, vreau să spun în lumea lor de cineaști, căci s-a văzut bine că ea există. Dar pînă la idealurile cu care ne tot ademenește cea de-a 7-a artă trebuie să mai punem și ordine în bucătărie. Oricum, dacă filmul «7 zile», după un scenariu de Nicolae Ștefănescu — colaborator mai vechi și de nădejde al cinematografului — trebuie făcut, este bine că el poartă semnătura lui Mircea Veroiu care, în mod doar aparent paradoxal, s-a instalat mai confortabil chiar în spațiile goale ale povestirii, hotărînd de acolo soarta filmului.

În fața unui scenariu polițist lipsit de spectaculozitate și întâmplări palpitate, mulți s-ar fi simțit ispitiți să-l peticească, să-i umple golurile cu cocloașe de hîrtie colorată, în numele aceluiași ritm care se învecinează prea mult cu prejudecata. Autorul și-a asumat riscul de a lucra de pe pozițiile care îi convin talentului său, întreprindere dificilă pe care, de ce să nu recunoaștem nu toți cei care intră într-o sală sînt dispuși să o urmărească atent, ca pe o realitate de sine stătătoare. O strădanie de captare a bunăvoinței se impunea însă cu deosebire în construirea premiselor acțiunii, în acel început confuz care îngreudește libertatea de a înregistra exact temperatura peliculei, tensiunea sa aparte. Pentru că «7 zile» nu este filmul unor situații trepidante, ci al unei stări de neliniște care își cere dreptul de a fi luată în seamă întrucît ea este însăși prețul neștiut al unei munci. Există, nu se poate, un astfel de tribut fără nume — alături de altele altele, precis conturate — al fiecărei trude omenești și faptul că nu stăm mereu cu el pe buze face parte din noblețea efortului, din conștiința egalității. Dar, din cînd în

cînd, trebuie să mai știm unii de alții, să avem idee cu ce preț se intră într-o sală de operație, ca medic, cu ce preț ești forțor, ziarist sau agent secret. Sarcina de serviciu a eroului acestui film, de-a lungul celor «7 zile» (din care, pe ecran «se văd» doar cinci, celelalte două se presupune că sînt absolut la fel), este să stea la pîndă, să aștepte, să adulmece, iar să aștepte, să pornească pe urme, să stabilească conexiuni, să suspecteze obiectele atunci cînd de fapt ar vrea să le mîngîie, deci nimic altceva decît să fie treaz și odihnit chiar atunci cînd omenește ar fi să închidă puțin ochii. Nu este, bineînțeles, o descoperire a noastră această despuiere de măreție a unor profesioniști îndrăzneți, ba chiar se strecoară pe alocuri amintirea unui «Bullitt», a «Filierei»; îndrăznesc să spun că, din cînd în cînd, peste imaginile fără cer de pe ecran coboară însingurarea melvilliană. Eleganța cu care aceste sugestii sînt încorporate în masa filmului îngăduie o receptare a lor dincolo de impresia «am mai văzut și în alte părți». Mizînd foarte mult pe forța eroului principal, filmul a redus celelalte personaje pînă la dimensiunea unor piese necesare unei mișcări, de aceea încercarea de a le pune în spate o dramă conjugală apare superficială, nu se susține decît prin prilejul pe care i-l oferă Irinei Petrescu de a pune stăpînire pe film pentru cîteva momente: atunci cînd lipsește Mircea Albulescu, protagonistul, căruia i s-a îngăduit mai mult ca oricînd să fie și un actor cu mister.

Îl recunoaștem pe Mircea Veroiu, cel din «Nunta de piatră», în consecvența cu care descoperă peisaje și decoruri insolite, în obsesia unui stil, în increderea pe care o acordă gesturilor șlefuite cu migală, care se prelungesc unul într-altul (a se vedea cum cercetează Albulescu ceasul roșu, păpușa etc.), în dominarea de către el, regizorul, a imaginii. Este o formă înaltă de dominare, deoarece cadrele nefiind nici neutre, nici sărace, ci de o indiscutabilă autoritate plastică, nu se supun din umilință, ci din convingere. Un operator debutant, Călin Ghibu, își impune numele. Sperăm să-l reîntîlnim pe același generic cu Veroiu.

Magda MIHĂILESCU

O veste bună pentru admiratorii actriței americane, de origine suedeză, ANN MARGRET: vedeta s-a restabilit complet după gravul accident suferit cu cîtva timp în urmă. În supershow-ul TV cu care și-a făcut reintrarea în lumea nebună, nebună, a spectacolului, Ann Margret dansează ca în zilele ei bune.

cine, ce, unde, cînd ?

● Faye Dunaway (Bonnie și Clyde, Casa de sub arbori) este o actriță foarte ocupată; abia a terminat «Cei trei mușchetari» în Spania, și i s-a telefonat să rămînă pe loc, pentru a începe lucrul la un nou film, *Dincolo de soare*, cu Robert Calp.

● Cîntărețul-actor Massimo Ranieri (în fotografie) este protagonistul unui spectacol TV, *Un oraș la capătul străzii*, în care are drept parteneră pe Scilla Gabel, fostă dublură a Sophiei Loren.

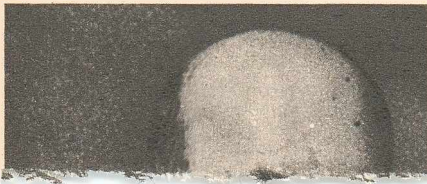
● A fost arestat Mark Freschette, interpretul filmului lui Antonioni, «Zabriskie Point», acuzat de a fi participat la o tentativă de furt.

● *Ce culoare are dragostea?* se numește filmul terminat nu demult de către Zbynek Brynych (Cehoslovacia), o dezbateră despre condiția contemporană a femeii.

● Ivan Andonov, actorul bulgar cunoscut din *Voci în insulă*, *Ocolul*, interpretează rolul unui ziarist devenit detectiv fără voce în filmul lui Borislav Șaraliev *Așteptarea*.

● Monica Vitti și Alberto Sordi sînt din nou parteneri în filmul *Pulbere de stele*.

admirabil înainte de toate ca om și numai apoi ca om de știință. Alții văd știința cu majusculă ca o entitate inumană sau dezumanizată, în orice caz rece și distantă, emițătoare de unde terifice, chiar când sînt vindecătoare, în slujba omului. Nu știu cum se înfățișa marele om de știință care a fost Gh. Țițeica, la catedră. Printre multele

o preafrumoasă tălmăcire a renunțării lui. Nu mă gîndisem la așa ceva. Cînd profesorul mi-a cerut părerea despre *Joc secund*. Poate că, punîndu-i o astfel de întrebare, l-aș fi văzut roșind de pudoare și mi-ar fi dat un răspuns evaziv.

Profesorul era ridicat din popor. În «date cronologice cu privire la viața și activitatea lui Gheorghe Țițeica» din *Seria de bibliografii inițiate de Biblioteca Academiei*, 1955, cu studiul introductiv de prof. G. Vrăncianu și cu bibliografia întocmită de Eliza Roman (inițiatore și a expoziției actuale), citim: «1873. Născut la Turnu-Severin la 4/17 octombrie 1873, fiul lui Radu Țițeica, mecanic la vapoarele de protecție română».

Fie-mi îngăduita o mică rectificare. În corelația dintre stilul iulian (cel vechi) și cel gregorian (cel nou), cînd e vorba de secolul trecut, nu se adaugă 13, ci numai 12 zile. Așadar, Gh. Țițeica s-a născut sau la 5/17 octombrie, sau la 4/16 ale aceleiași luni.

Păstrez amintirea unei alte întâlniri, cînd profesorul mi-a spus:

— Sînt fiul unui hamal din Virciorova. Da, tatăl meu a fost muncitor cu brațele. Din munca lui m-a crescut și m-a trimis la școală, pînă ce am obținut o bursă. Cînd am ajuns profesor, l-am luat la mine acasă. L-am dat, la masă, locul de cinste. Stă în capul mesei și cînd am printre invitați un ministru. Și-l prezint: tatăl meu, fost lucrător manual.

Ca toți marii creatori, Gh. Țițeica avea respectul (ca să nu spun religia) muncii. De aceea, nu se rușina de tatăl său, nu-l trimitea să mînce de slugile cînd avea musafiri la masă. În paranteză sînt însă perplex. Mă înșală amintirea, consemnînd această amintire, care mi-a lăsat o adîncă impresie? Să fi visat sau sînt victima unui alt soi de confuzie? (Să existe oare și halucinații ale memoriei, alături de cele vizuale și auditive?) În orice caz, nu inventez, nu mă încerc în genul fictiv al memorialisticii ca un notoriu mitoman, nu demult răbosat, martor la scene inenarabile cu marile personalități ale neamului nostru. În aceeași bibliografie citesc că tatăl său «a murit cînd Gh. Țițeica avea vîrsta de 6 ani».

L-am întîlnit ultima oară pe profesorul Gh. Țițeica la Bușteni, în vara anului 1938. Eram cu familia în vilegiatură, dimpreună cu alți confracți, la căminul pus la dispoziția S.S.R.-ului. Profesorul m-a văzut și mi-a suris:

— Sînt în treacă prin Bușteni. Mă pregătesc să urc pe Omul. Vii și dumneata?

— Nu, domnule profesor. Nu fac ascensiuni. Nu sînt alpinist.

— Cum se poate la vîrsta d-tale să stai la Bușteni și să nu te sui pe munți?

— Se poate, domnule profesor. Nu pot pleca. Am deschis aici un cabinet sedentar. Profesorul n-a înțeles la început calamburul. Apoi a izbucnit în ris și m-a dojenit cordial:

— Să-ți fie rușine. Ești aproape cu 30 de ani mai tînăr ca mine și nu-ți place drumeția. Iată, eu m-am operat în primăvară de ulcer stomacal la Viena. Mi-am făcut resecția unei jumătăți din stomac, dar acum îmi simt de minune și mă hrănesc mai bine ca în trecut. Turismul e sănătate și bucurie. Hai, nu vîii?

M-am obstinat în atitudinea sedentară la care mă fixasem. Profesorul a plecat singur, muștrîndu-mă în tăcere cu degetul. L-am păstrat această imagine finală, de educa-tor.

Peste șase luni aflam cu durere că marele profesor încetase din viață în urma unei metastaze. Ulcerul fusese canceros și vindecarea iluzorie. Știința matematică pierdea un astru, societatea noastră un om inegalabil.

P.S. Academicianul se credea în glumă nemuritor, dar nu pentru această calitate, nici prin beneficiul operei capitale pe care o edificase. Leontin Iliescu anunțase în *Universul* moartea lui și o deplînsese într-un «entrefilet». Profesorul îl purta în portofel; fusese grav bolnav, în stare precomatică; își citise necrologul după însănătoșire. Mi l-a arătat într-o zi, spunîndu-mi surîzînd:

— Cunoști această credință din popor? Cînd i se duce cuiva buhul că a murit, dar lucrul se dezmințe, lumea spune: l-a murit moartea!

suporterii și emisiunile sportive

Emisiunile sportive, atunci cînd sumarul lor cuprinde într-adevăr evenimente, sînt urmărite cu o explicabilă sete de a vedea cum și în ce fel se obțin victoriile, de ce și datorită cărui fapt înfrîngerile. Atunci holarile hotelurilor din stațiuni, camerele cu televizor ale caselor de cultură, ale internatelor și căminelor studențești devin neîncăpătoare. Întîlnirile fotbalistice de miercuri și sîmbătă, «magazinul sportiv» de duminică, știrile sportive din cadrul televiziunilor, toate sînt văzute, la orice oră ar fi transmise, de microbistii aflați într-o foamă continuă de imagini, de date, de amănunte. Ei comentează orice gest sportiv, nu le scapă nimic de pe gazon și din afara lui, dezbate fiecare amănunt în «forumurile» binecunoscute din Cișmigiu sau de aiurea, din grădinile publice pe locurile unde cîndva cîntau fanfare. Cit de bine sînt informați de cronicari, de crainici sportivi, de imaginile de pe micul ecran atît știu. Restul este improvizație și vorbărie. Alții «Tifoșii», cum sînt dezmiertați de cronicari pătrund peste tot, interpellînd pe ziaristii sportivi, cerîndu-le argumente în plus pentru unele afirmații din cronicile lor, opresc jucătorii și înecă într-un potop de întrebări sau îi sufocă arătîndu-le admirația lor. Pe micul ecran li s-a rezervat zgomotul de fond de pe generic și grimasele, atunci cînd regia de transmisie își aruncă un ochi în peluze. Dar ei alături de ceilalți privitori ai emisiunilor sportive formează marele public. Ei, în lungi discuții, ajung, nu de puține ori, la soluții judicioase, prin analiza pe care o întreprind în cazul unei înfrîngerii de exemplu, și care pot lua oricînd locul unor false motive, cum au fost cele din cazul meciului de la Leipzig, cu golul din minutul 42. Dar printre spectatorii emisiunilor sportive nu sînt numai suporterii sportului regelui, ci și mulți alții care caută în programele sportive ale micului ecran imagini din tenis, handbal, box, volei, lupte, judo, atletism, natație etc., etc. Sigur că nu pot încapa într-o emisiune de duminică (care ar trebui să-și găsească alt loc, deoarece bruiază activitatea sportivă de pe stadioane) toate sporturile. Televiziunea a fost în general prezentă cînd pe plan național sau mondial s-a întîmplat vreun eveniment mai deosebit. Amintim Cupa Davis, meciurile de box dintre Foreman și Frazier, apoi dintre Clay și Ken (nu s-au transmis decît două fotografii din meciul pentru titlul mondial la «mijlocie» dintre argentinianul Carlos Monzon, deținătorul centurii, și francezul Jean-Claude Bouttier). Aducîndu-ne aminte, acum, în preajma campionatelor naționale de box de vechile preocupări ale neuitatului «careu magic» (emisiune care s-a bucurat de multă apreciere și care și-a încheiat cariera fără să-și fi deșertat tot sacul, lată, de pildă, ne-a rămas dator cu reluări și comentarii mai ample despre meciul în care Marcel Cerdan surclasîndu-l pe Tony Zale a devenit campion al lumii, despre marele Ray Sugar Robinson făcîndu-l K.O. pe Rocky Graziano, eroul filmului «Cineva acolo sus mă iubește». Să nu lăsăm să se prăfuiască în filmotecă supranumitul «mitraliera din Detroit», Joe Louis, în partidele cu zidarul italian din Sequas, Primo Carnera și cu Max Baer. Nici cele două memorabile meciuri Max Schmeling-Joe Louis n-ar fi lipsite de interes. Ar trebui să se reia «careul magic» măcar pentru invincibilul Rocky Marciano în marea partidă cu Joe Louis, și pentru meciul secolului Jack Dempsey-Gene Tuney, care au adus în tribune peste 125 000 de spectatori, cifră neatînsă pînă acum la o reuniune de box. O paralelă între boxul de ieri și cel de astăzi ar demonstra evident că vechile vedete ale ringului au practicat un box mai tehnic, mai spectaculos).

După această lungă paranteză aș mai vrea să sugerez emisiunilor sportive o rubrică de dialoguri (sau de răspunsuri la întrebări, un fel de poștă fair-play) cu telespectatorul sportiv, debateri cu sportivii și antrenorii înaintea marilor competiții, informații și reportaje făcute de specialiști despre activitatea sportivă de masă, emisiuni pe probleme, profiluri ale sportivilor noștri frunțași sau antrenamente ale marilor performeri într-o școală, de exemplu ș.a.

Coman ȘOVA

tindere. Așa l-am cunoscut din copilărie, grație relațiilor noastre de familie. Cu cinci ani mai tînăr decît tatăl meu, de care era legat din tinerețe, ilustrul profesor își numise și el băieții, dar în ordine cronologică inversă, Radu și Șerban. Ambii au pășit cu cînte pe urmele părintelui lor, dedicîndu-se de asemenea științelor pozitive. Tizul meu, Șerban, astăzi academician, vicepreședinte și membru al prezidiului ilustrului corp, ca și tatăl său, membru al mai multor academii străine, este un fizician de seamă. Tatăl era geometru. Mă înfiior la auzul acestui cuvînt-care îmi amintește de devisa: «Aici nu intră decît cine este geometru». După ce mă străbate jungghiul în inimă, cu părerea de rău că am trădat matematicile, pentru care în pragul adolescenței înclinam, mă mîngîi cu ideea că și în specialitatea mea, atîta rigoare cită a încăput din parte-mi, va fi fost și ea o altă ipostază a spiritului geometric. Am păstrat însă un mare respect pentru gîndirea matematică, acelei gîndiri deductive, în care însă intuiția joacă rolul aș zice generator și nu-mi pot închipui un mare matematician decît în stilul discreției absolute, ca aceea a profesorului Gh. Țițeica,

— Domnule profesor, este un poet excepțional, e singurul nostru poet ermetic de mare valoare. Nu știu cît plătește ca matematician.

— Îmi pare bine de ce-mi spui. Eu nu l-am putut citi pînă la capăt. Mă întreb de matematician? Are stofă, netăgăduit. Va face carieră mare, dacă se va lăsa de... ale lui (profesorul era prea pur ca să-și exprime gîndul pînă la capăt).

Recitînd acum, în Biblioteca pentru toți, culegerea de *Versuri și proză*, îngrijită «con amore» de Dinu Pillat, paginile fragmentare despre profesorul său, mă opresc la acest semnificativ pasaj:

«Poate că în drumurile prin trecut al unei vieți astăzi închinată binelui general, stă o tinerețe entuziastă, oprită cu mirare la desfătarea aparențelor. Bănuim poate caietul de versuri, smuls din alte mîini, și ars, din oroarea de a fi admirat în ceea ce e incîntător și provizoriu, ca o corolă și nu voit și concludent, ca un rod» (sublinierea este a autorului, nota noastră).

Așadar, Ion Barbu credea că și profesorul sau începuse a scrie în versuri, ca și alții mulți adolescenți «entuziaști», și ne-a lăsat

sănătatea și schimbarea vremii

Influența vremii și a factorilor atmosferici, în general, asupra vieții și sănătății a fost intuită și constatăată probabil de la primele semne de raționament și conștiință ale omului. Importanța acestora a fost chiar supraapreciată, se pare, în antichitate, când nu existau alte posibilități de investigație decât simpla observație și când factorii meteorologici impresionau pe om în fiecare moment. Rolul influenței aerului, al schimbării vremii și a anotimpurilor asupra sănătății, bolii și chiar a morții oricărei viețuitoare, inclusiv a omului, a fost sintetizat în concepția, valabilă în bună măsură și astăzi, a lui Hipocrat din Kos, părintele medicinei (sec. V înainte erei noastre).

De multă vreme se știe că și viețuitoarele înregistrează și chiar presimt schimbarea vremii și se manifestă adecvat. Această sensibilitate la schimbările vremii reprezintă o caracteristică generală a materiei vii. Toate ființele, toate celele suferă influența factorilor atmosferici, dar în mod deosebit anumiți indivizi și anumite organe, denumite *meteorosensibile*, respectiv *meteorotrope*. Starea de boală favorizează această reacție de meteorosensibilitate.

Istoria literaturii universale consemnează o interesantă anecdotică asupra «ciudățeniilor» unor scriitori care manifestau o marcantă meteorosensibilitate. Jean Jacques Rousseau, Johann Wolfgang Goethe, Friedrich Nietzsche, Alexandre Dumas-tatăl și alții suferau profunde modificări ale stărilor psihice în funcție de starea timpului. Chiar inspirația artistică și caracterul creației lor erau dependente uneori de vreme.

Reacția este însă caracteristică fiecăruia și din acest punct de vedere au fost clasificate mai multe tipuri de meteorosensibili: unii care reacționează la încălzirea vremii, alții care reacționează la răcirea ei și, în sfârșit, a treia categorie, formată din cei care reacționează la ambele feluri de schimbări ale vremii. În general, meteorosensibilității reacționează în funcție de structura sistemului nervos vegetativ și hormonal. Cei calmi, cu reacții lente (având predominanța sistemului parasimpatic — *parasimpaticotonic*) reacționează la cald, iar cei ce se «aprinde» repede (*simpaticotonic*) reacționează la rece.

În prezent, influența oscilațiilor meteorologice, atât asupra organismului sănătos, cât și asupra celui bolnav, este recunoscută

în toate domeniile patologiei, cu deosebire în anumite boli, considerate ca având un caracter meteorotrop.

Reumatismul articular este boala cu cel mai larg meteorotropism, capacitățile de prognoză ale unor bolnavi fiind confirmate în majoritatea cazurilor.

Dar și bolile acute sînt influențate de factorii meteorologici. Bolnavii cu accese, arsuri, care au suferit inflamații, ori unele operații înregistrează o agravare a stării lor legate de schimbările meteorologice.

Între diferitele boli se stabilește o repartiție sezonieră. Astfel, bolile digestive și dermatologice sînt mai frecvente vara, iar cele respiratorii și cardiovasculare iarna. W.F. Peterson, autorul care a făcut cele mai extinse studii în acest domeniu, precizează că nu numai bolnavii, dar și persoanele sănătoase pot fi influențate de factorii meteorologici. Aceasta, deoarece la schimbările de vreme se modifică numărul leucocitelor și este influențată și viteza de sedimentare a hematiilor, se schimbă timpul de coagulare a sîngelui, suferă modificări secreția și metabolismul unor hormoni hipofizari, tiroidieni și suprarenali.

Medicina modernă a demonstrat științific o mare parte din observațiile atente făcute de numeroase generații de medici din trecut. Demn de remarcat este faptul că după descrierea barometrului, medicii îl purtau în trusa individuală, dînd bolnavilor prescripții de comportare în funcție de indicațiile acestui instrumente meteorologic.

Profilaxia largă, de masă, împotriva influențelor biometeorologice constă în întărirea organismului, în călirea lui printr-o viață trăită în aer liber, sport și activitate fizică.

Unii specialiști consideră de altfel că acțiunea nocivă biotropă a factorilor meteorologici a devenit mai accentuată în ultimele decenii, urmare a civilizației, ca o lipsă de adaptare a organismului la condițiile ei, în timp ce meteorosensibilitatea este o caracteristică dintotdeauna a omului. Apropoiindu-ne de natură printr-un antrenament fizic început din copilărie, evitîndu-i cu grijă unele elemente nocive și folosind în mod judicios aspectele pozitive, vom realiza deplina armonie cu factorii atmosferici de care depind sănătatea și viața omului, a tuturor viețuitoarelor.

Doctor V. EMILIAN

obosim? de ce? cum ne refacem?

Ca urmare a unui exces de activitate fizică sau intelectuală, la care se adaugă astăzi poluarea, automatismul, hipokinezia, greșeli în alimentație, alte noxe (tutun, alcool, medicație), apare la om o stare de oboseală, considerată ca o manifestare fiziologică și tradusă practic prin senzații neplăcute locale sau generale. Momentul apariției acestei stări depinde, bineînțeles, de starea de sănătate, particularitățile individuale, factorii de mediu, particularitățile muncii depuse și ale regimului de viață etc. fiind în același timp într-o strînsă corelație cu bioritmul zilnic al ființei umane sau al organelor și funcțiilor organismului luate izolat.

Oboseala apare, așadar, ca o manifestare acută și cedează la odihnă, spre deosebire de manifestarea cronică (acumularea obosealii în timp), care se definește ca «surmenaj» și care nu cedează la simpla odihnă. Rolul sistemului nervos central în apariția obosealii este unanim acceptat azi, iar odihna activă prin marea influență pe care o exercită asupra refacerii organismului obosit atestă sediul cortical al obosealii.

Date interesante s-au obținut și cu ajutorul sugestiei, explicîndu-se, pe de o parte, influența factorului psihic asupra obosealii și, în același timp, combaterea obosealii cu ajutorul factorilor psihici (sugestie). S-a sugerat unor indivizi că efortul pe care-l fac este foarte obositor (în realitate efortul era neschimbat) și s-au obținut semne nete de solicitare (modificări funcționale și senzații subiective, ca în cazul eforturilor obositoare). Invers, la eforturi extrem de obositoare s-a sugerat (prin hipnoză) că eforturile depuse sînt de aceeași intensitate ca mai înainte (deși ele crescuseră), obținîndu-se

modificări funcționale foarte reduse față de solicitările depuse. De asemenea, este știut că masajul, stropirea cu apă rece, sugestia, fac să diminueze senzația de oboseală, iar explicația obiectivă constă în efectul stimulator transmis de la formațiile senzitive ale pielii la centrul cortical obosit.

Să facem o mică incursiune prin cîteva sectoare de activitate generatoare de oboseală și să încercăm să sugerăm unele mijloace adecvate, accesibile și eficiente, în combaterea unor neajunsuri.

Activitatea profesională unilaterală sau desfășurată în poziții incomode (cizmari, croitori, mecanici de precizie, stomatologi, constructori, tehnicieni în fața planșetelor de lucru, chirurghi, funcționari, vatmani, taxatori, mecanici, filaturisti ș.a.) sau în condiții de microclimat necorespunzătoare (temperaturi înalte sau scăzute, zgomote mari, medii toxice etc.) predispune la o oboseală precoce cu scăderea consecutivă a randamentului. Aceste aprecieri vizează atât ziua de muncă dar mai ales, cumulara în timp (săptămîna, lună, an etc.). Odihna activă oferă posibilitatea utilizării exercițiilor fizice prin gimnastică în producție, mers pe jos, culturism, judo, vîslit, înot, mers pe bicicletă, excursii, turism etc. Desigur, nu negăm semnificația odihnei pasive totale (somnul fiind expresia cea mai eficientă pe plan fiziologic) în combaterea obosealii, ca și mijloacele de relaxare neuromusculară și cele balneofizioterapice (duș cald, masaj manual sau instrumental, saună etc.), cărora li se adaugă o alimentație adecvată și uneori o medicație necesară (vitamine, săruri minerale, aminoacizi etc.), cu rol în combaterea obosealii.

Doctor Ion DRĂGAN

IACOB GHIUTA, Fălticeni: 1) **Astm cardiac** este o insuficiență a inimii stîngi și nu trebuie confundat cu astmul bronșic, terapeutică fiind de altfel diferită. În cursul unui atac de astm cardiac este bine să fie cunoscute cîteva procedee de tratament pe care le expunem mai jos:

SFATURI PENTRU BOLNAVII DE ASTM CARDIAC

1. În atacul de astm, primul lucru care trebuie făcut este așezarea bolnavului pe marginea patului, într-un fotoliu sau pe un scaun, cu picioarele atîrnate în jos, aceasta avînd ca efect reducerea dispneei și a tusei.

2. Uneori criza de astm se poate opri prin simpla ridicare în picioare a bolnavului.

3. Dacă dispneea nu a cedat imediat la așezarea pe marginea patului sau pe scaun, se va face cu patru garouri (în lipsă, cu patru cordoane) cite o ligatură la rădăcina fiecărui membru. Se va strînge atît cît să permită circulația arterială (să se simtă pulsul la arterele radiale și pedioase) și să o blocheze pe cea venoasă. Garourile nu vor fi ținute mai mult de 20 de minute.

4. Dacă totuși atacul de astm cardiac continuă, se va face o venesectie sau o venepuncție, scoțîndu-se între 300 și 600 ml sînge, cantitatea variînd după gravitatea crizei și după greutatea bolnavului. După care se va face o injecție intravenoasă cu strofantină.

5. Se mai pot încerca inhalatii de vapori de alcool cu un vaporizator special sau de oxigen cu o sondă Nélaton.

6. Se vor limita eforturile fizice, se vor evita mesele prea copioase, se va reduce consumul de sare, se vor administra periodic diuretice (Nefrix, Lasix etc.).

COCONET MARIA, Petroșani: Deși caracteristică principală a regimului bolnavului de diabet zaharat este reducerea cantității de glucide și, bineînțeles, renunțarea definitivă la dulciurile concentrate, trebuie să vă spunem ca nu există un regim standard în diabet. Fiecare diabetic își are dieta lui, relativ puțin deosebită de regimul omului sănătos, aceasta trebuind să fie echilibrată cantitativ și calitativ, în raport cu vîrsta, activitatea, raportul talie/greutate. În general un regim alimentar trebuie să conțină următoarea repartiție a principiilor alimentare: glucide 40%, lipide 35%, proteine 25%, totalizînd 1950 calorii, care vor fi luate din legume, fructe (glucidele = 800 calorii), cartofi și paste făinoase; carne, grăsimi vegetale, ouă, lapte etc. Cea mai corectă repartizare a glucidelor este următoarea: o cantitate mai mică la prima masă de dimineață, o cantitate mai crescută la gustarea de la ora 10, cea mai mare cantitate la masa de prînz, o cantitate mică de glucide la ora 17, o cantitate medie la masa de seară

urgente

INCONȘTIENȚĂ. Vrînd să prindă trenul din mers, Georgescu Cleopatra, 61 de ani, pensionară, este accidentată grav. Adusă imediat cu salvarea la spitalul de urgențe, i se constată că brațul drept este tăiat aproape complet de tren. S-a intervenit prompt și în prezent bolnava merge spre vindecare.

FUGA NU E SĂNĂTOASĂ; E NUMAI RUȘINOASĂ. În timp ce mergea cu motocicletă, Gheorghe Ion, 25 de ani, comuna Cortești, județul Dimbovița, este lovit de o mașină al cărei conducător fuge de la locul accidentului. G.I. este internat la spitalul din Titu, de unde este îndrumat pentru internare la spitalul de urgențe al municipiului București, cu hemoragie internă, suspect de ruptură de splină. În plus, prezintă fracturi multiple ale membrului inferior și membrului superior stîng. După intervenția chirurgicală efectuată, starea sănătății sale se îmbunătățește din zi în zi.

O INTERVENȚIE LA TIMP. Orele 23. O mașină oprește în fața spitalului de copii «Gr. Alexandrescu». Marinescu Mircea, 5 ani, are dureri puternice abdominale, vărsături, febră. Văzînd că durerile și febra nu cedează, părinții au venit la spital. Aici i se constată o peritonită apendiculară. Intervenția chirurgicală trebuia făcută imediat. Copilul e internat și operat la orele 24. «Și acum?», îl întreb pe covarșul doctor Răducanu, medicul de gardă. «Păi, miine iesie din spital», îmi răspunde el, ca despre ceva de la sine înțeles.

PERIPETIILE UNUI COPIL. În ziua de 12 august mama Habdoca Maria din București a născut doi gemeni de 1 400 grame dintre care supraviețuiește numai unul. Crescut cu multă grijă la incubator (în serviciul de nou-născuți al maternității Brîncovenesc) de către dr. Ioana Bojincă și de cadrele medii Stoian Valeria, Diaconu Ioana, Mititelu Elena, copilul ajunge după o lună la 1900 grame.

În ziua respectivă medicul observă însă la copil o proeminență dureroasă în regiunea abdominală. Copilul este transferat de urgență la clinica chirurgicală «Grigore Alexandrescu» unde medicul chirurg Alexandru Pesamosca, doctor în științe medicale, găsește o apendicită perforată și gangrenată (caz rar în literatura medicală).

Copilul părăsește spitalul vindecat cu greutatea de 2000 grame în ziua de 25.IX.1973.

și o cantitate mică înainte de culcare. În rest, există o serie întreagă de tablele cu cele mai importante alimente și cu conținutul de principii alimentare exprimate în grame și calorii pe care este bine să le consultați zilnic la alcătuirea meniului.

PARASCHIV IOANA, Cugir: Problema pusă de dumneavoastră este cu neputință de diagnosticat sau prognosticat pe calea scrisului, atunci cînd specialiștii consultați nu au putut ei înșiși stabili dacă este vorba de un gliom al chiasmei și nervului optic sau de o arahnoidită. Simptomele pe care ni le-ați descris sumar pledează mai curînd pentru cea de-a doua ipoteză. Oricum, pentru a-i alina cît de cît suferințele, încercați și un tratament prin acupunctură.

MAGISTRAT PENSIONAR, Brăila: Vă admirăm pentru luciditatea dumneavoastră la respectabila vîrstă pe care o aveți. Îmbătrîniți frumos. Părerea noastră despre Gerovital și Aslival este că sînt niște excelente regeneratoare, utile chiar (sau mai ales) și la vîrsta de 83 de toamne, cite numărați. Multe înainte!

PRESECAN ALEX., Turda: Pitiriazisul uscat al pielii capului — popular numit mătreață — este destul de frecvent la pubertate și adolescență precedînd sau însoțind seboreea. Ca tratament general se va lua: vitamina A (3-4 drajeuri/zi), vitamina B6 (1-2 cpr./zi), Folcisteină U (o fiolă la două zile). Local, după spălarea zilnică a capului cu săpun de sulf-gudron, veți face fricțiuni cu următoarea:

LOȚIUNE ÎMPOTRIVA MĂTREȚEI

Rp.	Acid salicilic	12 g
	Rezorcină	9 g
	Anestezină	3 g
	T-ra capsici	30 g
	T-ra chinai	30 g
	T-ra cantaridai	30 g
	Liq. Hoffmann ad.	300 g
D.S.	— pentru uz extern	

GH. ANDREI, comuna Vernești, județul Buzău: Trombocitopenia, boală descoperită de obicei la copii între 4 și 8 ani, cu ocazia unei hemoragii nazale (epistaxis) sau dentare, are o cauză necunoscută, de unde și epitetul «idiopatică» sau «*boala Werlhof*», după numele medicului care a studiat-o. Este încadrată după unii în așa-numitul «*hipersplenism*», trombocitopenia producîndu-se datorită unui exces de distrugerii de plăcuțe sanguine (trombocite) în splină; după alții s-ar datorita unui mecanism imunologic, ar fi deci vorba de o așa-zisă «*boală autoimună*», autoanticorpii acționînd asupra trombocitelor, pe care le distrug. Toate sînt însă ipoteze destul de nebufoase. De aici și dificultatea instituirii unui tratament specific, cu rezultate certe. Dacă după cel mult 12 luni de corticoterapie (cu Prednison), în cure repetate, hemoragiile continuă, singurul tratament indicat rămîne numai *splenectomia*. Pînă în prezent nu cunoaștem să se fi aplicat altundeva în lume un remediu mai bun care să înlocuiască intervenția chirurgicală.

cronica teatrală

clasicii

Cum citim, azi, clasicii? O lectură nouă, contemporană, a clasicilor. Clasicii se cer citiți cu un ochi nou, sau cu un ochi proaspăt, sau cu un ochi tânăr. Cum reacționează sensibilitatea noastră față de clasicii? Cum reacționează sensibilitatea tineretului actual față de clasicii?

Iată câteva întrebări, câteva din nenumăratele ivite de la o vreme în contextul preocupărilor din ce în ce mai evidente pentru apropierea clasicilor, prin intermediul scenei, de publicul contemporan. Nu mai este nevoie să insist, cred, asupra originalității punctului de vedere exprimat de shakespeareologul polonez Ian Kott în lucrarea sa celebră, intitulată simbolic *Shakespeare — contemporanul nostru*, punct de vedere care a determinat, într-adevăr, o citire nouă a marelui Will.

S-ar putea spune că Ian Kott a dat chiar tonul acestei patimi care bîntuie azi teatrul și care conduce inspirat sau mai puțin inspirat, în atâtea împrejurări, la citirea nouă a clasicilor pe scenă.

Nimeni nu poate nega faptul că fiecare epocă își are un mod al său propriu de a citi și de a interpreta clasicii, lectură și interpretare care vin să acorde valorile universale valabile ale clasicilor cu modul specific unei anumite epoci de a se manifesta aceste valori.

Dar, tot nimeni nu poate nega faptul că oricât de nouă, oricât de proaspătă, oricât de inedită, oricât de originală ar fi lectura unui clasic din perspectiva unei anume generații, ea, această lectură nu poate nega, prin totala răsturnare a sensurilor inițiale, ceea ce a constituit virtutea esențială a unei opere clasice.

Fac această subliniere pentru că nu o dată am asistat la flagrante «deturnări» de sensuri în încercările unor regizori mai ales, de a «contemporaneiza» diverse valori clasice.

Între deturnările care operează, în esență, asupra sensului ideologic al operei, un rol din ce în ce mai energic pare să-l joace «trivializarea» clasicilor, coborîrea lor într-un univers al domesticului promiscuu, al modalităților de expresie scenică apelînd cu precădere la arsenalul ineputabil al vulgarității.

Nu știu de ce, dar se pare că se ține cu tot dinadinsul să ni se justifice și să ni se explice lumea contemporană printr-un apetit al trivialului. Fals, nimic mai fals și nimic mai lipsit de temeie estetică, în aceeași vreme.

Nu prea demult, un regizor român își propusese să-l «citească» pe Caragiale cu un ochi foarte caricatural și foarte bufonard, iar caricatura și bufonada urmau să se manifeste mai ales în direcția căutării cu orice chip a soluțiilor scenice care să lase impresia citirii replicii cu un subtext cel puțin îndoielnic. Se vedea o adevărată și nefericită plăcere a descoperirii și cultivării gustului îndoielnic în orice împrejurare. Tristețea era imensă, comedia își pierduse tot hazul, actorii făceau vizibile eforturi de a se acorda unei viziuni care le era străină.

Publicul însuși era chemat să rîdă și să aplaude la ceea ce era jos și vulgar.

Citirea contemporană a clasicilor — o mare problemă. O mare răspundere. O mare artă.

Fiind pitic, ca artist, nu te vei putea nici o dată apropia de o mare valoare decât cu o neputință pitică, ea însăși, prin ea însăși, trivială.

Citirea actuală a clasicilor — o mare problemă de cultură și de cultură națională.

Dinu SĂRARU

capriciile gustului

meseria de om

Au început, nu demult, școlile. Unele disociații, pe această temă, ne apar încă actuale. Albert Camus observa odată că a fi întotdeauna om reprezintă meseria pe fondul căreia urmează a fi practică profesiunea aleasă. Sîntem educați, de mici, cum să ne comportăm în calitate de oameni și fiecare societate se îngrijește să aibă cetățeni oameni, iar nu roboți. În această privință, artei și literaturii le-au revenit, întotdeauna, o imensă răspundere. Noi subestimăm, încă, rolul complex al unor discipline umanistice, în formarea generației tinere. Vorbim despre necesitatea pregătirii unor specialiști de înaltă calificare, fără să avem în vedere că respectivii specialiști sînt pregătiți să lucreze într-un context social ce nu poate fi confundat cu altul. Desigur, specialistul, indiferent pentru ce domeniu s-ar pregăti, se definește, întotdeauna, mai întîi ca individ cu o pregătire superioară, într-un domeniu determinat de activitate. Specialistul de astăzi se mai definește însă — spre deosebire de imaginea pe care au vehiculat-o secolele trecute, sau primele decenii ale secolului nostru, și pe care ne place să o afișăm și noi, citeodată — ca om al unei înalte conștiințe. Din funcția pe care o deții, dictezi, practic, destinul a mii de persoane — le dictezi dramele și bucuriile de fiecare zi. A avea conștiința acestor efecte ale propriilor tale acțiuni nu este deloc puțin lucru. Pentru că dincolo de cifre, dincolo de schemele matematice pe linia cărora se înscriu consecințele unei decizii luate, apare problema consecințelor în viața individuală a fiecăruia, a acului pe care l-ai săvîrșit ca specialist. În condițiile societății noastre socialiste, această situație devine și mai complexă. Cît ai dreptul, tu, ca specialist, să dirijezi coeficientul de bucurie al fiecăruia? Cît ai dreptul tu, ca specialist, să intervii, pe nevăzute canale, în viața cuiva, provocînd nu numai bucurii, dar și necazuri, citeodată. Iată de ce formarea viitorului specialist, redusă numai la acumularea unei cantități oarecare de informație, la formarea deprinderilor necesare exercitării unor funcțiuni de înaltă calificare, nu se dovedește astăzi suficientă — cu atît mai mult, în condițiile societății noastre. Viitorul specialist se cere format și ca om uman, ca om al oamenilor, ca om dintre oameni și cunoscînd oamenii. La o anumită vîrstă, mai ales, educația viitorului specialist, în sensul prețuirii valorilor vieții, a valorilor morale, a valorilor politice, devine la fel de vitală ca și inițierea lui în tainele profesiunii căreia urmează să i se consacre. Apare, în această privință, imens rolul pe care pot — și trebuie — să-l joace arta și literatura, nu pentru a obliga elevii sau studenții la însușirea unor date în plus, ci pentru a-i iniția într-un număr de cazuri umane, dezbătute prin intermediul formelor specifice ale poeziei, prozei, teatrului, în sensul formării lor ca oameni de omenie. Nu poate fi lăsată formarea umană a viitorului specialist numai pe seama interesului său de amator într-ale literaturii și ale artei fiindcă, altminteri, se va prefera, oricît ne-ar plăcea nouă să credem altfel, literatura de calitate inferioară și facilă, arta numai de divertisment, neconcludente pentru situația omului în lume ca existență conștientă. Putem organiza orice simpozioane și colocvii cu privire la necesitatea unor raporturi echitabile între membrii societății noastre socialiste; cît timp nu vom cultiva sentimentul echității la oameni, mai ales în condițiile societății noastre, ne vom izbi mereu de aceleași dificultăți. Pentru formarea conștiinței socialiste a viitorului specialist de înaltă calificare cred că este neapărat nevoie să nu scăpăm nici o clipă din vedere, în cadrul școlilor, în cadrul liceelor, în cadrul universității, problema formării lui ca om de omenie, prin intermediul unor activități specifice, între care lecturile literare, cultura plastică, cinematografică și teatrală cred că trebuie să ocupe primul loc.

Gheorghe ACHIȚEI

despre muzică
vorbim prin muzică

liviu glodeanu (II)

«SÎNTEM O GENERAȚIE
NU PRIN SIMULTANEAȚIE,
CI PRIN IDEI»

— Ai meritul de a fi «descoperit» folclorul muzical așa-numit al copilăriei, mai puțin investigat de către compozitori?

— Am încercat să mă apropiez de puritatea jocului copiilor, care are la noi zone extraordinare, unde fantasticul se întîlnește cu realitatea și abstracțiunea gratuită cu sensurile cele mai profunde. Este exagerat a se spune că îmi revine vreun merit. Încercarea nu-i neapărat și merit. Am tratat totul dintr-un unghi diferit încercînd să retrăiesc exaltarea și detașarea de lumea oamenilor mari din interior, fiind pentru o vreme copil.

— Ce înseamnă Sa-ba-ra-ca-li-na?

— Este o invenție stranie din folclorul copiilor.

— Contrar liniștii ce-o inspiri, pari un om complicat...

— Sînt un om *confruntat* și nu complicat; m-am confruntat cu extremele: de la muzica aparent sprintenă și candoarea dezinvoltă a copilăriei la muzica de problematică gravă, dramatică. Acest examen mi-a convenit.

— De ce a fost nevoie să optezi?

— Pentru că am oroare de oamenii care nu se realizează pînă la o anumită vîrstă, ce nu trebuie să întîrzie prea mult. În sinea mea, aceasta capătă o înfățișare de spaimă; totul se oprește în cele din urmă, la întrebarea: am realizat ceva, și mai ales *muzică foarte bună*?

— Riscăm să nu fim înțeleși!

— Muzica foarte bună, comunicare nemijlocită între emițător și receptor; aici nu are ce căuta liberul arbitru și e absurd să te fletezi cu «nu sînt înțeles». Ai reușit? — bine; n-ai reușit? — încercă încă și cu disperare! Eu văd — cum spunea Camil Petrescu — idei; este dealtfel un mod de a trăi specific generației mele.

— Să nu supărăm memoria portativilor îngălbenite.

— Vreau să înțeleg că sîntem o generație nu prin simultaneitate, ci prin idei; mă vei întreba acum ce înseamnă în muzică o idee!

— Nu asta vreau să te întreb; vorbeai de generație.

— Știu că în alte domenii se fac «împărțeli» pe felii care corespund unor perioade fixate aproape exact; noi nu operăm calendaristic; din generația mea fac parte și un Mihai Moldovan și un Tiberiu Olah, și sîntem contemporani cu marele Enescu; asta îmi dă credința că pentru muzicieni epocile sînt mult mai ample și nu se operează prin *excludere*; mediocritatea este depistată înainte de-a se manifesta, iar cei uitați în tăcere — cum a fost, în altă epocă, Bach — vin învingători și intră în veșnicie.

— Acum, te rog să fii îngăduitor: ce înseamnă în muzică o idee?

— Ceva ce nu-i exterior materiei sonore, dar nu este nici materie sonoră ci o rezultată în contactul dintre elemente. Mai concret: ceva asemeni unei energii ce devine, printr-un proces oarecare, altceva decât materia care a produs-o. Aici este ideea, inexprimabilă altfel decât muzical, pentru că nu se poate naște altfel decât muzical. Dar nu-i numai atît, de vreme ce trăim cu ardență într-o conștiință contemporană, într-un climat al epocii în care existăm; ne conexăm la o realitate; Lucian Blaga ar fi spus: «o nouă treaptă în templul artei», și asta înseamnă a fi modern. Nu sîntem conștientari, și nu scriem cu orgoliul celui care pornește de la zero. Participăm în felul nostru la ceea ce fac cei din jur. Și sîntem cu picioarele mai pe pămînt decât s-ar crede și ar crede unii opriți la o anumită înțelegere estetică; îți repet că sîntem o generație nu prin inevitabila simultaneitate, de matricolă, ci prin spiritul care ne este comun și care nu ține neapărat doar de muzică, de artă, ci de toate formele manifestării spirituale azi.

Ion ȚUGUI

poluarea
folclorului (XXVIII)

gheorghe zamfir la festivalul george enescu (II)

De multe ori am susținut că încercările privitoare la muzica modernă în vedere: găsirii unor noi mijloace de expresie ar trebui prezentate, pînă la dobîndirea definitivă a acestor mijloace, sub forma unor *creații experimentale*. În programul alcătuit de Gheorghe Zamfir s-a produs — pe alt plan — cam același lucru: alături de minunate executate piese strict folclorice, artistul Gheorghe Zamfir propune noi formule, care îi aparțin *lui personal* și care ar fi comportat explicații suplimentare sau, cel puțin, ar fi fost dorit să fie despărțite de restul programului într-o categorie aparte: EXPERIMENTE GH. ZAMFIR. Fără îndoială că încercările lui Gheorghe Zamfir sînt interesante, după cum mai mult decât meritorii sînt sonoritățile inedite dobîndite la nai de către artist. Am avut prilejul să-l ascultăm pe Gheorghe Zamfir în anumite pasaje de uluitoare virtuozitate, depășind cu instrumentul tot ceea ce experiența, fantezia, imaginația noastră ar putea realiza. Specialiștilor în organologie (studiul instrumentelor), Gheorghe Zamfir le oferă, într-adevăr, obiect însemnat de preocupare, de studii. Ei însă nu vor avea să studieze un instrument popular obișnuit, ci un instrument de origine populară căruia un mare artist îi acordă noi dimensiuni, trecute dincolo de practica folclorică și care aparțin doar acestui artist. Ei bine, aceste noi sonorități, aceste noi formule muzicale, cred eu, nu trebuie și nu pot fi integrate în categoria folclorului propriu-zis. Vioara, intrată mult mai tîrziu în practica instrumentală folclorică la noi în țară, a dobîndit, în mîinile artiștilor noștri populari, un caracter popular românesc. Mai mult încă: vioara în mîinile bihoreanului devine bihoreană, sună altfel decât în mîinile lăutarului din Moldova. Acest fenomen extrem de grăitor ne dovedește puterea, vigoarea extraordinară a diferitelor graiuri muzicale regionale din țara noastră cărora, pînă și un instrument atît de generalizat ca vioara, trebuie să se supună. Pornind de la această constatare, credem că e bine să precizăm un amănunt: cu naiul lui Gheorghe Zamfir se produce alt proces. În mîna lui Gheorghe Zamfir naiul nu devine nici mai moldovenesc, nici mai oltenesc, ci pur și simplu *naiul lui Gheorghe Zamfir*. Acel nai care a dobîndit sonorități inedite, noi mijloace de expresie, unice dar, în aceeași vreme, inimitabile. Și, după părerea mea, o seamă din efectele obținute se potrivește, după cum a și demonstrat-o cu prilejul lucrării lui AnatoI Vieru, mai bine pentru muzica modernă, pe care Gheorghe Zamfir, de formație clasică (avînd conservatorul la bază), ar putea-o îmbogați.

Spus în felul acesta lucrurilor pe nume, formula «inedit de cea mai pură autenticitate folclorică» nu își are acoperirea. Dacă prin această formulare din programul de sală se subînțeleg inovațiile de care vorbesc mai sus, atunci, fără îndoială că ar fi fost mai fericită specificația: «inedit de cea mai pură inspirație personală».

Acesta este răspunsul tardiv pe care îl dau spectatorilor ce mi-au cerut explicații la sfîrșitul concertului, dar mai cu seamă cuvîntul pe care îl adresez nenumăraților telespectatori care, în diferitele regiuni ale țării, practică muzica populară. Să înțelegă că nu trebuie să se lase influențați de încercările personale ale lui Gheorghe Zamfir — oricît de meritorii — ci trebuie să continue, fără a se abate, moștenirea pe care — cu atîta generozitate — le-au dăruit-o predecesorii.

Așa precum a făcut-o odinioară și Gheorghe Zamfir cînd și-a cucerit celebritatea.

Să dăm Cezarului ce e al Cezarului! Lui Gheorghe Zamfir ce e al lui Gheorghe Zamfir, și folclorului românesc ce e al folclorului românesc.

Hari BRAUNER
(Va urma)

CENACLUL FLACĂRA

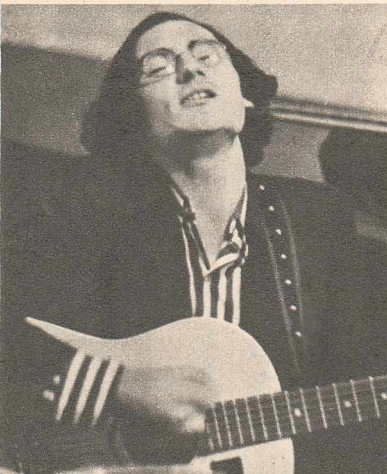
cum a fost (III)

Constanța Buzea: «Vălenii de Munte și de M.R.P.».

Eugen Seculeanu: «Într-una din întâlnirile noastre l-am mințit cu patimă timp de vreo șase ore».

Doru Stănculescu: «Cîntă-l, ghiers, și du-l departe».

Mircea Florian sau ofițerul antirist.

Ion Marinescu: «Asta ni-i harul/ Bravi cetățeni...».

Marti, 2 octombrie 1973, Miron Radu Paraschivescu ar fi implinit 62 de ani. Și pentru că una din marile lecții de iubire pentru oameni și literatură pe care el, Miron Radu Paraschivescu, ni le-a oferit nouă celor mai tineri a fost ideea de cenaclu, cea de-a treia ședință a *Cenaclului Flacăra* i-a fost dedicată. În sala din strada Slătineanu s-au întâlnit oameni care l-au cunoscut pe Merepe, oameni care nu l-au cunoscut, scriitorii, ingineri, compozitori, economiști, actori, menestrelii, studenți, tineri și vîrstnici.

Prima evocare a marelui poet a aparținut lui Adrian Păunescu. (Dacă ar fi fost învățător, sau funcționar, sau inginer, marți, 2 octombrie, Miron Paraschivescu ar fi trebuit să iasă la pensie, căci implinea 62 de ani. Poetul însă, ca poet, nu poate ieși la pensie niciodată... Poetul știa asta și nu-i plăcea. Lui i-au plăcut furtunile, i-au plăcut revoltele. El a iubit revoluția și a apărut tinerețea. Cine l-a cunoscut poate depune mărturie că el a acționat conform gândului său necorupt și că fără el tabloul epocii acesteia ar fi imposibil.) O altă evocare, excelentă, a oferit, din ultimul rînd al sălii, Eugen Seculeanu, unul din numeroșii tineri scriitori care s-au bucurat de prietenia și ajutorul autorului *Baladei păguboșilor*. (Mi-am început activitatea scriitoricească scriind tuturor personalităților literare ale țării. Miron Radu Paraschivescu mi-a și răspuns, trimițându-mi vestea de care mă temeam: «Ai talent». Într-una din întâlnirile noastre l-am mințit cu patimă timp de vreo șase ore că am gata scris romanul, intitulat pe atunci «Amanta mortului». După ce ne-am despărțit, m-a cuprins o rușine creatoare. Am scăpat de ea de-abia după ce am scris ultimul cuvînt din romanul «Eternitate locală». Miron Radu Paraschivescu a fost unul din oamenii care mi-au influențat în mod decisiv viața, dovadă și prezența mea în această sală. Pentru tot ce a fost pentru mine, Miron Radu Paraschivescu rămîne un mare prieten pe care-l visez noaptea.) Pe lângă faptul că a mărturisit în prezența Lenei Paraschivescu, soția poetului, că a furat multe cărți din biblioteca de la Văleni, Aurel-Dragoș Munteanu a schițat un emoționant portret al omului Miron Radu Paraschivescu. (Avea M.R.P. o mare răbdare față de ideile ce contraveneau ideilor sale. Avea o mare îngăduință, mai ales, față de dușmanii săi. Dorea să ofere întotdeauna ceva celorlalți și nu știa ce înseamnă crisparea. Îmi pare rău că n-am putut învăța gazetărie de la el, cel mai mare ziarist al acestor decenii. Miron a fost cel mai mare domn pe care l-a avut literatura română. Să știți că dacă veți întâlni pe Magheru un domn perfect îmbrăcat, de o mare distincție, dacă veți întâlni un poet care să nu vă citească

niciodată din poeziile sale, dacă veți întâlni un om care să nu vă contrazică niciodată, în așa fel încît să vă mîhnească, omul acela este Miron Radu Paraschivescu. Eu nu împărtășesc credința că Miron a murit.) Și totuși, după ce Constanța Buzea a murmurat poemul «Vălenii de Munte și de M.R.P.» am înțeles cu toții că vestea cumplită a fost adevărată, că Miron Radu Paraschivescu a murit, și că dacă nu putem altfel, sîntem liberi să plîngem. Poetul ploieștean Nicolae Breb Popescu a citit cu discreție un poem închinat lui Miron Radu Paraschivescu. Apoi a urmat o pauză ceremonială pentru ca în deschiderea celei de-a doua părți a cenaclului să ascultăm în lectura lui Adrian Păunescu un text inedit al lui Miron Radu Paraschivescu din care tinerii scriitori aflați în sală au putut reține cîteva adevăruri despre tinerețe, drepturile și mai ales obligațiile ei, despre eroism și conformism, despre dragoste și muncă.

Programul serii a mai cuprins recitări din opera poetului omagiat. Ne-au onorat cu prezența lor actorii Elena Sereda (*Tîrgu Jiu, Colind*), Coca Enescu (*Balada păguboșilor, Vioara*), Emil Botta (*Rică*), Ion Marinescu (*Conjuncții, De groapă, Cîntec de lampă*), Emil Liptac (*Zei pieriți, Ultimul asediu*), Dinu Ianculescu (*Galanta, Plimbare*), Dumitru Furdui (*Terente și Tirina*), Lucian Muscurel (*Rugăciune*). Cei prezenți au putut asculta în prezența compozitorului Laurențiu Profeta și a interpretei Elena Constantinescu două melodii din ciclul «Cîntice țigănești». Partea muzicală a programului a mai cuprins și audiația mult și întemeiat aplaudată a celor doi trubaduri: Doru Stănculescu și Mircea Florian. Deși se părea că nimic nu lipsește de la această sărbătorire a sufletului paraschivesc, mușenia încăpățînată a benzii de magnetofon pe care fusese imprimată cîndva vocea poetului ne-a reamintit — cum a spus Adrian Păunescu — că dintre noi lipsea de fapt tocmai Miron Radu Paraschivescu.

Dorin TUDORAN

P.S. 1. Mulțumim regizorului Ion Vova pentru entuziasmul cu care ne-a sprijinit în organizarea serii omagiale Miron Radu Paraschivescu.

2. Dintr-o greșeală datorată tocmai dragostei pe care i-o purtăm, în cronică anterioară am reușit performanța de a omite numele lui Leonid Dimov, invitatul care a cules în acea seară cele mai multe aplauze din partea asistenței.

Elena Sereda: «Nu vreau să cred că toate ar fi zadarnice».

Emil Liptac: «Nu sîntem anonimi în veșnicie».

Lucian Muscurel: «Că mă prinde uneori/ Pofta să mă sui în nori!».

Coca Enescu: «Voi știți prea bine că sunt o vioară».

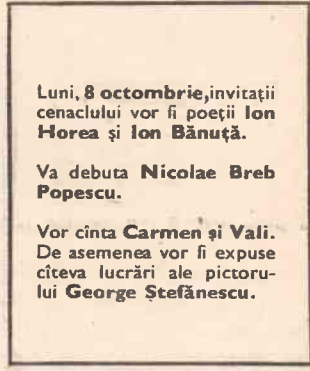
Nicolae Breb Popescu: «În amintirea lui Miron Radu Paraschivescu».

Laurențiu Profeta: «O să zic pe drum de seară/ pe o strună de vioară».

Lena Paraschivescu: «Văd dragoste ce-ți port ca un blestem».

Dinu Ianculescu: «Să mai aprinzi în

Aurel-Dragoș Munteanu: «Eu nu împărtășesc credința că Miron a murit».

Luni, 8 octombrie, invitații cenaclului vor fi poezii Ion Horea și Ion Bănuță.

Va debuta Nicolae Breb Popescu.

Vor cînta Carmen și Vali. De asemenea vor fi expuse cîteva lucrări ale pictorului George Ștefănescu.

Fotografii de Ion PREDOȘANU

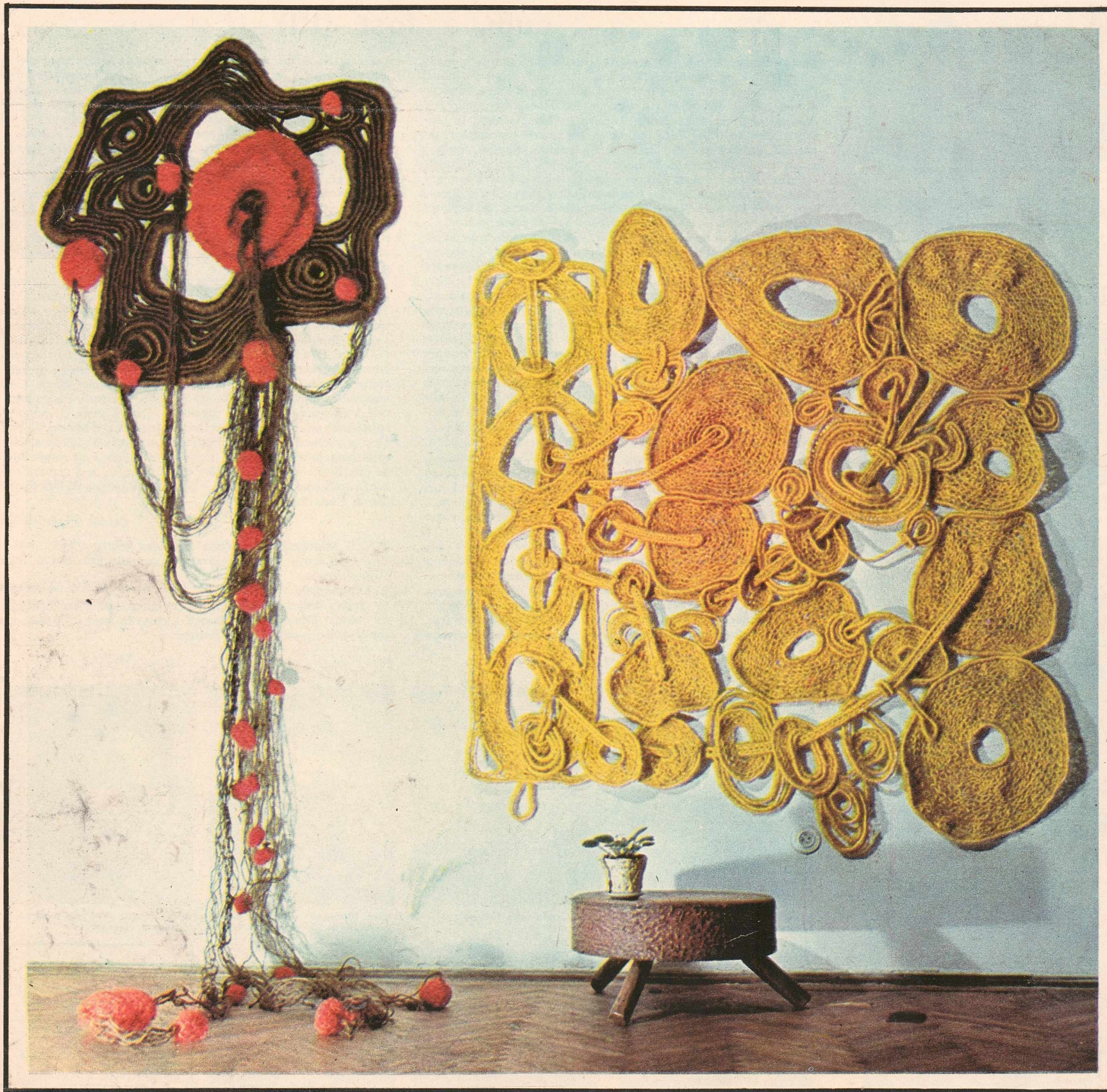

Emil Botta: «Și-avea ochii de migdale/ de cătau la el cu jale».

Dumitru Furdui: «Terente, ah! Terente/ Tilhar de sentimente...».

Odinioară, când lumea părea mai mică și artiștii se chinuiau să descopere noi perspective spațiale ori forme și asociații cromatice, pe când realizarea unui obiect mai dădea insomnii creatorului său, în acele vremuri când artele vizuale mai erau considerate meserii, și artiștii-breslași, exista bunul obicei ca ucenicul, cu traista în spate, să facă un drum al său, din oraș în oraș, pe la meșterii cei mai vestiți ai vremii. Obiceiul s-a pierdut de mult, timpurile s-au schimbat, secretele artelor se învață în câțiva ani în atelierile academiilor și nimeni nu mai parcurge «drumul ucenicului» cu popasurile lui prevăzute și neprevăzute prin lume.

Când o călătorie descoperă o vocație înseamnă că undeva în suflet imaginile lucrurilor au stat ascunse și a trebuit întâlnită clipa aceea hotărâtoare care să deschidă porțile dorinței de a crea. La toate acestea mă gândeam privind

joc și imaginație

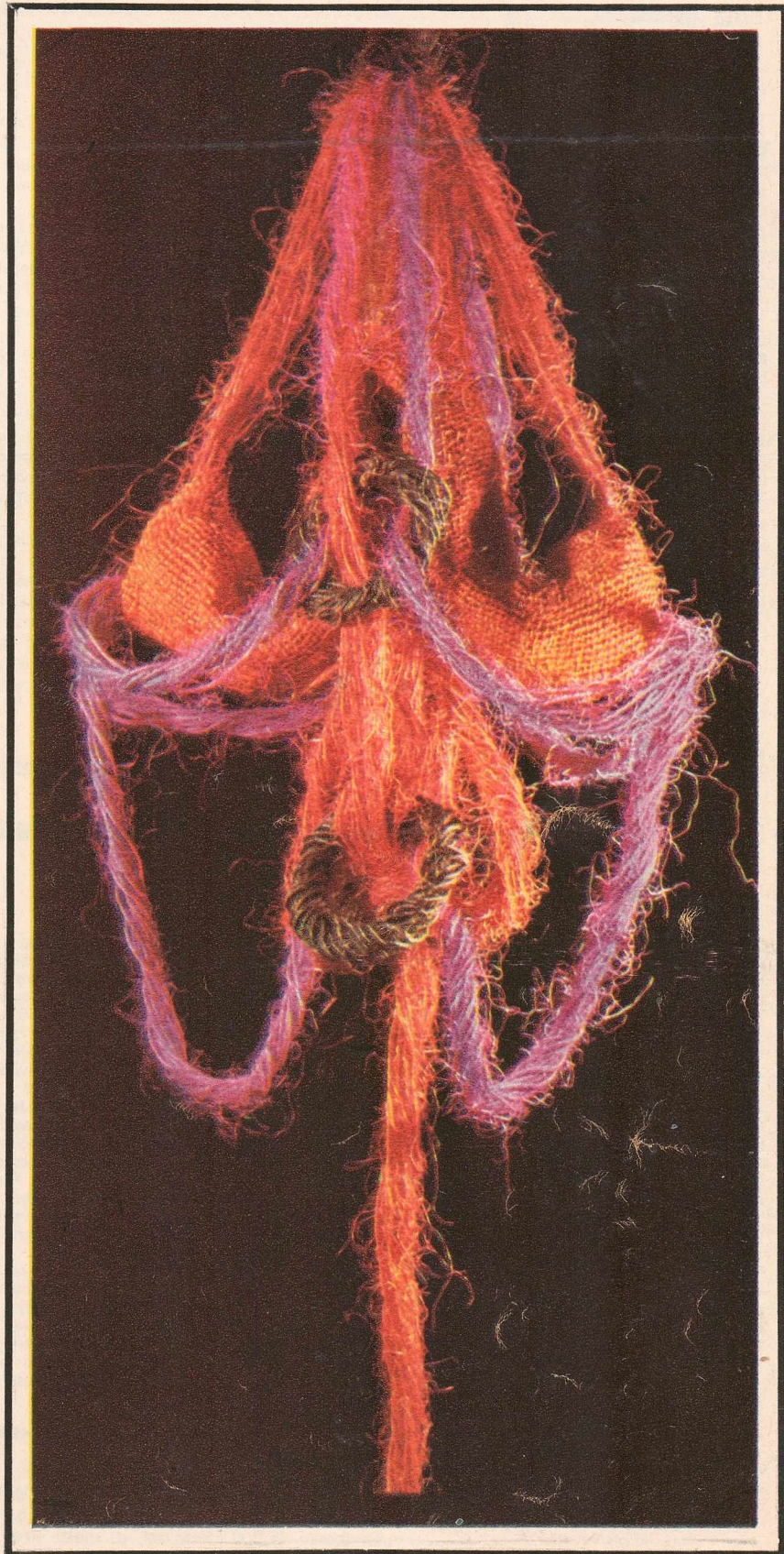
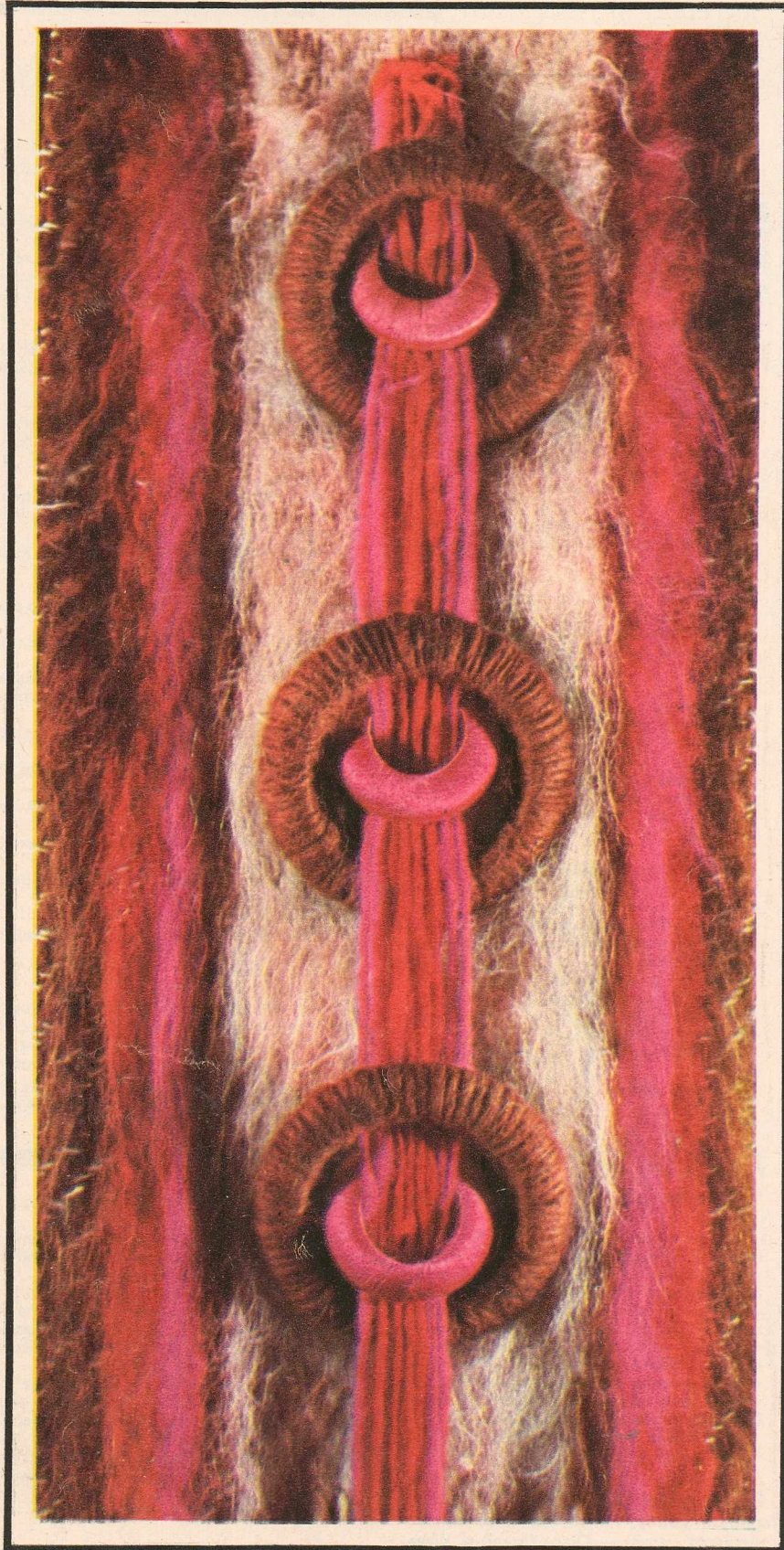
tapiseriile spațiale ale Danielei Goreniciu. De obicei, în lumea noastră, o vocație se descoperă de timpuriu, din prima copilărie și rareori mai târziu. Pentru Daniela clipa și locul au fost mereu amânate, pînă când, în Săpînța, a văzut cergile maramureșene. A fost ca o minunată tulburare a apelor, când voința de a crea se dezlănțuie, când dorința devine act concret, și obsesie, și încântare. Și ca odinioară ucenicii călători, ea a revenit ca să învețe de la meșterii locului secretele torsului, ale vopsitului și ale țesutului.

De obicei așa începe o aventură artistică: printr-o revelație.

Motivele maramureșene au pătruns ca un fior în sufletul ucenicului. Dar în acel suflet mai era și orașul copilăriei, adolescenței și primei maturități, acel loc geografic pe care nu-l poți izgoni din tine, care pătrunde insidios cu imaginile sale și te domină fără să știi. Preluînd motive, culori, chiar forme, Daniela Goreniciu a rămas totuși a cetății de beton, cu aspirațiile ei estetice, cu dorința de a face spațiul mai frumos. Ea nu pornea precum acele femei din nord, unde toamnele sînt reci și iernile friguroase, femei care trăiau în case de lemn cu pămînt pe jos, ea nu pornea, zic, de la gîndul că o scoarță

trebuie să păstreze căldura casei în primul rînd. Pentru ea formele și culorile nu erau decît dorința de a crea un mediu ambiant, plăcut. De aceea obiectele ei au părăsit adeseori peretele pentru a se realiza ca elemente decorative în spațiu. Considerînd, probabil că lucrurile care ne înconjoară sînt adeseori monotone prin culorile lor ea și-a înzestrat obiectele sale cu tonuri vii, care să capteze și să impresioneze, iar uneori chiar să intrige cu țipătul lor cromatic. E în această dorință de forme spațiale insolite și în această sete de culoare violentă ceva din veșnica și nemărturisită întoarcere la vîrstele copilăriei, când existența este în primul rînd joc și bucurie. Dar oare nu aceste jocuri, aparent inocente, în care imaginația e o stare de explozie permanentă și de invenție, prevestesc pe creatorii autentici?

Cornel BOZBIC

tenis

a sosit ora betonului

Forest Hills-ul își schimbă fața sau, mai bine-zis, suprafața de joc. Organizatorii celui mai mare concurs american renunță la gazonul acela pretențios — pe care trebuiau să-l ude și să-l tundă în fiecare zi și care nu se lăsa foarte des călcat în picioare — după mai bine de o jumătate de secol. Este, dacă se poate spune așa, o primă concesie făcută de conservatorismul marilor concursuri.

Iarba și zgura pierd teren, mai precis terenuri, pentru că tot mai multe cluburi preferă, hai să zicem, un plus de cheltuieli la început în schimbul unei întrețineri costisitoare.

În ultimul timp a apărut Tennisquick-ul, MaTeFlex-ul Porosol-ul, combinații de beton, asfalt, cauciuc și materiale plastice, care, fără îndoială, nu vor reuși să ofere desfășurarea covorului de iarbă, dar vor reuși să păstreze ascuțită săritura mingii. Pe aceste terenuri cu suprafețe rapide, elita tenisului mondial joacă mai bine de două treimi din concursuri. Adică mai bine de opt luni pe un suprafața de joc impune primilor tenismani din lume acea variantă simplă a tenisului în care mingea nu trece decât de două-trei ori peste plasă. Acea variantă în care totul este fulgerător și se câștigă sau se pierde riscând, fără ca momentul hotărâtor să poată fi aminat. Variantă în care ineficacitatea serviciului și returului anulează, din plecare, celelalte virtuți și

unde concentrarea dinaintea punctului de rează mai mult decât disputarea lui. Acea variantă în care meciuri sau concursuri întregi se joacă pe o singură minge, pe un serviciu, un retur sau vole.

Așadar, nu este greu de anticipat că, mai devreme sau mai târziu, se va juca mai ales pe suprafațe de beton, ciment sau material plastic, că jucătorii vor alerga după fiecare minge la plasă și că din antrenamente nu vor lipsi zecile, sutele sau chiar miile de servicii și returnuri. Eu cred că va trebui să ne supunem acestei tendințe și să începem, odată cu construirea terenurilor, mutarea treptată a concepției, antrenamentelor și concursurilor pe noile suprafețe. Și asta cât mai curând, pentru că în două din cele patru meciuri pe care le-am jucat împotriva Statelor Unite am simțit duritatea și iuțimea cimentului.

În încheierea acestor rânduri consemnăm cu bucurie că printre primii care și-au propus mutarea pe suprafețele viitorului sînt «Cutezătorii» de la Palatul Pionierilor, care intenționează să organizeze și primele concursuri deschise pe asfalt. Sperînd că ei vor găsi și înțelegerea necesară redobîndirii celor două terenuri afectate în prezent altor sporturi, nu ne rămîne decât să le urăm succes și spor la treabă.

Ștefan GEORGESCU

cronica ringului

furtună într-un pahar cu apă

O furtună într-un pahar cu apă — acestea au fost «zonele» din anul acesta. Ne așteptam la o bătălie cu tunete și fulgere, dar nu s-a auzit decât, pe ici, pe colo, pocnind câte un balon de săpun. Boxerii consacrați s-au «plimbat» printre adversarii întinși la Arad, Iași, Drobeta-Turnu Severin și Constanța. Doar doi dintre campioni, «semigreul» Petre Cîmpeanu și «pana» Gabriel Pometcu, nu-și vor mai apăra centurile în turneul final de la Cluj. Primul nu a participat la întreceri, pregătindu-și, se pare, retragerea, iar al doilea s-a accidentat în «zona» de la Iași, într-un meci în care și-a făcut adversarul K.O. Deci, cele două absențe nu sînt determinate de apariția unor noi valori.

În fața reușitei pugiliștilor cu vechi state de serviciu, ne punem două întrebări. Prima în legătură cu favoriții care s-au dovedit de neînvinși: au fost oare cu toții chiar atît de bine pregătiți, încît nu i-a putut învinge nimeni? A doua întrebare se referă la sportivii mai tineri care nu au reușit să obțină calificarea: este diferența de valoare dintre ei și consacrați chiar atît de mare încît să fie spulberați la «zone» fără mari probleme? Cea de-a doua alternativă e, cred, cea mai aproape de adevăr. Prea mulți antrenori au prezentat pe ring băieți tineri care nu cunosc mai nimic din teh-

nica boxului. E trist să o spunem, dar așa este, am văzut și «boxeri» care nu știu nici măcar să stea în gardă. Era clar pentru toată lumea că antrenorii acestora i-au prezentat la «zone» fără speranțe de victorie, ci doar cu intenția de a avea cum să completeze cine știe ce raport la sîrșitul anului. «Am avut atîția băieți la zone» — este explicația care justifică activitatea multor antrenori fără rezultate serioase.

Slaba pregătire a unor pugiliști i-a determinat să nu se prezinte la «zone», deși au fost înscrși în competiție. La Iași, de exemplu, auzindu-se că Ion Alexe este acolo, toți «grii» programai au dat bir cu fugiții. Astfel, Alexe s-a calificat fără să fi susținut nici măcar un singur meci. Au fost cazuri cînd județe întregi (Neamț, Vaslui, Covasna) au... uitat să-și trimită reprezentanții la «zone».

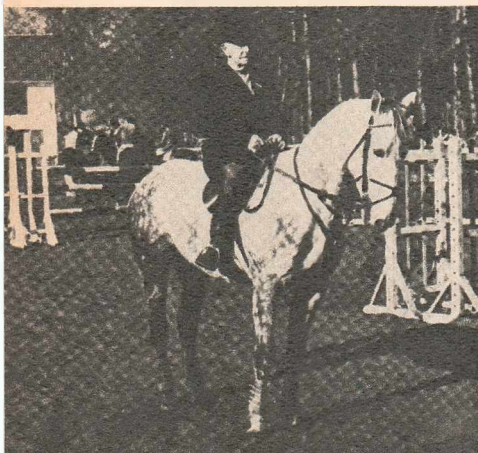
În aceste condiții, speranța că vom avea un «schimb de mîne» valoros începe să pălească. Nu ne rămîne decât să așteptăm generația juniorilor și să dorim ca cei mai talentați să încapă pe mîini bune. Altfel «zonele», întreceri care vorbesc despre vigoarea întregului campionat, vor continua să fie doar o furtună într-un pahar cu apă...

Petre HENȚ

totuși, calul rămîne!

raiduri

F. Fraayse, 24 de ore pe cal la 84 de ani! Bravo!

O întrecere originală, inițiată recent de un club hipic francez, a reunit 37 călăreți pe un traseu de 200 kilometri, cu multe drumuri și poteci de pădure, traseu care trebuia parcurs în 24 de ore fără întrerupere. La ora 17 s-a dat plecarea. La ora 2 noaptea concurenții au executat o probă de dresaj în câteva «manejuri nocturne», sub supravegherea unor arbitri specializați. La ora 6,45 (după aproape 14 ore de mers pe cal!) și-au măsurat îndemînarea în partide de polo călare. La ora 10,30 au galopat contracronometru pe un cros de 1 000 metri, iar la ora 17 întrecerea a luat sîrșit după 24 de ore în ș.a. Dintre cei 37 concurenți (de vîrste diferite) prezenți la start, 29 au terminat cursa, printre care și 5 călărețe. Ineditul acestui concurs l-a constituit participarea unui călăreț în vîrstă de 84 ani (vezi fotografia) și a altuia de peste 66 ani. După cursă, ei au declarat că principalul scop al participării a fost dorința de a arăta că echitația poate fi practică la orice vîrstă.

Un alt vîrstnic (54 ani) a străbătut în 6 zile o distanță de 550 kilometri după ce își pregătise calul în mod progresiv.

În Belgia, 50 de călăreți de ambele sexe și de toate vîrstele s-au reunit într-un orașel pentru ca după 2 zile de pregătire să parcurgă, în grup, un traseu de 335 kilometri.

întrebări și răspunsuri

după leipzig...

Cei 13 tricolori au răspuns la următoarele patru întrebări:

1. Ce a avut și ce n-a avut — în joc — echipa noastră în partida cu formația R.D. Germane?

2. Ce jucători au lipsit — după părerea dumneavoastră — din echipă?

3. Credeți că pe locul pe care l-ați ocupat ar fi putut să joace altcineva mai bine?

4. Ce credeți că trebuie întreprins în viitor?

RĂDUCANU: 1. N-am avut curajul să atacăm. De avut, am avut prea puțin...

2. Troi și Boc.

3. ...Se poate, maestre, tocmai lui Rică îi pui dumneara o asemenea întrebare?

4. Să învățăm să jucăm mai bărbătește, mai în forță.

SĂTMĂREANU: 1. Fără discuție, am avut ambiție; ne-a lipsit, în schimb, norocul.

2. Neagu și Dembrovski — chiar de la început.

3. Este greu de răspuns: vă pot spune însă numele viitorului fundaș dreapta al naționalei: Nițu.

4. Să avem răbdare, să păstrăm nucleul echipei. Fotbalul totuși n-a început și nici nu se va sîrși cu acest meci.

ANTONESCU: 1. Nu am avut forță în joc. Nu s-au «bătut» toți așa cum trebuie. De avut...

2. Troi.

3. Poate, da.

4. Să formăm o echipă nouă, mai tinără.

DINU: 1. Am avut, în repriza a doua, o evoluție cum ar fi trebuit să avem și în prima. N-am avut încredere în așezarea în teren. N-am avut, de asemenea, atac.

2. Boc; mai bine mi-ați fi pus această întrebare înainte de meci!

3. Nu știu.

4. Să se facă promovări — necesare zic eu — bine gîndite. Să ne modernizăm jocul, care s-a devinut mai rapid, mai viguros.

DELEANU: 1. N-am avut atac. Trebuia să atacăm noi, nu să-i lășăm pe elevii lui Buschner să-și facă jocul.

2. O extremă cu viteză.

3. Aici au cuvîntul antrenorii...

4. Să fie chemați în lot cei mai buni, indiferent de vîrstă.

DUMITRU: 1. Am avut ghinion, n-am avut șansă!

2. Troi și Sameș.

flacăra propune:

«11»-le lui Valentin Stănescu contra unui «11 de rezervă»

Într-un soccer în care antrenorii reprezentativei se plîng de obicei, de lipsă de valori, se pot alcătui, credem noi, nu una, ci două reprezentative sensibile egale. Iată, de pildă, un «11 de rezervă» care, ne încumetăm să susținem, ar fi în stare să câștige două meciuri din trei în compania aleșilor oficiali. Un «11» deci al «Flacării», lipsit — pentru demonstrația noastră — chiar și de titularii pentru a căror valoare avem toată stima (Dobrin, Dumitru, Dinu, Dumitrache, Răducanu ș.a.)

Iată «11»-le nostru «de rezervă»:

3. Dinu.

4. Deocamdată, să menținem echipa.

R. NUNWEILLER: 1. N-am avut o tactică de joc bună. De avut, am avut necazuri...

2. Boc.

3. Ar fi putut să joace și Beldeanu, dar nu știu dacă mai bine.

4. Ce să zic? Să se schimbe tot ce e rău!

ȚARĂLUNGĂ: 1. Am fost slabi la mijlocul terenului, iar în atac, ca și inexistenți.

2. Boc.

3. Poate, Troi.

4. Să abandonăm jocul de frică. Să ne orientăm mult mai mult spre atac, așa este sensul fotbalului modern!

DOBRIIN: 1. Am început jocul cum trebuie de-abia în repriza a doua. Din păcate...

2. Troi; cu el am fi marcat golul de care am avut atîta nevoie...

3. Nu știu. Poate, da; poate, nu.

4. Să jucăm ce știm bine, ce putem, ce ne place, pe atac. Să terminăm odată cu jocul de apărare, care este un joc de frică.

DUMITRACHE: 1. Ce-am avut, ce n-am avut, un lucru e clar: au fost mai buni.

2. Dembrovski, de la început.

3. Mulți atacanți ar fi putut să joace așa cum am jucat eu.

4. Trebuie să ajungem la o concepție mai modernă de joc, mai realistă.

IORDĂNESCU: 1. Am avut, din păcate, prea multe emoții. Ne-a lipsit enorm curajul.

2. Troi, Pantea și Boc.

3. Marcu sau, în orice caz, o extremă de meserie.

4. Sînt foarte multe de spus; oricum, să menținem echipa.

DEMBROVSKI: 1. Am avut multă ambiție, nu am avut noroc.

2. Ne-au lipsit un fundaș central și o extremă veritabilă.

3. Asta e o întrebare de baraj, baraj peste care nu pot trece...

4. Să fie întinerită echipa...

MARCU: 1. Foarte slabe liniile de mijloc și de atac.

2. Boc și Beldeanu.

3. A și jucat.

4. Întinerirea echipei și cît mai multe jocuri internaționale, de omogenizare, de sudare, de profilare a unui «11» puternic, capabil de rezultate din ce în ce mai bune pe plan european.

Anchetă realizată de

Cornel CATANĂ

Adamache — Niculescu, Boc, Deselnicu, Hajnal — Pescaru, Beldeanu — Țarălungă, Mircea Sandu, Oblemenco, Marcu.

Rezervele echipei noastre s-ar constitui (în timp) într-un al doilea «11»: **lordache — Tăndulescu, Bădin, Boloni, Popovici — Strimbeanu, Broșovschi — Tănase, Dudu Georgescu, Năstase (Mulfescu), Lică (Györfi)**

Și pentru a nu rămîne în cîmpia atît de neroditoare — în fotbal! — a vorbelor, propunem, concret, un dublu-meci al echipei lui Valentin Stănescu cu primul «11» mai sus-anunțat. Locurile disputării jocurilor: București și Craiova (care dă majoritatea «selecționaților noștri»).

Garantăm vînzarea biletelor!

Numărul mare de scrisori și telefoane primite pe marginea meciului de la Leipzig ne obligă să rezervăm Pașta fair-play din acest număr în exclusivitate acestui eveniment din fotbalul nostru.

V. ANTON — Brăila: Care este părerea dumneavoastră personală despre arbitrajul elvețianului Scheurer?

Pentru mine este clar, Nunweiller a comis o infracțiune (mare, mică — ce mai o dăm pe lingă regulamentul infracțiunii) și arbitrajul a sancționat-o cu lovitură liberă indirectă. Dar, după cum Gugulovici nu ne-a calificat în Cupa Europei în meciul jucat la București cu Cehoslovacia, nici Scheurer nu ne-a eliminat de la C.M. 74. Deși, între noi fie vorba, Lucescu a pus ca un voleibalist mina pe minge în suprafața de pedepsă...

Cînd am jucat greșit, la 0-0, la 0-1 sau 0-2?

De fapt, echipa noastră nu a prea jucat, ea s-a cam luptat cu neputința!

Nu am putut juca mai bine sau nu am știut să jucăm mai bine?

Și una și alta!

N. DRĂGOI — București: Ce părere aveți despre vîntoarea configurație a lotului reprezentativ?

Cristian TOPESCU

Pe strada Egalității ferestrele nu se deschid

Vă scriu în numele mai multor cetățeni din cartier.

1) Locuim în vecinătatea unei întreprinderi numite I.R.U.M. În curtea acesteia a fost montat un ventilator chiar pe partea unde sint locuințele, care făcea un zgomot infernal. Am reușit cu sprijinul Comitetului județean P.C.R. să-i determinăm să-l izoleze fonic. După terminarea lucrărilor de izolare a acestuia a intrat în funcțiune altul ce evacuează rumegușul dintr-o secție. Prin funcționare produce un zgomot greu de suportat, depășind cu mult numărul de decibeli admis. Funcționează de cele mai multe ori pînă la orele 23.

2) Anul trecut strada noastră a fost prevăzută a se asfalta. S-au început lucrările și timp de 6 luni nu s-a mai putut circula pe ea. Prin muncă patriotică, prin bunăvoința unor întreprinderi care ne-au ajutat cu utilaje, s-a muncit toată toamna, excavindu-se astfel 60 centimetri adâncime din vechea stradă. Anul acesta s-au spart trotuarele, s-a cărat pămîntul, s-a turnat un strat de nisip fin urmînd ca în câteva zile să înceapă asfaltarea. Au trecut de atunci cîteva luni, gropile au început să apară tot mai frecvent, după ploaie apa bălțește ca în lacurile de la Dumbrăvă, trotuarele au rămas sparte.

Dar ce ne supără mai mult este praful. Stratul de nisip fin turnat peste macadam strîmbe ziua un nor de praful de nu se vede nici vecinul.

3) Tot legat de lucrarea de pe stradă a apărut și un alt aspect. Nu știm care este motivul, dar canalul ce trece prin mijlocul străzii emană un miros greu de suportat, miros care a apărut numai după aceste lucrări. Astfel că ziua nu putem deschide geamul din cauza prafului, iar noaptea din cauza mirosului.

Liviu Fărcașu
Sibiu, str. Egalității 26

Răspunsul Consiliului popular al municipiului Sibiu

Urmare adresei dv. nr. 1172/1973 vă comunicăm următoarele:

1) Luindu-se legătura cu I.R.U.M.-Sibiu, referitor la zgomotul produs de ventilatorul secției de sablaj a acestei întreprinderi, s-a stabilit că se va înlocui actualul ventilator cu un altul care va înlătura în mare parte zgomotul.

2) Starea străzii în momentul de față este bună pentru desfășurarea circulației în bune condiții. Asfaltarea străzii Egalității nu se poate executa în cursul acestui an, deoarece în anul 1974 este prevăzută a se monta o conductă de apă pe această stradă.

După executarea acestei lucrări se va asfalta strada.

3) Referitor la mirosul emanat de rețeaua de canalizare a străzii s-a constatat că acesta provine din aruncarea reziduurilor menajere direct în gurile de scurgere de pe stradă.

S-a pus în vedere locuitorilor acestei străzi a nu mai arunca nici un fel de reziduu menajer în gurile de scurgere, iar cei ce se vor face vinovați, vor fi sancționați cu amendă.

Prim-vicepreședinte,
Constantin Buzdughină

Secretar
Const. Hociotă

Aș vrea să știu dacă am dreptate

Mă numesc Badea Ecaterina, locuiesc în Craiova, strada Republicii nr. 112, căsătorită, am n copil de un an, cu greutatea familială (sînt la începutul căsniciei). Am lucrat pe postul de contabil la I.L.L. materiale de construcții și produse chimice-Craiova, str. Bucovăț nr. 200, avînd ca regătire liceul economic, promoția 1969. În iua de 22 mai 1973 am fost anunțată prin decizia r. 7799 că am fost repartizată în producție, eși pregătirea mea corespunde cerințelor de retului. Mi-am exprimat nemulțumirea și tot-dată nedumerirea. Am făcut contestație forurilor n drept fiind convinsă că s-a făcut o greșeală. Dar spre surprinderea mea primesc răspunsul a contestație (cu nr. 8504) prin care sint în-tiintată că se menține decizia luată.

Nu mai înțeleg nimic. Mă întreb doar pentru e am mai urmat cursurile unui liceu de specia-itate?

Ecaterina Badea
Craiova

Cu sprijinul Comitetului Județean Dolj al P.C.R., Grupul întreprinderilor de industrie locală răspunde:

La sesizarea nr. 1549 privind pe Badea Ecate-ina, salariată la întreprinderea de materiale onstrucții și produse chimice-Craiova, vă con-unicăm următoarele:

În urma verificării efectuate de către Murgan Doru, șeful biroului personal-salarizare al Gru-

pului întreprinderilor de industrie locală a ju-dețului Dolj, a reieșit faptul că schimbarea din funcție s-a efectuat în mod nejustificat, salariați în cauză avînd condiții de studii și stagiu în con-formatitate cu legislația, iar pregătirea profesio-nală fiind corespunzătoare.

În această situație s-a dat indicație conducerii întreprinderii să o reincadreze în funcția de contabilă, fapt ce s-a și realizat.

Director general
S. Lăpădat

Șef birou personal-salarii
D. Murgan

Despre muzică vorbim prin muzică... Dar cum? (Pe marginea convorbirii dintre Dumitru Bughici și Ion Țugui)

Ni se pare dăunător ca într-o revistă respectată, spațiul pus cu generozitate la dispoziția proble-melor muzicii să fie folosit, în numele dorinței de a aduce amuzica mai aproape de oamenii pentru afirmații inexacte și generatoare de confuzii.

Cititorul receptiv, dornic de informație, și-ar putea însuși drept corecte formulări de genul: «Experimentul înseamnă reimpresărtare în mă-sura în care îmbogățește gândirea armonică». Adică singurul loc al muzicii susceptibil de in-noiri ar fi «gîndirea armonică»; înseamnă că un compozitor care-și intitulază o creație «Melodie, ritm, culoare» nu a reimpresărtat de fapt nimic! Semnificativ pentru ansamblul discuției ni se pare următorul fragment: «În aleatorism nu se mai pune problema melodiei, mai ales cînd acesta se îmbină cu altă poezie care a căzut pe capul oamenilor, denumită claxere (rep.)». — Nu știu cum se scrie acest cuvînt, îl las deci așa, după ureche... dar vă rog totuși să-l traduceți. — O sumă de sunete pune unele peste altele; cuvîntul vine de la claxonul de automobil; asta mi se pare oribil...»

Într-adevăr, oribil, dar termenul reluat de noi caracterizează modul în care se explică noțiunea; probabil este vorba de cuvîntul cluster — mō-nunchi, grup, iar muzical, inițial suprapunere sincronă a totalului cromatic, apoi procedeu armonic complex, derivat din sensul inițial.

De la noțiunea și etimologia corectă, la deri-varea cuvîntului din claxon, e o cale atît de lungă, incît, pe drept cuvînt, este valabilă afirmația cuprinsă în același text, că în legătură cu ten-dințele actuale ale muzicii, «se scrie puțin și nu totdeauna de calitate».

Liviu Dandara
București, Intrarea Odobești 2, ap. 28

Atenție, I.C.R.A.L.-Colentina, apa se infiltrează în pereți

Pe la începutul lunii iulie 1973, în coloana de apă în blocul în care locuiesc s-a produs o defec-țiune. La reclamațiile făcute la data de 17 iulie 1973, s-a prezentat sectorul Străchinaru de la I.C.R.A.L.-Colentina, sector 2, pentru a verifica cele spuse în reclamație, constatînd o infiltrație de apă în zid din camera băii din apartamentul subsemnatului. S-a apucat după circa 3 zile să spargă. Eu m-am opus acestei spargerii de zid deoarece știu că acestea se fac în prezența unui reprezentant al blocului respectiv, fie comitet sau administrator.

Pe data de 18 iulie 1973 am primit un avertis-ment prin care eram pasibil de amendă pentru fapta prevăzută — așa cum spune avertismentul, art. 2, lit. a, din Hotărîrea nr. 32 a Comitetului executiv pentru «nepermitemea reprezentantului I.C.R.A.L.-Colentina de a remedia accidentele la instalația sanitară».

În concluzie: eu am primit avertismentul, dar I.C.R.A.L.-Colentina ce avertisment trebuie să primească? Deoarece și la ora și ziua actuală peretele este spart, în continuare apa curge și mai rău (poate chiar și datorită spargerii pe care au făcut-o), curge la etajele de mai jos, deterio-rînd pereții blocului.

Petrică Croitoru
București, sect. 2, str. Stefan cel Mare nr. 31, bl. 29, sc. B, et. III, ap. 45

Copiii au nevoie de liniște

Acum 3 ani și jumătate ne-am mutat într-un bloc, proprietate personală, construit cu credite de la stat.

Un bloc frumos, construit cu migală și trudă de constructori.

Dar ce folos că noi, cei 111 locatari de pe scara B, de atunci și pînă în prezent avem numai ne-cazuri din cauza unei fabrici de cărămidă a I.M.C. «7 Noiembrie».

La numai 30 metri de ferestrele noastre lucrează toată ziua un elevator și un tractor, zgo-motul este infernal, cei care lucrăm în ture nu ne putem odihni, oameni valizi pînă a ne muta aici, acum am devenit clienții policlinicilor și spitalelor avînd capacitatea de muncă mult redusă.

Copiii noștri nu se pot odihni, nu-și pot face lecțiile din cauza acestor zgomote.

În numele a 111 persoane de pe scara B și-n special în numele copiilor noștri, salvați-i cel puțin pe ei.

Eugen Soare
București, bd. 1. Șulea 58, bloc D1b, scara B, etaj IV, ap. 62

Scrisoare deschisă adresată tovarășului inginer Gh. Arianu, Serviciul de spații verzi, sectorul 8

Am stat mult și m-am gîndit, dacă e bine să dau glas unui simțămînt de durere pe care l-am încercat după citirea articolului: «Și băncile s-au întors» (România liberă).

Nu vă cunosc vîrsta tovarășe inginer, dar vă doresc ani mulți pentru a ajunge la pensie și a găsi în parcul «Nicolae Bălcescu» sau în alt parc din Capitală o bancă pe care să vă odihniți bătrînețea.

Se înțelege că dumneavoastră erați în exercițiul funcțiunii, cînd manevrați cu destulă dibăcie, băncile din parcul amintit, sau de pe stadion și pentru a vă justifica într-un fel activitatea ați dat fără să vreți, de acarul Păun, transformat în pensionar. Desigur că abia acum v-ați luminat, căci așa cum specificați... «Eu știu cine ne-au reclamat: pensionarii, că n-ar fi avînd pe ce să se odih-nească». Și mai departe: «După părăsirea mea, n-au altă treabă...» Aici vă opriți, însă se în-țelege, că urma să mai spuneți ceva, poate mai cu tîlc și mai usturător, la adresa acestor bătrîni, care îndrăznesc să se așeze pe băncile plasate prin bunăvoința dumneavoastră.

Tovarășe inginer, și eu sint pensionar și poate că ați trecut și prin fața catedrei mele, sau a altar dascăli, însă la vîrsta mea, îmi permit să vă dau un sfat: respectați bătrîni, căci ei duc pe umerii girboviți acte de mare valoare, ale trecutului mai apropiat sau mai îndepărtat. Nu-i dispre-tuiți prin acuzațiile ce le aduceți, sau prin sim-plele ironii, căci au și ei dreptul, după decenii de muncă, să ocupe un colțșor într-un parc sau în alt loc de odihnă. Miine, cei de azi, le vor lua locul și în rîndul lor vă veți număra și dumneavoastră.

Gh.I. Jitariu
București, bd. Ion Șulea nr. 49

Un răspuns de la Ministerul Turismului, Inspecția pentru turism

Vă aducem la cunoștință că am cercetat cu multă atenție scrisoarea semnată de Romulus R. Mustețiu publicată în nr. 30 al revistei la rubrica intitulată «Flacăra la dispoziția dumneavoastră».

Din cercetare a rezultat că o parte din cele semnalate de semnatul scrisorii sint reale. Astfel, taxarea suplimentară cu 5 lei în ziua de 25 iunie 1973 se referea la utilizarea aparatu-lui de radio, care deși se găsea în cameră, nu fusese solicitat ca serviciu suplimentar, iar recepționerul l-a taxat din oficiu.

Evacuarea din hotel a familiei tovarășului Romulus R. Mustețiu în ziua de 27 iunie 1973 a fost făcută datorită sosirii a 3 grupuri de turiști străini, dar asupra duratei limitate de închiriere a camerei, semnatul scrisorii cunoștea încă de la intrarea în hotel, dealtfel și chitanțele emise zilnic dovedesc acest lucru.

Verificîndu-se curățenia camerei 103 ocupată de semnatul scrisorii s-a constatat că aceasta se prezenta necorespunzător și la data controlului făcut de organele noastre.

Față de cele de mai sus au fost luate măsuri de sancționare a celor vinovați.

Totodată au fost luate măsuri pentru evitarea în viitor a unor asemenea neajunsuri și intensifi-carea controlului din partea întreprinderii tu-telare.

Inspector general șef
Nichita Georgescu

La Făgăraș, preșcolarii dorm pe mese

Sintem un grup de părinți din Făgăraș și rugăm pe cei în drept ca preșcolarii noștri să nu mai doarmă după-amiază pe măsuțele grădiniței de copii nr. 2 din strada Tudor Vladimirescu.

Motivul: din 1970 a început mărirea spațiului respectivei grădinițe cu încă două clase, lucrare neterminată pînă în prezent. Munca patriotică făcută de părinți a reușit să înalțe camerele pînă în faza de finisaj, iar pentru lucrările finale răspunde Consiliul popular al orașului, dar răs-punde cu amînări nu cu fapte, iar copiii noștri merg la grădiniță o săptămîină de dimineață și o săptămîină după masă, chinîndu-se dormind pe bănci și mese, iar în curte este un adevărat șantier. Consiliul nostru popular tace, poate ne va răspunde prin revista «Flacăra».

În numele unui grup de părinți semnează
Maria Iordănescu
Făgăraș

Au trecut 3 ani de la defrișare, citiți ani vor trece pînă la amenajare?

Scriu în legătură cu spațiile de joacă pentru copiii din Valea Jiului, care de ani de zile ni se

promite că se vor amenaja, dar nu se face nimic. Am vrea să cunoaștem de ce organele Consiliului popular nu se gîndesc la construirea acestor spații de joacă cu ajutorul nostru și al deputaților din cartiere.

Odată cu această problemă vă mai scriu că, dacă pe plan național se duce lupta împotriva poluării mediului înconjurător și a protecției pădurilor, la noi se procedează invers. În Valea Jiului, cea mai poluată zonă din țară din cauza consumului de cărbune în gospodărie, în centrale și în preparații, zonele verzi nu sint păstrate, ci se distrug.

Lingă Institutul minier din Petroșani a fost o pădure de molizi de cîteva hectare. Din această pădure de aproape 3 ani s-au defrișat circa 3 ha pentru o bază sportivă a I.M.P. Nici pădurea, nici baza nu mai există. Ceea ce a mai rămas din pădure are sute de cioturi rezultate în urma tăierilor. Se poate amenaja aici un parc cu bănci de odihnă pentru mineri, dar nimeni nu o face.

Vasile Ionescu
minier — Petroșani

Din răspunsul Consiliului popular al municipiului Petroșani

Urmare scrisorii semnate de către Ionescu Vasile din Petroșani, vă facem cunoscut următoarele:

Deși în fiecare an în cartierele noi de blocuri au fost amenajate terenuri de joacă pentru copii, conform documentațiilor de execuție și în limita fondurilor alocate în acest scop, precum și din alte fonduri bugetare, ele nu au fost suficiente față de numărul mare al blocurilor construite și al copiilor din aceste cartiere.

În ultimii ani și în special în anul 1972 și 1973, în toată Valea Jiului au fost amenajate în noile ansambluri de locuințe un număr de peste 46 terenuri pentru joacă, pentru copii.

Aceste terenuri au fost amenajate și dotate din fondurile bugetare, contribuția întreprinderilor și cetățenilor, precum și din fondurile asociațiilor de locatari.

În ceea ce privește problema gradului mare de poluare a Văii Jiului, acest aspect este cunoscut, fiind întocmite pînă în prezent mai multe studii privind rezolvarea ei.

În scopul desfășurării activităților sportive de performanță, precum și pentru buna desfășurare a activității sportive a celor peste 1200 de stu-denți a fost necesară amenajarea unui complex sportiv în zona institutului de mine.

Pentru executarea lucrărilor de amenajare a acestor lucrări, care au început în anul 1972, a fost necesară defrișarea unei zone împădurite de maximum 2500 metri pătrați pentru ampla-sarea și extinderea acestei baze sportive.

Amplasarea acestei baze sportive s-a făcut avîndu-se în vedere respectarea proiectului de execuție, care cuprinde amenajarea în această zonă a unui parc orășenesc.

Lucrările de amenajare vor începe în anul 1974.

Cu toate rezultatele bune obținute, Comitetul executiv apreciază că și în continuare trebuie să acorde mai multă atenție acestor probleme, solicitînd în același timp și ajutorul deputaților și cetățenilor din cartiere.

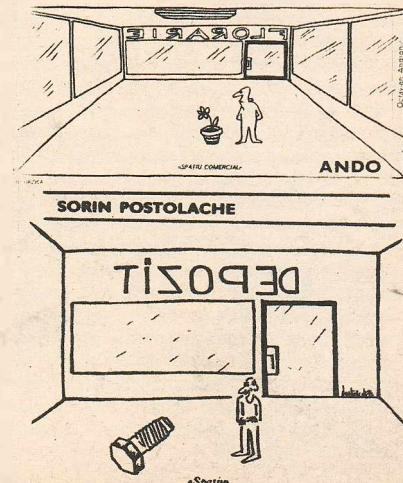
Prim-vicepreședinte
ing. Traian Blaj

S-a omis tocmai pe sine

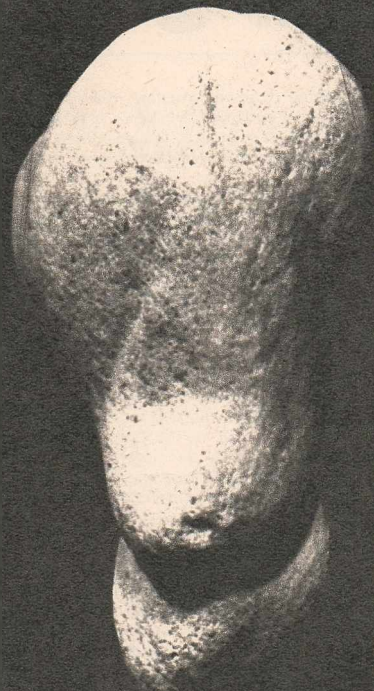
Poate nu vă adresam aceste rînduri dacă n-aș fi fost indignat de atitudinea colaboratorului dumneavoastră Sorin Postolache, căruia «Flacăra» (nr. 26/23.VI.1973) i-a acordat aproape o pa-gină pentru a face cunoscut cititorilor revistei numeroasele desene plagiate de diverși cititori. Pînă aici, toate bune.

Ceea ce m-a indignat este faptul că semnatul rubricii sus-amintite s-a omis pe sine, plagînd el însuși un desen din «Urzica» pe care l-a publicat chiar în «Flacăra».

Constantin Ciosu
Bacău, str. Mărășești nr. 11

cultul capetelor

Constituind o enigmă și considerate încă «jocuri ale naturii», o seamă de corpuri de gresie au fost scoase la iveală în săpăturile arheologice, alături de urmele materiale legate de cele mai vechi populații de la Carpați. («Idolul tăcerii» din muzeul din Bistrița.)

Reține, de asemenea, atenția faptului că în preajma depozitelor de astfel de «pietre», precum și în aria așa-ziselor monumente gigantice «în sitú», cercetările au dus la descoperirea unor așezări traco-dacice.

Un mare număr de asemenea statuete de betoane arhaice constituie pentru poetul Ion Gheorghe obiectul unei cărți în curs de apariție la Editura «Eminescu», în care autorul formulează ipoteze atât asupra naturii acestor «pietre», cât și asupra rolului ce l-au avut ele în mitologia omului carpațo-danubian.

În numărul de față al revistei noastre publicăm imagini ale câtorva dintre statuetele respective, precum și un fragment dintr-un eseu asupra mitologiei românești al lui Ion Gheorghe.

«Zeus este capul»...

Cercetătorii sînt de acord că Orpheu, filozoful cu Iyră al tracilor, a fost unul dintre primii eroi civilizației care au scos omul european din canibalism. Într-acest fapt își află rațiune numeroasele maxime populare ce evaluează viața și moartea omului după situația în care stă capul lui. Aici, ura cea mare a cui va se traduce prin faptul că ăla stă să-ți mănînce capul. De asemenea, unul imprudent și depășit de patimă își face de cap. În ceea ce privește sacrificiul suprem, se spune că nu-i bine să-ți pui pentru nimeni capul, să nu ți-l zălogești.

Trecerea de la canibalism la cultul capetelor nu înseamnă altceva decît drumul învățaturii orphice, instituționalizarea sacră a unor precepte și interdicții.

Capul uman, din obiect de pradă și nimicire, a fost, ca să zicem așa, ridicat la rangul de subiect de adorație magic-religioasă, devenind hieroglifa divinității însăși; se asimilează esenței lumilor, ovalului și sferei.

Cercetînd învățăturile înrudite cu orphismul, descoperim câteva locuri menite să lumineze bine stadiile ce-au insuflat omului respect și teamă, desigur superstițioasă, în ceea ce privește obiectul asupra căruia meditam. După una din cele mai vechi învățături indiene, cea de-a noua poartă prin care divinitatea pătrunde în om se află în creștet. Aici, în vârful capului, unde se măsoară creșterea însăși a omului, așteaptă oarecare timp sufletul, înainte de-a se ridica la Brahma.

Pitagora credea că sediul sufletului se întinde de la inimă pînă la creier. Considerînd simțirea și mintea ca pe-un întreg ce este sufletul — filozoful grec are în vedere că partea ce se află în inimă e pasiunea, în timp ce părțile care sălășluiesc în creier sînt mintea și rațiunea.

«Simțurile sînt stropi ale acestora. Mintalul e nemuritor, toate celelalte sînt muritoare. Sufletul se hrănește din sînge, facultățile sufletului sînt sufluri, căci, ca și sufletul, sînt nevăzute, întocmai ca și eterul nevăzut».

Prin urmare, acolo, sus, în zona cea mai ridicată a divinității antropomorfe se află sufletul cu cele două ale sale fețe: mintea și rațiunea — cele divine și nemuritoare, precum și pasiunea și simțurile de natură pieritoare și pămîntească.

Iată de ce tabără omul pe capul omului. Și iată de ce, atunci cînd este insul incapabil i se spune că nu-i nimic de capul lui... și tot din aceleași vechi învățături, dificultățile capului au urmări asupra întregului, dar mai cu seamă unde nu-i cap, vai de picioare — că trebuie să tragă toate consecințele...

Cunoscînd aceste aspecte ale venerării capului, ca sinteză însăși a orphismului, nu ni se vor mai părea enigmatice nici descoperirile arheologice de la Lepenski-Vir, care au dat la iveală un încă neelucidat cult al unor capete cioplite din bolovani de riu. Nu ne vor mai da atîta bătaie de cap nici craniile de piatră, cu ochi de scoici și pietriș, dezgropate într-o necropolă din apropierea Clujului. Culturii de pe malul sîrbesc al Dunării i-a fost stabilită vîrsta de 9000 de ani înaintea erei noastre.

Celelalte descoperiri de la noi i se atribuie de asemenea recordul în ceea ce privește toate culturile de pe teritoriul românesc al neoliticului, zic arheologii.

Cît privește monumentele gigantice construite în-sitú, pe cele mai spectaculoase piscuri ale Carpați-

lor, și ele capete de bărbați (Omul), de femei (Babele) și de ființe plurifigurative (sfîncșii), acestea sînt considerate încă eolite, jocuri ale intemperiiilor.

Statuetele noastre de betoane arhaice depun mărturie definitivă asupra tezei după care toate acele capete, fie dezgropate din necropole, fie consemnate în peisajul acestei țări, sînt aspecte majore ale cultului orphic, reprezintă monumente menite să illustreze cea mai veche doctrină europeană asupra Universului ca tot antropomorf.

Betoanele noastre, arhaice construcții tehnice, elaborate în rigorile filozofiei mitologice originare, nu sînt nici ele, în ultimă analiză, altceva decît capete.

Pare ceva de-a dreptul fantastic, incredibil, dar noi deținem zeci de exemplare de sfîncși, de babe, de oameni, ale căror proporții merg de la cinci, șapte cm pînă la 80 cm. Și-acolo, în teren, pe dealul Istrița, unde le-am descoperit, se află exemplare ale căror dimensiuni se măsoară cu metrul.

Tulburătoare ni se pare într-acest loc însăși mentalitatea celor vechi, de-a nu extrage din ființa umană, pentru monumentalizare și «împietrire», decît capul; de unde și asemănarea cu acele de mult celebre capete din junglele mexicane și peruane.

Pe de altă parte noi, care ne-am dedicat timp de mai mulți ani acestor statuete de betoane vechi, nu putem accepta ideea puerilă și lașă, după care am fi pradă unei supralicitări a unor jocuri ale naturii, nici măcar pentru bănuiala că această mult jucăușă natură nu poate să creeze în serii artisanale aceleași figuri umane și animaliere pe stîncă deschisă precum și-n malul de nisip, pe-un corp de cițiva centimetri, într-un spațiu acoperit, fără contact cu vîntul și intemperiiile.

Faptul că toate aceste extraordinare corpuri elaborate de-o tehnică ce uluiește sînt înscrise, comprimate, în tiparele capului de om și de animale, ce semnificație alta depune aici, în spațiul orphic al cultului capetelor, decît însăși ideea de necontrazis că acestea sînt produsul mentalității, și religiei, și construcției filozofice al lui Orpheu?

Acolo unde chintesenta divinității însăși, a totului se enunță că Zeus este capul, ce altă reprezentare figurativă, deplină și în strictă natură a zeului însuși se impunea decît capul?

Capetele și cultul capetelor.

Urme încă nelichidate de timp și credințe păstrea-ză cultului acesta prestigiul nealterat.

Ne referim adică la dovezile ce ni le dau datinile țărănești privind cultul morților, într-acest aspect cel-ia acesta prin ofranda de piine, numită pomana de capete, ziua capetelor, facerea capetelor.

Ritualul însuși se numește cu obiectul datinei — a căpăta. A primi adică în împrejurări sacre și generoase, magice.

Cum s-a identificat cultul capetelor cu acela al morților nu-i greu de aflat, dacă ne amintim că fenomenul expierii era similar și mai este, în spațiul orphic, cu plecarea sufletului, cu părăsirea de către acest inefabil de natură divină a temniței de pămînt, ce este corpul.

Și cînd se dau morților de pomană capete, aceasta pentru cine se face decît pentru sufletul eliberat? Ca și cum acel cap de piine i s-ar propune ca sediu într-o viitoare resurrecție.

Cap, dar și capăt, adică sfîrșit, terminat.

Numeroase sînt în basme locurile ce consemnează

capetele ca esența însăși a zeilor morții, a demonilor. Zmeii, ipostaze infernale ale zeului totului orphic au chipuri și capete cîte sînt zilele și lunile.

Un erou, coborînd pe lumea cealaltă, află aceste lucruri despre chipurile zeilor de acolo: «Zmeii ăștia trei sînt foarte tari și foarte bogăți. Cel mai mare are șapte capete/ cel mijlociu, nouă capete/ cel mai bătrîn are douăsprezece capete». Acesta este un Cronos cu de trei ori și încă trei chipuri pe care nu îl vedem cînd vrem, la o anume lumină, într-una din statuetele noastre, de numai zeci de centimetri.

Iată ce mai aflăm despre cele trei ipostaze de zmei ale divinității lui Orpheu: «Din cînd în cînd/ schimbă/ luîndu-și chipuri de oameni/ ca și noi pămîntenii/ și vin aici, pe lumea pămîntească/ și-apoi iar se-ntorc în lumea lor».

Sînt astfel translate avatarurile divine pe seamă sufletelor morților.

Cît de tracic a fost legat cultul capetelor de sufletele morților se poate constata și-n fragmentul de basm de mai jos: «Muma zmeului/ dormea numai în nămiezi/ cînd soarele stă la cruci/ Tocmai adormise/ căutîndu-i în cap/ slujnica sa... În curtea zmeoaice erau, de jur împrejur,/ pari înfipti în pămînt/ în fiecare par, cîte-un cap de om/ din cei pe care-i trăgea la moarte... Numai unul rămăsese fără cap. Și-acela striga Babei/ — Cap! Cap! Atunci fiul împăratului/ scoase paloșul și-i tăie capul/ retezîndu de nouă ori (ipostazele zeiței Bendis). Afurisita de Babă, așa, cu capul rețezat/ sărea prin casă, de colț pînă colo/ căutînd cada cu suflete./ Ca să le soarbă dacă n-o găsi, căzu jos!»

Lăsăm cititorilor plăcerea să facă traducerea acestui text, conform cu cheile ce i le-am oferit pînă aici.

Noi atragem atenția doar asupra faptului că ar fi fost martorii consumării mai multor împrejurări care traduc doctrina orphică despre morți, că s-a consumat în fața noastră misteriosul episod al «căutării în cap», ritual arhaic a cărui semnificație nu-i greu de aflat acum. Am mai fost martori la un nelipsit din toate basmele noastre, episod, acela al capului în par — emblemă cultică și macabră al tracilor.

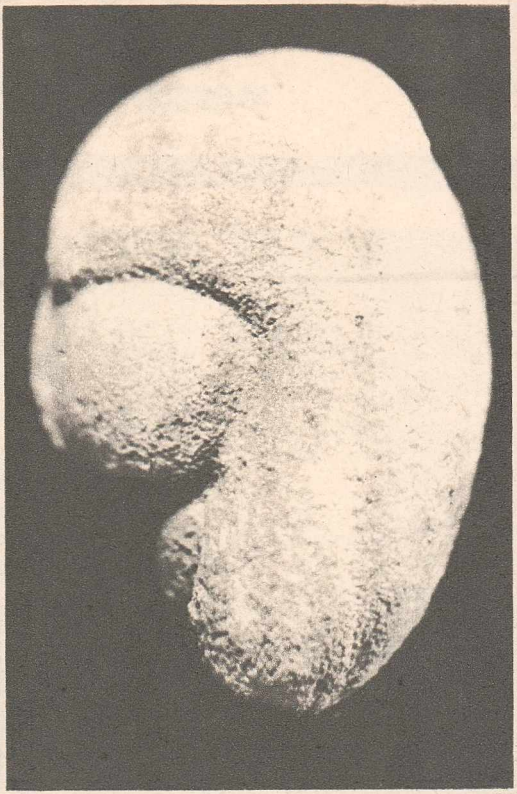
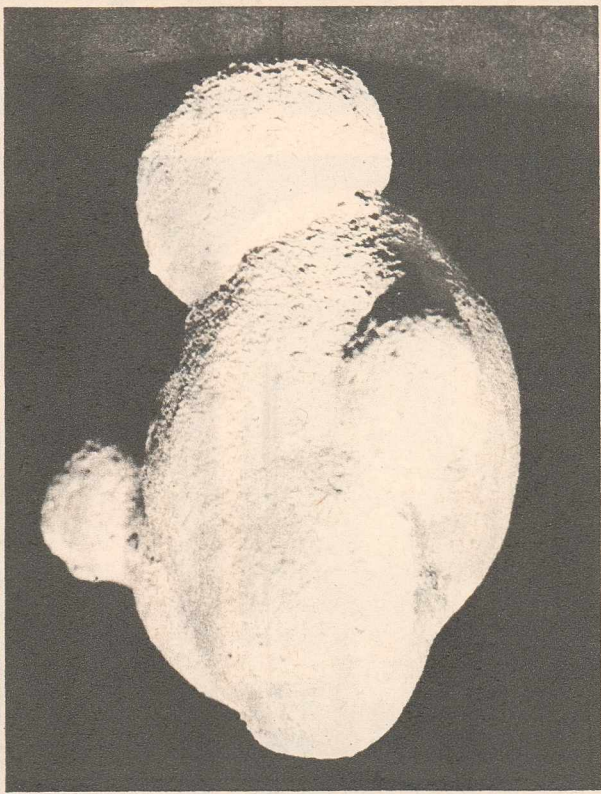
O extraordinară dovadă aduce fragmentul de basm sus asupra momentului orar în care se consumă cel mai misterios aspect al statuetelor noastre. Este vorba de faptul că la lumina dreaptă și tare a amiezii cînd soarele stă la cruci, statuetele acestea, de betoane arhaice, încetează să mai funcționeze. Adică la lumina respectivă imaginea zeiței morților, Mumei, a zmeoaicei Bendis încetează a se arăta.

Este un mister propriu culturii și ritualurilor ce-au inspirat pe artizanii de la Carpați.

La lumina cea dreaptă și tare, zeea morții dispar ca și cum ar adormi.

Desigur, există și-ntr-acest loc o seamă de rațiuni cultice, pe care Imnul lui Orpheu ni le dezvăluie. Imnul dedicat unui idol ce a semnificat totuși lumilor. Pan. «El nu-i decît putere unică, stăpînit atotputernic, care îndrumă și ocîrmuiește toate lucrurile;/ nu-i decît tiparul sacru în care toate lucrurile se-ntorc; focul, apa, pămîntul, etherul noaptea, ziua».

Adică Zeus este capul.

Zamolxe —
ipostază antropomorfă

Jumătate-om-
jumătate-iepure

Prima față a Înțelepciunii

Miorița veghind

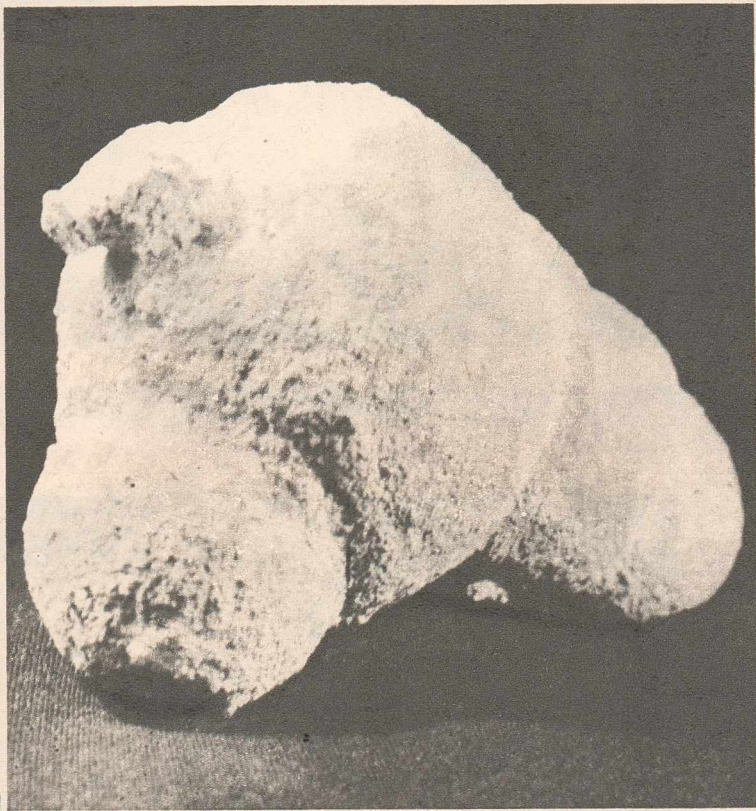
Vițelul de bour

Perechea primordială
(Mioritică)

Bourul tânăr

Mumă

Fotografii de
Emil COJOCARU

Practic

Aspiratorul de praf «PRAC-TIC» vă scutește de efort și vă economisește timpul.

Cu «PRACTIC» se pot curăța: dușumelele, pereții, mobila, covoarele, hainele, tapițeria, radiatoarele și locurile greu accesibile.

«PRACTIC» poate fi utilizat pentru pulverizarea lichidelor neinflamabile.

CONSUMUL redus de energie electrică (15 bani/oră) dovedește că «PRACTIC» este și economic.

PREȚUL de vânzare: 785 lei. Poate fi cumpărat și cu plata în rate, cu un avans de numai 118 lei, iar restul în 8 rate lunare.

● Aspiratorul de praf «IDEAL» vă scutește de efort și vă economisește timpul. Cu «IDEAL» se pot curăța: dușumelele, pereții, mobila, covoarele, hainele, tapițeria, radiatoarele și locurile mai greu accesibile.

● «IDEAL» poate fi utilizat și pentru pulverizarea lichidelor neinflamabile.

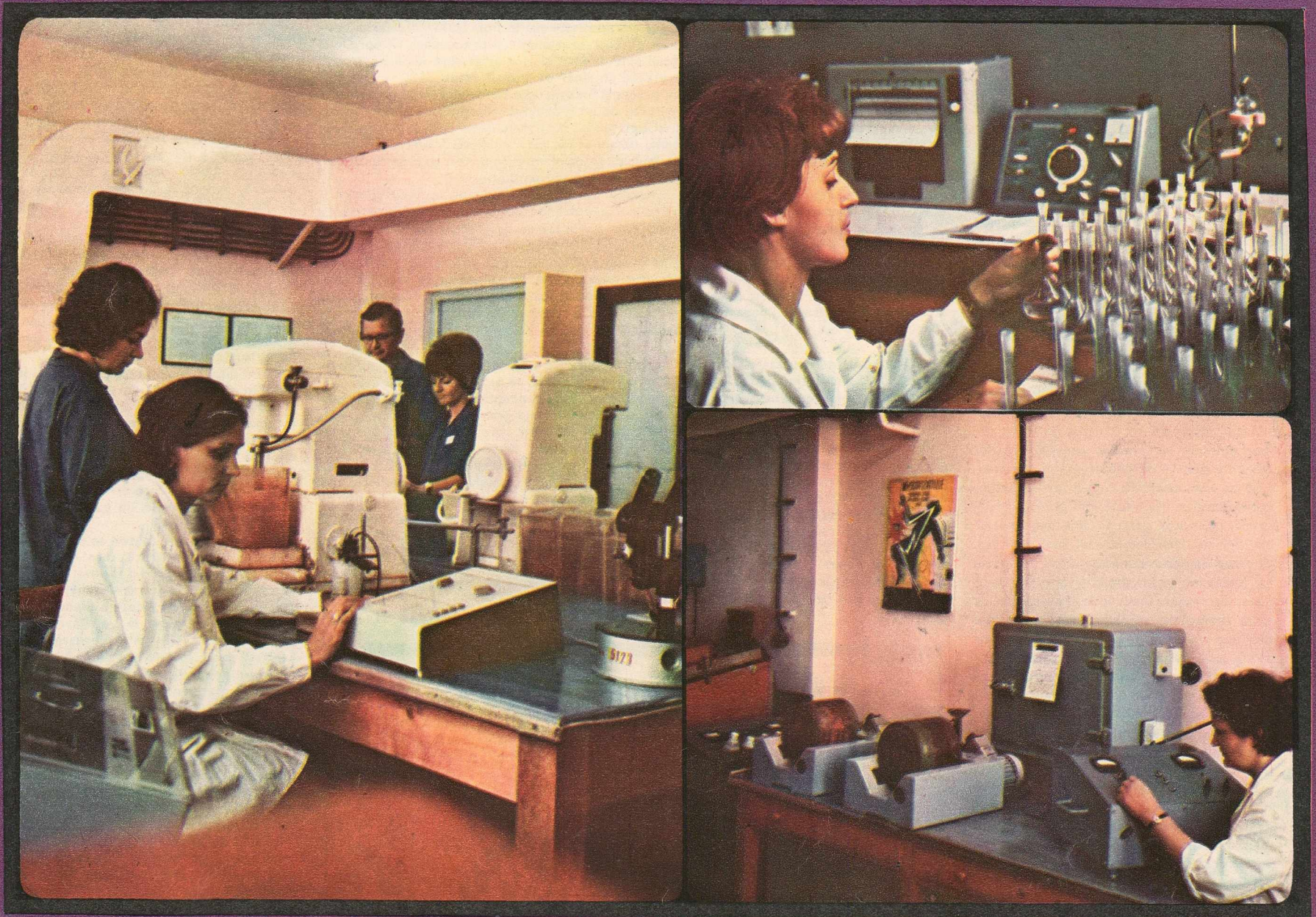
● «IDEAL» are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul de vânzare — 800 de lei. Poate fi cumpărat și cu plata în rate lunare.

Ideal

centrul de cercetări și proiectări-deva

Strada Horia nr. 201

Centrul de cercetări și proiectări-Deva, care și-a început activitatea în 1968, execută o varietate de lucrări în laboratoarele sale, menite să stabilească metode optime de exploatare a fiecărui zăcămint, precum și lucrări de automatizare a fluxurilor tehnologice, în diversele exploatări miniere.

Centrul dispune de mai multe laboratoare, printre care un laborator de prepararea fierului prin procedeul de separare magnetică și flotare, un laborator de analize fizico-chimice și un laborator de preparare și analiză a minereurilor neferoase.

viața modernă

ce profetim, ce profesăm

problemele oamenilor

puțin ca liniștea

Lumea și orașele ei sînt din ce în ce mai zgomotoase. E din ce în ce mai mult zgomot în jurul nostru. Liniștea a devenit din ce în ce mai puțină, locurile liniștite, din ce în ce mai rare. Nu va trece multă vreme pînă cînd vom ajunge să spunem despre ceva « puțin ca liniștea ». Sursele de zgomot au ajuns numeroase ca microbii și răspîndite peste tot. Puține motoare sînt deocamdată silențioase, dar și mai puțini oameni sînt silențioși. În schimb, toți suferim din cauza zgomotului, toți sîntem vulnerabili la el. Nimeni nu s-a născut rezistent, imunizat la efectul zgomotelor. Nu există vaccin împotriva zgomotului. Nimeni nu se adaptează la așa ceva. S-au adaptat oamenii la atîtea, dar la zgomote, nu. Ne-am obișnuit cu atîtea rele, în afară de răul zgomotului. Între om și zgomot nu există compatibilitate, armistițiu. Zgomotul ne minează munca, odihna și sănătatea. Ne toacă facultatea de concentrare, azul și atenția. Creierii noștri suferă din cauza zgomotului, facultățile lor sînt răvășite, scade potențialul intelectual. Zgomotul face dintr-un lucrător bun un lucrător slab, dintr-un om sănătos un nevrotic. Face dintr-un loc propice pentru activități umane și pentru odihnă un spațiu incompatibil cu viața normală. Într-o întreprindere zgomotoasă se realizează mai puțin. Într-un spațiu zgomotos oamenii sînt mai oboșiți, mai nervoși, mai deitalizați, mai ineficace. Cu toată demonstrata nocivitate a zgomotului, lumea merge înainte în dispreț față de liniște. Zgomotele inevitabile sînt depășite de către zgomotele evitabile. Proasta creștere produce mai mult zgomot decît motoarele de tot felul. Proasta creștere înzecește gălăgia surselor de zgomot. Proasta creștere se crede singură pe lume, ignoră existența celorlalți și nevoia lor de liniște. Obișnuința liniștii sau obișnuința zgomotului exprimă într-o oarecare măsură gradul de educație sau de barbarie.

De zgomote nu ne putem apăra decît împreună. Degeaba se vor apăra cițiva, dacă nu ne vom apăra toți. Degeaba ne vom apăra toți, dacă unul singur va face împotrivă. Barbarul modern e omul zgomotos. Un barbar înarmat cu o mașină sau cu un tranzistor poate distruge odihna, gîndurile sau munca a mii de oameni din cartierul prin care trece. Degeaba vom descoperi locuri paradizice și vom ridica acolo case de odihnă și de creație, dacă vom planta în mijlocul lor poligoane pentru tragere cu pușca. Așa ceva nu este o exagerare, așa ceva există. Mi-am făcut de curînd concediul într-un asemenea loc (Sinaia - Cumpătu), unde multe ore pe zi curgea sînge din timpanele noastre. Oameni veniți după un an de muncă își refăceau forțele pentru următorul an de muncă sub ploaia de bubuituri. Oameni veniți pentru băi de soare, de aer și de liniște erau ciuruți de zgomot. Oameni veniți să gîndească și să creeze stăteau acolo cu mintea vlăguită de exploziile provocate de către puștile sportivilor specializați în tir. Ce agresiv și stupid e cîrțitul unui poligon înfipt într-un loc de odihnă! A mai rămas să vedem poligoane lîngă biblioteci, lîngă școli, lîngă spitale. Pînă atunci, revin la ideea că e din ce în ce mai mult zgomot în jurul nostru și că de zgomote nu ne putem apăra decît împreună. Rămîne să înțelegem că de pe urma zgomotelor nu beneficiază nimeni, nici măcar cei care se amăgesc teribilist spunînd că zgomotul reprezintă muzica acestui capăt de secol supraterhnicizat și că lor muzica le prieste.

Romulus BALABAN

«bună ziua!», «ió napót!», «guten tag!»

Ca și cel precedent, comentariul de față e prilejuit de șederea cîțva timp la Covasna, localitate în care trăiesc laolaltă înfrății români și maghiari, inclusiv, deși într-un număr mic, o seamă de cetățeni de naționalitate germană.

Oraș în plină expansiune, — de la combinatul de prelucrare a lemnului, aflat în construcție, la «kuzina de sănătate» renumită care este stațiunea balneară —, Covasna oferă înainte de toate imaginea conviețuirii frățești a unei populații diferite ca naționalitate. Pe șantiere, în parchețele de exploatare din munte, la filatura din localitate sau în împrejurările traiului cotidian, mereu aceeași comuniune seculară de gînduri, sentimente și preocupări. Gheorghe și Ioska înfig amîndoi țapinele în uriașul brad abia doborît și el e urnit spre locul unde va fi prigonit de tractorul pe care-l conduce uneori un tînăr cu numele Hans.

Impresionant este să vezi cum, în plin proces al muncii, o limbă sau alta trece ca o unealtă de lucru de la român la maghiar, fie că e vorba de un îndemn de sincronizare a eforturilor, fie de împărtășirea bucuriei unei izbînzii. «Copii fiind, îmi spuneau niște români din Popăuți, jucîndu-ne sau mergînd la școală împreună, ne-am trezit că vorbim două limbi, indiferent dacă eram români sau maghiari. Dar mai mult decît orice ne-a unit acest grai de fiecare zi, lucrul împreună, oriunde l-am face, la pădure, în cîmp sau pe șantiere».

Pe aceeași scenă, la sărbătoarea forestierilor din plaiul Voineștilor, se învîrtelesc și o «învințită» și un «ceardaș», iar unul dintre soliștii amatori, Ion Sabau, culege nesfîrșite ropote de aplauze, cîntînd cînd în unguerește niște focoașe cîntece de dragoste, cînd în românește niște savuroase melodii bănățene. La Casa de cultură din Covasna, în spectacolul oferit de Ansamblul Tg. Mureș, publicul bisează cînd pe cîntăreața de muzică populară Maria Precup, cînd niște snoave unguerești pline de haz, cînd un cadril german executat cu multă grație.

Într-una din zile întîlnesc două proaspete profesoare, sosite dintr-un sat vecin, amîndouă absolvente ale institutului pedagogic din Tîrgu Mureș, o româncă din Arad și o ungueroaică din Sfîntu Gheorghe. Una e profesoară de fizică-chimie, din cîte am reținut, cealaltă de română-maghiară.

Dincolo de numeroasele exemple de acest fel, pe care viața și le oferă la tot pasul și în fiecare clipă, un sentiment de bucurie și mîndrie, totodată, te stăpînește cu putere: lată ce minuni poate face munca în condiții de deplină echitate și dreptate, cînd umărul se sprijină frățește pe umăr întru același nobil efort de înălțare a unui grandios obiectiv industrial. Ca o inepuizabilă osmoză, această conștiință a muncii cheltuite spre folosul egal al tuturor, indiferent de naționalitate, acționează din adîncul fiecăruia, demn și de nimic stînjinită.

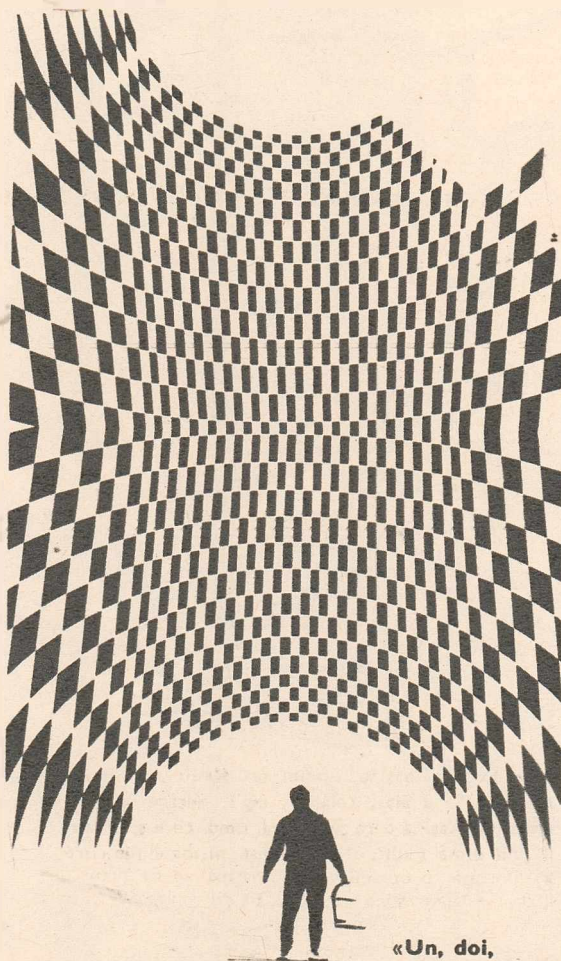
Sentimentul acesta vine de demult și de departe, învingînd prin secole nu o dată împrejurări vitrege, încercări de dezbinare națională. Înțelepciunea omului simplu, sufletul său deschis, neumbrit de porniri tenebroase, marea generozitate pe care i-a insuflat-o munca au călăuzit în conviețuirea ei aceeași colectivitate de oameni dincolo de caractere naționale specifice, cu atît mai strălucitoare cu cît s-au luminat reciproc. Nimic, poate, nu are o rezonanță mai tulburătoare cînd evocă această trainică tradiție a înfrățirii precum acele cuvinte ale marelui Slavici:

— Cînd întîlnești în calea ta un român, îmi zicea mama, să-i zici «Bună ziua!», dar maghiarului să-i zici «Íó napót!», iar neamțului «Guten Tag!»...

Nicolae STOIAN

reflexe

de A. MIHAILOPOL

«Un, doi,
trageți ușa după voi!»

(W. Saroyan)

un terț care ar trebui chemat în proces

Prin '51, Napoleon Crețu, și familia sa, a fost mutat, cu forme legale — din apartamentul pe care-l deținea, tot legal, în Bulevardul Magheru nr. 29 — într-un apartament din strada Xenopol nr. 3, apartament din care Aspazia Berescu, la rîndul ei, a fost mutată din camera pe care o locuia într-o altă cameră dintr-un apartament vecin. Ulterior însă, între familia Crețu și Aspazia Berescu, care nu era mulțumită de acest nou spațiu de locuit, începe un lung șir de procese, pentru că aceasta din urmă vroia și vrea să redobîndească încăperea în care locuise inițial.

Tovarășul Napoleon Crețu apreciază că în acești 22 de ani au fost vreo 18 procese și vreo 80 de anchete. Majoritatea le-a cîștigat dumealui, însă lanțul judecăților continuă și oamenii aceștia — mă refer la ambele părți — sînt la capătul nervilor din pricina tracasarilor și, mai ales, din pricina incertitudinii.

M-am uitat și eu prin dosarul acestei lungi judecăți și am dat de un masiv eșafodaj de argumente juridice pro și contra, am dat de încheieri și hotărîri care consemnau subtile argumentări și acute dezbateri, am dat de o enormă muncă juridică făcută cu mult profesionalism, dar întregă această piramidă cu virful în jos avea și are un cusur: un punct de sprijin metajuridic, un punct de plecare strict administrativ.

Pentru că ambele mutări au fost făcute în interesul unei instituții care avea nevoie de spațiul imobilului din Bulevardul Magheru. Mai precis, mutarea familiei actorului Napoleon Crețu s-a făcut nu fiindcă așa ar fi «pohtit» dumealor, ci s-a făcut pe baza ordinului nr. 23416 din 2 februarie 1951 al Secției spațiu locativ a M.A.I. Bineînțeles, interesul general primează și nu contestăm necesitatea acestor mutări; însă mi se pare nelolal ca, în continuare, să fie lăsați să se bată cap în cap cetățenii între ei. Cu alte cuvinte, ceea ce s-a înnodat în '51 printr-un act administrativ poate fi acum, în '73, dezlegat tot printr-un act administrativ. Vreau să spun, prin repartizarea unui spațiu care fie să-l mulțumească pe Napoleon Crețu, fie s-o mulțumească pe Aspazia Berescu, care, la rîndul ei, să-l lase în pace, să-i spunem procesuală, pe actorul Napoleon Crețu, care la rîndul său să-și vadă de menirea dumisale dramatică în liniște și — dramatică — limitat la spațiul scenei.

nu judecăm nababi

Despărțită, în fapt, de șapte ani de soțu său, și după repetate încercări de împăcare Ileana Butușină a încercat o acțiune de divorț care face obiectul dosarului numărul 3 469/73 al judecătoriei din Constanța. Soțul ei, Gheorghe Butușină, neprezentîndu-se însă la cinci termene, a făcut să se tergiverseze soluționarea cauzei. Prost e că Ileana Butușină locuiește la București și fiecare deplasa re o resimte acut în bugetul ei modest din care trebuie să întrețină și copilul.

E adevărat, Gheorghe Butușină din aprilie '72 e salariat la întreprinderea de pescuit oceanic din Tulcea și mai pleacă din țară dar nu cumva el exploatează exagerat justificarea aceasta, nu cumva această întreprindere, în chip nu tocmai principal, «își ajută omul», și nu cumva instanța judecătorească n-a depus suficiente diligențe pentru a fixa termenele de judecată la date cîmpirțite acesta voiajor e acasă, pe uscat. Mă gîndesc că poate un simplu telefon dat de la judecătorie la întreprinderea de pescuit oceanic — cu toate că asemenea convorbiri nu-s prevăzute în codul de procedură — ar fi rezolvat de mult problema

Nelu IONESCU

uzina de curat

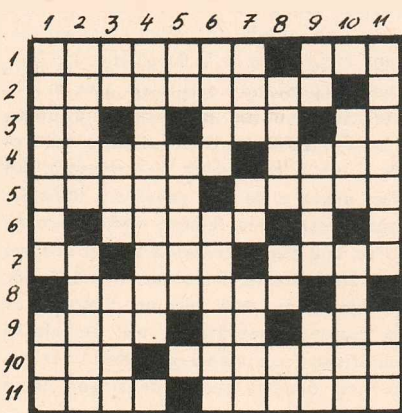
Primele unități *Nufărul* au apărut la noi prin 1960. Ceea ce înseamnă o întârziere de câteva sute de ani față de țările europene. N-are a face. Când am pornit, am pornit de la nivelul lor. Ceea ce are a face însă este muntele de haine. E de neînchipuit ce înseamnă orașul! Totul se calculează în tone: tone de produse culinare, tone (metri cubi) de apă, tone de medicamente, tone de materiale de construcție, tone de lenjerie, de îmbrăcăminte... Un om «normal» își spală la spălătoriile publice circa 25 kilograme îmbrăcăminte pe an. Bucureșteanul nu-și spală decît 1-2 kilograme. (Se va vedea de ce.) Și se pare că, firește, cererea lui nu acoperă capacitatea celor 7 mari unități «productive», motiv pentru care *Nufărul* face contract cu sectorul socialist (hoteluri, restaurante, armată). Numai în sezoanele de vîrf (toamna și primăvara — ah! de-ar învăța odată și oamenii ăștia ce înseamnă ritmicitatea producției, de-ar aduce și ei hainele la spălat atunci cînd vrea spălătoria), capacitatea devine neindestulătoare. Ceea ce înseamnă că, în mod normal, de cînd predai rufe și pînă le scoți, ar trebui să treacă 3 zile — iar nu 7, cum se întîmplă în cel mai bun caz, în sezonul mort (vara, iarna). E ceva în neregulă aici. Ce? Încă nu se știe. Ce se știe este faptul că multă lume și-ar încredința rufe și hainele *Nufărului* dacă n-ar trebui să aștepte atît de mult (unitățile «rapide», cu costul aproape dublu, dar încă suportabil, sînt absolut neindestulătoare) și dacă hainele nu s-ar cam încurca — o față de masă în loc de un cearșaf, o cămașă roz în loc de una albă, și așa mai departe.

Totuși, în unitățile productive se lucrează. Se lucrează mult. Oamenii muncesc ca într-o uzină. Operațiile sînt adesea urmăriți de un mic computer. Nu există greșeli de tehnologie. Există numai grija ca lucrul să iasă curat — și să nu se strice. *Nufărul* spală lenjerie și rufe de corp (la care nu prea cîștigă), curăță haine (la care cîștigă bine, bine de tot), curăță covoare, vopsește (grea munca din vopsitorie!), calcă și netezește perfect, împătorește și ambalează, transportă. Sînt prinși în procesul acesta sute de oameni. Sute de oameni care spală pentru două

milioane. Probabil că altunde, aiurea, sînt o sută de mii de oameni care spală pentru zece milioane — dar cifrele acestea mamut nu mai spun mare lucru. Așa e firea omului. Să-l impresioneze umanul. Și e uman să speli haine, chiar dacă o faci pentru un altul, și chiar dacă nu mai ai impresia că faci o operație menajeră, ci una industrială.

Alexandru PAPILIAN

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1) Primul om în cosmos — Firmament pentru alaiul Uraniei. 2) Pămînteanul care a pășit pentru întia oară pe suprafața Lunii. 3) Lei! — Rîu în R.P. Mongolia — Unde merge mia, merge și suta! 4) Apă multă — Vers clasic. 5) Gaz nobil aflat foarte rar în natură — Corpuri cerești cu lumină proprie. 6) Podoaba lui Saturn (pl.). 7) Subsemnatul — Carul... mai mic! — Subiecte. 8) Primul satelit artificial al bătrinei noastre Terra. 9) Cu intenție — Canele! — Unitate de timp frecvent folosită în raportul cu spațiul. 10) Curelușă de meșină — «Marea...», zona cea mai recomandabilă pentru aselenizări (neart.). 11) Unitate de măsură a forței — Mare astronom german, autor al unor legi care-i poartă numele.

VERTICAL: 1) Insula noastră de univers —

salt spre cosmos

De la un astru la altul. 2) Simbol al legendarilor zburători (poet.) — Aflați în stare de imponderabilitate (fig.). 3) Geme! — Unități de timp pentru distanțe cosmice Instrument obligatoriu într-un recital cu «Sonata Lunii». 4) Călător printre astri. 5) Carte! — Este în veșnica nemișcare. 6) Localitate în Japonia — Program spațial sovietic care a împrumutat numele mai multor nave cu destinația Luna. 7) Paravan solar — Apară Selena! — Rîu în R.F. Germania. 8) Nostru (pop.) — Traian Kirîțescu — 41,3! 9) Centigram — Prefix în comunicația la distanțe astrale — Simbol standardizat pentru oțeluri. 10) Pămînt cu apă — A patra dintre planetele sistemului nostru solar. 11) Vehicule cosmice — Mediu de zbor terestru.

Toma MICHINICI

Dicționar: IRO, IRIE, ILNE.

Dezlegarea jocului PEȘTE LA GRĂTAR, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SARAMURA — OM. 2) AVAT — NALUCI. 3) LAC — MT — INEL. 4) A — IAR — CADA. 5) UP — CEGA — INC. 6) EB — APRET — H. 7) CLEAN — AMAGI. 8) RIZEAFCA — HT. 9) ACER — OU — FI. 10) PALAMIDE — OC. 11) INE — PLATIC.

mica publicitate

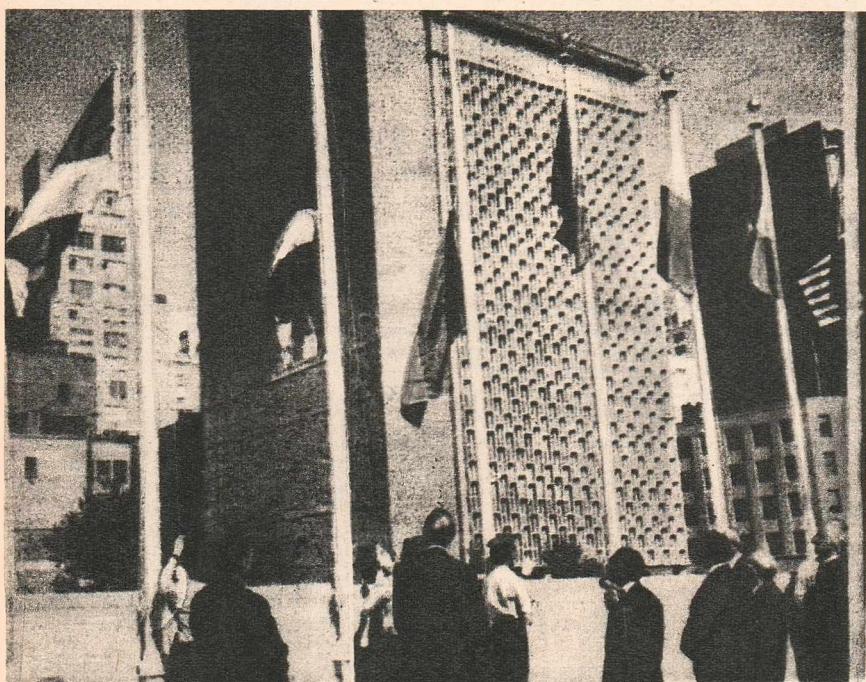
frumoasele necunoscut

Se înmulțesc zilnic anunțurile de vânzare a automobilelor, semn, printre atîtea altele, de timp sărman cu ploi și zăpezi hodoronc-tronc. Isteții care au și bani și răbdare n-au de ce să se plîngă, așteptarea lor pare cu folos. Proprietarii de mașini cu carnet, dar fără garaje, ori pur și simplu fără chef de automobilism, iarna, scad prețurile, în timp ce proprietarii de garaje cu carnet, dar fără mașini, le cresc. În oraș, din ce în ce mai multe mașinuțe, pe numele lor de alint Dăcițe, Skodițe, Fiațe sau Trăbănțele, zac sfîrșite în margini de străzi, cu hîrtii lipite de parbrize. Sînt de vânzare săracele limuzine și e mare păcat că n-ai cum să-ți închipui ce-ar putea simți acești cai de concediu, după ce o primăvară și o vară au fost spălați și țesălați în fața caselor. S-au dus zilele în care se fîșiau între două perle ale litoralului, cu două roți în mare și două pe plajă, ca să le vadă lumea, au murit clipele de răsfaț între brazi și izvoare, nu mai sînt întrebările pline de atenții gingașe: Ce face? Cum merge? Cît consumă? Au pierit din amintire chiar și frumoasele accidente de concediu cu aripile zgîriate. Asemenea despărțiri sînt la noi încă deosebit de triste, mai ales pentru capii de familie, care, odată cu pierderea volanului, pierd puțin și din autoritatea lor firească. Anunțurile de acest fel, oricît ar fi de scurte, păstrează în subtext ceva din melancolia ultimei ore de plajă sau de cățărăt pe munte, iar recomandările «perfectă stare, ultimul tip, tapițat cu scai negru, scaune raba-

tabile, stare excepțională» etc. nu sînt făcute numai din dorința de a mai smulge ceva din preț isteților. Dintre aceste mașini gonite de iarnă din proprietatea personală, cele mai multe sînt vizibile toată ziua nu numai prin ele însele, ci și prin cei care le stau în preajmă din simplă curiozitate. Din cînd în cînd, în mijlocul curioșilor apare el sau ea, cu priviri ce scormonesc în mormanul de cetățeni în căutarea amatorului. Alteori întreprind același lucru de la una din ferestrele casei. Astfel, m-am dus într-o duminică, citind eu în ziar anunțul: «Vind Fiat 850, perfectă stare, vizibil în strada...» Numărul a fost ușor de găsit, Fiețelul alb își aștepta cuminte în fața casei, sub un dîd, stăpînul prezent și viitor, pe luciul capotei cite o frunză patina cu grație de lacrimă binefăcută. Cîțiva abonați la revistele de automobilism contraziceau un pensionar care afirma cu îndrăzneală avantajele sedentarismului față de beția vitezei. «Lasă, dom'le, am condus și eu un Ford, și știu eu ce știu, mașina și omul nu-s făcuți unul pentru altul, unul e «hăis», celălalt «cea», fiecare trage în partea lui, mașina cere să nu bei, omul cere și el «șprîțul!». Fiind mai mulți, observase asta probabil din curte sau din casă, proprietarul de mașină apărui printre noi. Se lăsă ușor recunoscut prin modul în care verifică portierele, prilej pentru a reflecta astfel ca să fiu auzit: «Se fură mult din mașini, în fiecare zi informația...» «Ei, se fură, făcu proprietarul, se fură de la ăia care-și

uită mașina deschisă sau de la străini, din mașina asta nu mi s-a furat nimic». Am profitat de acest început de comunicare dintre mine și el pentru a-l întreba de preț, întrebare care m-a suit pe cîntarul privirilor de sus în jos și, evident, n-am primit un răspuns prea limpede. Se putea distinge ceva între «vedem noi» și «dacă ești om serios», așa că m-am interesat în continuare de kilometraj, de suspensie, de frîne și de cauciucuri, adică de tot ce se poate observa mai acătării la o mașină. *Excepțional* a fost cuvîntul care s-a auzit cel mai bine, cît despre o cît de mică accidentare, nici pomeneală. Spre deosebire de noi, cei care ne scriem autobiografiile zilnic, mașinile noastre au privilegiul de a trece drept niște frumoase necunoscut în fața cărora trebuie să te arăți prea mulțumit de minunatul prilej de a le fi întîlnit ca să-ți mai ardă să le pui întrebări neliniștitoare despre trecutul lor aventuros. Prost obicei, care transformă uneori vânzarea-cumpărarea de mașini în înșelătorie, în fiecare înșelat de compătimit existînd un eventual înșelător de huiduit. Și suspiciunea asta, ca să n-o numim altfel, de ce? Numai pentru că mașinile noastre nu au biografii exacte, ci posibile. Într-o perfectă stare și stare excepțională. De aici și renumita zicală ce circula pe sub mînă: «După ce s-a răsturnat, mașina-i de măritat». Și sînt acțiia care vor să se însoare cu ele!

Iulian NEACȘU

NEW-YORK...

La sediul Națiunilor Unite sînt arborate drapelele de stat ale Republicii Democrate Germane, Republicii Federale Germania și ale Republicii Bahamas, cele trei țări primite în familia națiunilor unite în aceste zile.

... ȘI GENEVA

Ședință de lucru în cea de-a doua fază a Conferinței europene pentru securitate și cooperare.

de la lume adunate

PRECOCITATE. Nadia Ronova este, la 14 ani, studentă. A început să învețe carte la 4 ani cu mama ei, învățătoare; la 7 ani a intrat la școală, direct în clasa a IV-a, la 13 ani și jumătate și-a luat examenul de maturitate, iar acum a reușit cu succes la examenul de admitere la facultatea de istorie-filologie a Universității din Ceboksari, R.S.S.A. Ciuvasă.

CHIAR ȘI CIFRELE SÎNT VICIATE. Americanii vor fuma anul acesta aproximativ 583 de miliarde de țigări, ceea ce reprezintă o medie de 205 pachete pe locuitor în vîrstă de peste 18 ani. Cifra este superioară cu trei pachete celei de anul trecut, dar se află sub recordul anului 1968 cînd a fost de 210 pachete. Datele sînt viciate de faptul că s-au făcut calcule la întreg numărul de locuitori. Așadar, cine fumează, fumează de fapt mai mult de media de 205 pachete.

CITADINII ȘI APA DE PLOAIE. Profesorul Giulio Supino de la Universitatea din Bologna afirmă că marile orașe seamănă cu niște magneti uriași care atrag ploile. S-a stabilit: cele mai mari cantități de precipitații au căzut deasupra marilor orașe, chiar în comparație cu zonele învecinate. După părerea omului de știință italian, acest fenomen se explică printr-un grad mai mare de ionizare a atmosferei orașelor.

MAIMUȚĂ LA EPRUBETĂ. În grădina zoologică din Toledo (S.U.A.) s-a născut primul pui de cimpanzeu, ca rezultat al unei însămințări artificiale, realizată cu succes de doctorul

Charles Joseph Hardin, între cimpanzeul Coco în vîrstă de 31 de ani și femela-cimpanzeu Babette. Pe plan practic, se apreciază că această experiență ar putea fi folosită la înmulțirea, pe cale artificială, a unor animale rare, pe cale de dispariție. la uite ce poate ieși dintr-o maimuțareală!

NEMURITORII FALSIFICATORI. Gianira Mota, o pictoriță braziliană, de oarecare notorietate, prezentă, deunăzi, la o vînzare de tablouri prin licitație a constatat, uluită, că se licitează un tablou al ei însăși, semnat Gianira Mota, tablou pe care ea însăși nici nu s-a gândit vreodată să-l picteze. Reclamații, proteste, cercetări, concluzii: a fost descoperită o bandă de falsificatori de tablouri, cu lucrări atît de abil contrafăcute încît au primit girul Muzeului de artă din Rio de Janeiro însuși, care le-a și achiziționat.

CEAȚA LONDREI, UN MOFT. «A respira și a muri la Madrid» — își intitulează revista spaniolă «Cambio» un articol extrem de îngrijorat despre poluarea strălucitoare capitale iberice. Și alte publicații relevă starea intolerabilă în care a ajuns orașul. «Madridul cu cer albastru și atmosferă pură, Madridul parcurilor și al grădinilor, nu va mai fi, curînd, decît o amintire» — scrie ABC, iar specialiștii precizează că în timpul iernii indicele de poluare a atmosferei Madridului este de opt ori mai ridicat decît cel al Londrei.

E.D.

les noaptea, după orele 11, să fac o plimbare în cartier. Cobor scara urîtă și murdară, ascult o clipă zgomotele din apartamentul de deasupra (se sărbătorește ceva!), mă uit spre fereastra luminată de vizavi, străbat curtea interioară unde se simte mirosul venit de la cele 6 pubele aranjate în ordine ca o flotă, trec prin fața lojei portăresei și apoi ies în strada Bouchardon. La colț, o mică dispută (*salaud, ordure!*), încheiată cu o bătaie. Femeia țipă ascuțit, bărbatul o lasă și, de la distanță, schimbul de replici continuă: *salaud, espèce d'ordure...* Femeia rămîne prostită, nemișcată la colțul străzii. Fac la stînga, pe *Rue Rene Boulanger*, apoi ies pe *Bd. St. Martin*. Cîrduri de tineri gălăgioși. Două fete sînt purtate, ca niște trofee, pe umeri. O veselie deșușcheată. Ajung în *La place de la Republique*. La cafenea *Le president* consumația este în toi. Fețele sînt destinsse, oamenii par mulțumiți, au aerul că peste ei n-a trecut nici o nenorocire și nici o nenorocire nu-i așteaptă. Azi a fost prima zi de vară adevărată. Parisul a lepădat veșmintele, femeile umblă în rochii scurte, larg decoltate, unele s-au și bronzat deja. Sînt, firește, frumoase, mișcărilor lor sînt libere, nu arată nici un complex. Se lasă cuprinse, îmbrățișate, mai des ele își îmbrățișează cu o imensă tandrețe partenerii. Mă simt deodată teribil de singur, intru într-o catenea de pe *Bd. Magenta*, cer un *demî*, mă uit în jur, mulți oameni singuri, cu ochii în paharele pe jumătate goale. Două prostituate stau călare pe scaunele de la bar și conversează cu barmanul, urmîrind în același timp pe tipii din bistro. Surîd larg, cu înțeles. Una e blondă, părul lung, umerii solizi, picioarele atletice. Pare sigură de ea, conduce conversația, povestește ceva despre o amicică de-a ei. care în week end nu știu ce-a făcut. Cealaltă ascultă cu încîntare, ride din cînd în cînd și-și aruncă privirile spre sală. Termin de băut berea, ies din nou pe *Bd. Saint-Martin* apoi pe strada *René Boulanger*, ajung la colțul străzii mele, mă gîndesc o clipă, n-am poftă să mă întorc acasă, merg mai departe spre *Porte Saint-Denis* și, de aici, spre *Bd. Bonne Nouvelle*...

Aceeași animație, aceeași tineri gălăgioși, aceeași bețivi care vor să comunice ceva important, să dezvăluie secrete extraordinare de însemnate pentru destinul lumii, dar nimeni nu vrea să-i asculte... Pe trotuarul de lîngă stația *Rue Montmartre* un exhibiționist îngHITE săbii și varsă foc. 50 de metri mai încolo, omul-orchestră dă un concert. Cîntă, el singur, din mai multe instrumente, bate toba, lovește talerele (agățate de picioare), toate în același timp. Toba e în spate, talerele, cum ziceam, la picioare, clarinetul, cimpoiul sînt agățate de gît, mîinile țin alte instrumente. Lumea ascultă, se uită o clipă, apoi pleacă... Încerc să mă smulg din această atmosferă mai degrabă terorizantă, veselia mă ocolește, singurătatea mă urmează... Iată, îmi zic, toți acești oameni care se amuză sînt ei fericiți cum mi se pare mie? Trăiesc ei cu sinceritate, cu convingere bucuriile lor simple?! Simt ei ca și mine această presiune extraordinară a lucrurilor, singurătatea care te privește de pe aceste ziduri murdare, din cafenele arhipline, de pe strada pe care merg oamenii într-o direcție necunoscută, mereu înainte, spre un punct numai de ei știut?... Și dacă acel punct este neantul, și dacă la colțul străzii ne așteaptă, grăbită, moartea ei, dacă nu la acest colț, la celălalt?!... Și dacă, și dacă...

Mă întorc pe cealaltă parte a bulevardului, încerc să fiu atent la ceea ce se petrece în jur, să văd lucrurile în dimensiunile lor

adevărate, să nu mai simt această *greață de vid*, cum zice un autor contemporan, sau *greață de prea plin*. În definitiv este același lucru. O aglomerare extraordinară de obiecte ne dă senzația de gol, în mijlocul lor ne simțim absenți, abandonăți destinului nostru, ca într-un deșert. Ajung din nou la *Porte Saint-Denis* și, de aici, văd Luna, așa putea zice: *Luna maiestuoașă*, dar nu spun. n-am nici o plăcere să mă uit acum la Lună și să caut pentru ea un atribut măreț. Lîngă piciorul drept al Porții, o bătrînă vînzătoare de cravate mai ține încă deschisă mica ei prăvălie. Mă opresc o clipă, cravatele sînt ieftine, bătrîna mă îndeamnă să aleg (*o afacere, tinere!*), sînt pe punctul de a mă hotărî, apoi mă răzgîndesc. Nu acum, altădată, pe lumină! Personajul unui roman pe care l-am citit recent vede oamenii închiși în niște coșciuge transparente. Fiecare om are un asemenea coșciug, merge cu el la lucru, se întoarce acasă, apoi din nou la lucru... Lumea ar fi, deci, în mintea lui, o societate de coșciuge transparente. Relații între un grup de coșciuge și alt grup, relații de ură, de iubire, de afaceri, de forță, de compasiune, sub ochiul vigilent al morții. Sinistră viziune.

La cinematograful de lîngă cafenea *Metro* rula un film polițist. Polițist și erotic, bineînțeles. Una fără alta nu merge. Mă uit la fotografii, fotografii cu oameni care își cară pumni, fotografii cu femei care lasă să se vadă fundurile lor mari și goale. Dedeșubtul lor, inscripția obișnuită: *quand on aime la vie, on va au cinéma*. Nu, n-o să merg la cinema, nu văd cum filmul acesta m-ar face să iubesc mai mult viața. Alții sînt însă, remarc, de altă părere. S-a și făcut coadă, cupluri încolăcite așteaptă să intre.

Mă întorc, în fine, acasă. Portăreasa nu s-a culcat, e la postul ei, cînd deschid ușa ce dă spre curtea interioară ridică discret perdeaua, mă fac că n-o observ, trec din nou pe lîngă cele 6 pubele puturoase, urc scara de lemn, veche, sus petrecerea nu s-a terminat și, înainte de a deschide ușa, aud ceasul cu cuc din apartamentul de vizavi. Nu înțeleg cum cei care au adus în casa lor acest obiect pot trăi liniștiți. Uneori noaptea mă trezesc în cîntecul mecanic, strident, puternic al ceasului. Proprietăreasa mi-a lăsat și mie un ceas care cîntă, în fiecare oră, arie din *Marseillaise*. După o noapte de ari patriotice, epuizat, nu l-am mai întors. Însă împotriva ceasului cu cuc n-am nici o putere. E acolo, îl imaginez, prins de perete, dirsfert în sfert de oră ușa se deschide și dircutie iese pasărea care scoate strigătele cu mă fac pe mine să sar din somn. În timpul acesta, stăpînii lui, cu nervii mai tari și cu somnul mai bun, visează păduri, cîmpur întinse și, probabil, cai, cai în galop...

Nu sînt singurul care simte teroare: ceasului cu cuc. De cealaltă parte a curții la etajul superior, o femeie tînără iese la geam, privește în sus, privește în jos, apoi vîzîndu-mă, îmi face un semn amical. Înalt din umeri, semn că nu-i nimic de făcut, cucu nu poate fi oprit. Îi răspund printr-un ges al mîinilor, în același sens: da, nu-i nimic de făcut, să ne resemnăm. Femeia lucrează la magazinul din colț (*Felix Potin*), e casierică cînd mă duc să cumpăr cîte ceva îmi surîd cordial, ca între vecini. *Ça va? Ça va! E vous, vous allez bien? Oui, ça va...* Nici o referire la ceasul traumatizant.

Închid fereastra, și cu o clipă înainte de stinge lumina văd din nou mogleața sinistră, aburoasă, a singurătății.

Eugen SIMION

Paris, iunie 1973

valori românești în univers

Un poet român de notorietate europeană: Ilarie Voronca

La mai bine de un sfert de veac după moartea sa preatimpurie, Ilarie Voronca este mai prezent decât oricând în conștiința noastră literară. Două superbe volume de *Poeme alese* (antologie, traduceri și prefață de Sașa Pană, Minerva, 1972) și un interesant opuscul, *Act de prezență* (culegere a principalelor texte ilustrând activitatea publicistică a lui Voronca, cu un studiu introductiv de Ion Pop, Dacia, 1972), ne-au oferit prilejul de a citi ori reciti texte de mult ieșite din circulație și de a redescoperi una din marile voci ale liricii române și franceze din acest veac.

Căci, fără îndoială, poet bilingv — de egală valoare în cele două limbi — Ilarie Voronca reprezintă, în istoria literară, un caz particular. O duzină de volume publicate în românește și aproximativ altă duzină publicate în franceză (în afara volumelor de proză) i-au adus o legitimă consacrară în cele două literaturi. Dicționarele de specialitate, ca și istoriile literare franceze, vorbesc despre el ca despre un «poet român de expresie franceză».

În studiile ce îi sînt dedicate în aceste lucrări, criticii și istoricii literari nu uită să consemneze sursele profund românești ale poeziei sale. Jean Rousset, de pildă, care-l introduce pe Voronca în panorama critică a poeziei franceze contemporane, *Poètes français d'aujourd'hui*, ca și în dicționarul pe care-l redactează, *Dictionnaire de la poésie française contemporaine*, arată că de mult datorește acest poet originilor sale. Criticul recunoaște în nuanțele melancoliei nostalgice (am putea spune în *dorul*) pre-sensibilului Voronca, în tonul rapsodiei și legendar al unor poeme, surse folclorice românești. Nu-l așezase, de altfel, G. Călinescu, în *Istoria literaturii române*, în capitolul «Tradiționalistilor»?

De fapt, atît critica literară românească din zilele noastre, cît și cea străină, e sensibilă la dubla apartenență a operei lui Voronca. Temele și motivele «tradiționale» nu ne pot face să uităm modernismul ei funciar. Născut la Brăila în 1903, mort la Paris în

1946, după ce a fost silit, în urma unor împrejurări adverse, să se expatrieze, în curba vieții lui prea scurte volumele se înscriu parcă între două insurecții: între revolta literar-artistică a Avangardei și lupta subterană, apoi fătășă, a *maquis*-ului, a Rezistenței franceze împotriva nazismului. Desigur, anii în care tinerii exuberanți scoteau la București mai mult ori mai puțin efemere publicații ale Avangardei — *Punct*, *75 H.P.*, *unu* —, anii în care Voronca se întîlna cu Sașa Pană, Stephane Roll, Victor Brauner și uneori cu Geo Bogza și alții în lăptăria lui Enache Dinu din strada Bărăției 37, au marcat poezia ca și poezia sa. Fără să fie tributară unei dogmatici avangardiste, poezia aceasta — de la peregrinările din *Restriști*, prin naturismul din *Plante și animale*, pînă la meditațiile lirice din *Brătara nopților* ori la imnurile din *Incantații* — reprezintă deopotrivă triumfurile și eșecurile modernismului. E. Lovinescu îl definea pe poetul nostru: «miliardarul de imagini». Acest imagism al său, pe măsură ce treceau anii și se acumula experiența lirică, este subordonat unei viziuni tot mai ample. De aceea, observăm în ciclurile *Zodiac*, *Petre Schlemihl*, *Patmos și alte șase poeme*, ca și în poemele scrise în limba franceză (îndeosebi volumele: *La Poésie commune*, *La joie est pour l'homme*, *Amitié des choses*, *Beauté de ce monde*) o renunțare tot mai pronunțată la haosul imagistic și metaforic, o epurare a discursului liric și o organizare a sa mai riguroasă. De altfel, această evoluție a liricii lui Voronca implică și o simplificare tematică, o deschidere tot mai mare spre realul cotidian al lucrurilor și fapturilor comune. Poetul nu va mai clama, ca în primii săi ani, prea zgomotoși, că «poezia nu e pentru toți». El descoperă, odată cu maturizarea vocii sale, nevoia comunicării cu alții, cu oamenii timpului său. Îndeosebi nevoia solidarității în apărarea valorilor umane amenințate de norii ce se adunau în anii '30 deasupra Europei, îl face pe poet să iasă din izolarea orgolioasă a începuturilor sale. Poetul Georges Ribemont-Dessaignes, care saluta cu entuziasm publicarea în ver-

siune franceză (*Ulysse dans la cité* — 1933) a volumului *Ulise* (publicat în colecția «Integral», 1929), a sesizat semnificația umanitaristă a poeziei lui Voronca. El vedea în lirica poetului român: «ultima epopee a modernismului, ultimul cîntec inspirat de decorul vieții cotidiene într-un oraș mare și griji de a scăpa prin descoperirea pămîntului... Ne aflăm în fața unei ferestre deschise spre aerul liber care va ajuta să se însănătoșeze poezia din părțile noastre. Aceasta miroase stătut pentru că e închisă în întregime între pereții individului care, la ora actuală, s-ar scoti dezonorat dacă ar apela la lumea exterioară».

Ilarie Voronca nu se simțea nicicum «dezonorat» de a recurge la lucrurile comune, la faptele, gesturile unei umanități în care căuta leacul «împotriva singurătății» (cartea poemelor sale din timpul războiului poartă acest titlu: *Contre-solitude*).

După moartea lui Ilarie Voronca un grup de fervenți, din jurul prestigioasei reviste *Le Pont de l'épée* (care i-au publicat o parte din inedite, în volumul *Poèmes choisis*, cu o introducere de Tristan Tzara și un portret al autorului de Chagall) i-au închinat un număr al publicației (*Hommages à Ilarie Voronca*, *Le Pont de l'épée*, nr. 27—28, an VIII, 1965).

Semnatarii — poeți, critici, esești francezi relevă actualitatea operei lui Voronca. Astfel, Jean Cassou observă: «Poezia sa ne rămîne întru totul prezentă, ea fiind concretă, reală, umană în permanență mișcătoare, asemenea unui tezaur». Să mai amintim cuvintele lui Jean Rousset, după care, opera lui Voronca, «il așază în rîndul înții al poezilor din generația sa», precum și interesanta constatare a lui Leon-Gabriel Gios, care în capitolul dedicat lui Ilarie Voronca, din *Présentation de Poètes contemporains*, scria: «pentru a treia oară (după Tristan Tzara și B. Fundoianu) în treizeci de ani lirismul român a infuzat un singe nou Poeziei Franceze». Acestea sînt numai cîteva aprecieri care demonstrează prezența, pe plan european a poeziei lui Ilarie Voronca.

Nicolae BALOTĂ

cronica de trei secunde

copilașul

Lui V.D.

...Firește, prima întrebare — ascultînd această povestioară copilărească — va fi: dar ce a fost în mîntea lui? De un milion de ori pe zi — privindu-ne semenii — aceasta-i întrebarea; nu «a fi sau a nu fi» — problemă din ce în ce mai neînsemnată, aptă azi doar a bloca mîntea citorva psihoastenici — ci asta: ce a fost în mîntea lui?, întrebare mai puțin tragică, a cărei angoasă e frumos îmbîlîzită de un haz evident... Ce a fost deci în mîntea acestui copilaș italian care...

Care ce?

Mă tem că nu veți crede.

Povestioara e așa: un copilaș italian, în vîrstă de patru anișori, mergea prin sătucul lui, să se joace, să se plimbe, să-și vadă și el de-ale lui, ca orice om la patru ani. Deodată, el văzu o groapă și în acea groapă, el găsi un sac, deschise sacul și ce văzu el înăuntru? Înăuntrul sacului erau o mulțime de lemnișoare albe. Peste o sută. Chiar două sute. Nu contează, căci copilașul nu le numără. Dar el ce făcu? El luă sacul, îl deșertă și cu lemnișoarele acelea, frumoase, albe ca sfințele luminări, deloc ciudate, el începu să construiască. Ce? Ce să construiască un copilaș italian, cu atîta material căzut din cer? Ceea ce ar fi construit orice copilaș din lume... O căsuță. O căsuță de păpuși. De ce de păpuși? Așa vroia el. Și pentru că avea atît de multe bețișoare, el construi chiar două căsuțe de păpuși. Asta a fost în mîntea lui.

După ce înălță palatele sale — o, nu din nisip! — el alergă, ca-orice constructor, ca orice loanide, ca orice arhitect, ca orice Corbusier, să le arate oamenilor ceva mai înalți decît el. O chemă pe doica sa — care, văzînd minunatele locuințe pentru păpuși, era să leșine. I se făcu rău. I se făcu rău dar mai avu puterea să cheme poliția. Veni poliția și ce să vezi? Și poliției i se făcu rău, dar nu leșină, căci rareori poliția leșină... Poliția îngălbeni — trebuie să fi fost grozav să vezi o poliție dîrdîind și îngălbenind — și chemă geniile, nu geniile poveștilor, ci geniile geniștilor, ale celor care se ocupă cu deminarea, cu dezamorsarea bombelor și a dinamitelor.

Fiindcă cele două căsuțe de păpuși erau construite din 220 — numărate! — batoane de dinamită.

...Ce a fost în mîntea copilașului? — ne putem întreba cu toții fără să greșim.

Spiritele cele mai lucide și mai realiste vor răspunde calm: Nimic, în mîntea copilașului n-a fost nimic.

Dar eu, fără a fi poet sau nerealist, voi spune cu toată liniștea că în mîntea copilașului a fost totul. Absolut totul, inclusiv ceva din lumea de azi. Mă tem, repet, că nu veți crede.

Radu COSAȘU

oameni despre care se vorbește

LEOPOLD BENITES, diplomat ecuadorian (născut în anul 1905, studii superioare la Guayaquil, doctor în științe politice și sociale, profesor universitar, ziarist; a intrat în viața diplomatică a țării sale, îndeplinind funcția de ambasador în diferite capitale sud-americane, apoi pe lângă Organizația Națiunilor Unite; a condus una din lucrările Consiliului de securitate, în 1961), este președintele celei de-a 28-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

ANNEMARIE RENGER, președinta Bundestagului (născută în anul 1919, studii de comerț și economie, membru al partidului social-democrat vest-german, a intrat în activitatea politică și a fost aleasă deputat, pentru prima oară, în anul 1953; este prima femeie din R.F.G. care ocupă înalta funcție de președinte al Bundestagului). Printre vizitele pe care le face în fruntea unor delegații parlamentare — a fost în anul acesta și în România — se înregistrează actuala vizită în U.R.S.S.

ALVA MYRDAL, ministru suedez însărcinat cu problemele dezarmării (născută în anul 1902, studii superioare la Stockholm, Uppsala, Geneva și în S.U.A., diplomat, om de știință, pedagog, scriitoare, vastă activitate diplomatică în slujba Suediei și a organizațiilor internaționale O.N.U. și UNESCO, a publicat valoroase lucrări de sociologie și educație), va abandona — după cum relatează agenția France Presse — toate funcțiile publice și va pleca temporar în S.U.A. unde va ocupa o catedră universitară și va publica un studiu despre problemele dezarmării.

ANNA MAGNANI, actriță italiană de film (născută în anul 1908, studii superioare de artă dramatică la Academia Dramatică din Roma, figură proeminentă a artei interpretative cinematografice postbelice, beneficiară a unei bogate filmografii din care se desprind rolurile de o complexitate forță dramatică din «Roma, oraș deschis», «Mamma Roma» (de unde i-a rămas și porecla), «Secretul de la Santa Vittoria»), a decedat în ziua de 26 septembrie a.c., lăsînd în urmă un regret general.

NU-I COMOD, DAR E IEFTIN

La Utrecht, în Olanda, s-au scumpit tarifele tuturor categoriilor de vehicule pentru transportul în comun. Măsura n-a fost de natură, firește, să-i bucure pe cetățeni, care și-au și spus părerea, în fel și chip. Unul din cele mai originale — și, pe cît se pare, mai eficiente — mijloace de protest a fost organizarea, pe diverse trasee ale orașului, a unui serviciu de transport, complet gratuit, cu tricicliuri-rișe.

AMINTIRILE UNUI CĂLĂTOR PRIN LUME. Profesorul Dan Dumitriu este posesorul unui record unic în lume, probabil: a străbătut pe jos, între anii 1900 și 1906, peste 100 000 km, trecând prin toate țările Europei, Asiei, Africii și ale celor două Americi. Recent, muzeul de istorie din Bacău a intrat în posesia documentelor ce atestă această extraordinară performanță. (Gh. Ciobotaru)

BOTEZĂTORII. Fantezia onomastică a celor puși să facă și puțin comerț cu noi este nelimitată. Într-o reclamă adresată (de ce numai?) elevilor, studenților, funcționarilor și profesorilor, întreprinderea județeană de industrie locală-Sibiu își numește astfel stilourile și pixurile: Gigant, Terra, Diplomat, Emmy (pentru femei, nu?), Jupiter, Rîndunica, Cibin, Ghiocel, Minior (?!), Elev, Rotopix și Bicolor. Ne întrebăm uite-așa, pur și simplu, cum vor reacționa vînzătorii cînd le va cere un «gigant» un «diplomat» sau chiar pe Emmy? (Iulian Neacșu)

DEZMINȚIRE. Tramvaiul 30 nu a fost desființat. El mai merge din cînd în cînd. (Iulian Neacșu)

STAREA GRĂDINTELOR ÎN JUDEȚUL BRAȘOV. În județul Brașov toți copiii preșcolari din mediul rural sînt cuprinși în grădinițe, informează Inspectoratul școlar județean. (Marga Nedelea)

FURIND PRIN LUMINĂ. Scurtcircuit în locuința lui Anastase Saru din Crîmpoia-Olt. Nu a fost nevoie de doctori sau pompieri. Organele sosite la fața locului au constatat că respectivul turase 8 700 kWh, mestere-rind contorul de lumină. Acum plătește gras! (Dan Bițică — Pitești)

STRĂMOȘII VORBESC PRIN RELICVE. Munca specialiștilor de pe șantierul arheologic de la Mitoc și Manoleasa (județul Botoșani) a fost răspîlțită de două recente descoperiri: un complex de locuințe din paleoliticul superior și morminte, din secolul II e.n., conținînd obiecte de proveniență romană. (Gh. Ciobotaru)

ÎNGHESUIȚI ÎN ATELIER. Într-unul din numerele trecute, sesizam în această pagină gravele condiții de lucru în care muncesc tinerii meșteri aurari din Caransebeș (spațiu insuficient, lipsă de aerisire, toxicitate, etc!...). Oficialitățile de resort continuă să tacă chitic, iar tinerii artizani continuă să fie înghesuiți și — ceea ce e mai rău — să înghită diverse gaze (împreună cu copiii familiilor ce locuiesc la etajul numitului atelier!). Oare chiar nu se poate face nimic pentru oamenii acestia?! (Horia Pătrașcu)

UN ARBORE CU STRĂMOȘI ÎNDEPĂRTAȚI. În zona de nord a Carpaților Orientali a fost identificată și pusă sub ocrotire o importantă relictă din epoca terțiară: **Pinus cembra**, un arbore exotic ce constituie o adevărată podoabă pentru flora munților noștri. Aria sa de răspîndire este: zona lacului Bîla-Lala, izvoarele pîrului Giumalău și masivul Călimani. (Adrian Mitu)

MOTORAȘUL FACE ZGOMOT MARE. Întreprinderea de motoare electrice-Pitești trebuia să livreze întreprinderii de autorisme, în primele opt luni din acest an, 24 000 motoare EP 3 pentru ștergătoarele de parbriz. Nu a livrat decît o mie. Cauza: tehnologia motorului, deși omologată în 1972, nu a fost pusă la

punct. Se spune că motorășul face zgomot mare. Pe cei din întreprindere nu-i supără însă. (Dan Bițică — Pitești)

PIONIERI ARHEOLOGI. De un bun și meritat renume se bucură cercul «Micii arheologi» din comuna Găgești, județul Vaslui. Cu un an și jumătate în urmă un grup de pionieri au descoperit în apropierea comunei un bogat depozit ceramic datînd din secolul al IV-lea. Atunci s-a născut și ideea înființării unui muzeu de arheologie care de atunci și pînă în prezent găzduiește numeroase unelte, vase, arme și podoabe din peste 50 de așezări arheologice investigate de către micii arheologi. (Liviu Timbus)

PENSIUNARI ȘI FLORILE. Micul Eden se află pe bd. Republicii nr. 62 în Pitești. Din primăvară și pînă în toamnă tîrziu aici își etalează frumusețea mii de flori, într-un peisaj mereu proaspăt și fermecător pentru localnici, turiști, dar mai ales pentru cei doi pensionari care le dau viață. (Dan Bițică — Pitești)

CE VITAMINE AU COPIII DUMNEAVOASTRĂ? Întreprinderea Flacăra-Cluj fabrică și livrează un ulei pentru preîntîmpinarea și tratarea iritațiilor pielii la sugarii și copiii mici. Bun și căutat. Și, citeodată, poate fi găsit și prin magazine. (Nu-l căutați la «Romarta copiilor» că nu au mai primit de mult. Dar asta-i altă poveste!). Amuzantă este — chiar și pentru sugari — eticheta care însoțește flacoanele ce conțin acest produs: «Ulei pentru copii cu vitamina F» (!!). Am pune o întrebare celor care au amestecat cuvintele în «retorta» limbii românești: copiilor ce nu dispun de sus-numita vitamină, ce ulei le recomandați? (E. Munteanu)

APARE AZI, APARE MÎINE... Știți povestea mult așteptatei cărți de telefon a Capitalei? Este veche: apare azi, apare mîine... Ultimul termen a fost fixat în luna septembrie. Ultimul, dar nu și cel de pe urmă. Căci o nouă aminare îl fixează în luna decembrie. Motivul emis de Direcția de telecomunicații a municipiului: unele întreprinderi n-au trimis încă noile lor denumiri... Deci să avem răbdare? (E. Munteanu)

CĂLĂTORII VESELE, URMĂRI TRISTE. Celor aflați în căutare de subiect pentru schițe satirice, drame, tragedii, aventuri sau fotografii senzaționale, C.F.R. le oferă, prin gările sale din Basarab și Obor, teme la alegere. Condiția: o călătorie în trenul de Pitești, Pietroșița, Roșiori de Vede sau Oltenița. Iată, dintr-o listă oricînd pasibilă de completare, câteva fapte: jocuri de noroc, bătăii, ultraje, insulte (regionalisme sau universale), ascensiuni pe vagoane, coborîri prin ferestre, compartimentul și sortimentul preferat de alcool, pufuleți contra sumei de 1,50 lei. Autorii: navetiștii respectivelor trenuri. Trist, dar adevărat. Oare ce fac conductorii de tren și organele de control ale căilor ferate? Dar miliția feroviară — toți deopotrivă împuterniciți în a combate încălcarea normelor de călătorie? (E. Munteanu)

O INIȚIATIVĂ ABANDONATĂ. Nu o dată a fost elogiată inițiativa unor conducători de mijloace de transport în comun de a anunța cu glas tare stația următoare. Sugerăm ca această inițiativă să devină regulă generală. (M. Hetco)

WATT-UL RISIPIT. Despre risipa de energie electrică din unele întreprinderi și instituții

s-a mai scris, dar nici cei de la iluminatul public nu s-ar cădea scuții. Astfel, pe data de 19 septembrie, de exemplu, și nu numai atunci, pe șoseaua Mogoșoaia, care străbate comuna omonimă, ca și pe străzile laterale toate becurile ardeau ca-n miez de noapte. Prin părțile acelea oare noaptea ține 24 de ore? (Ion Constanța)

PLOUĂ ÎN REFUGII. După cum se știe, în diverse puncte cu deschidere mare, deci fără posibilități apropiate de adăpostire, I.T.B. a presărat cite un refugiu pentru călătorii năpăstuiți de rigorile meteorologice... Asemenea refugii sînt și pe traseul I.T.B. care deservește Buftea. Că sînt este foarte bine, numai dacă toate ar avea și acoperișuri, că așa tot ca afară plouă... cu găleata! (P. Ionașcu)

TROLEIBUZUL 88 a fost reclamat, nu ne îndoim, de zeci de ori. Rezultatul? Același. Cîrculă precum îi e numărul. Cîte unul-două la 80 de minute! (Gh. Ciobotaru)

DE LA FILM LA GUNOI. Nu, nu este vorba de soarta unor resturi mai mult sau mai puțin menajere. La Lira, cinematograful bucureștean de pe linia tramvaielor 3 și 8, soarta aceasta o împărtășesc spectatorii care au nefe-ricită inspirație să vizioneze în acest lăcaș (de cultură) cite un film. La sfîrșitul lui, părăsind cinematograful printr-o curte-gang, spectatorii sînt nevoiți să facă un adevărat slalom printre lăzi pline cu gunoi, adeseori revărsat. Invităm pe unul din maimarii cinematografelor la Lira. (Gh. Ciobotaru)

APĂ CHIOARĂ PENTRU ACASĂ. Zeci de cetățeni din Slatina avînd dorința de a se cinsti cu țuică luată de la «Alimentara» au constatat cu stupefacție, odată ajunși acasă, că sticlele erau umplute cu apă chioară. Cineva, pe care deocamdată n-am avut o-nnoarea de a-l cunoaște, se ocupă cu farse... Sperăm să venim în curînd cu amănunte. (Liviu Timbus)

UN TREN INTERESANT. Există un tren care pleacă de la Ploiești-Sud în direcția Urziceni de la linia a 6-a. Ba nu. Greșesc. De la linia a 4-a. Sau nu. De la linia a 9-a. Sau nu. De la linia a 7-a. Sau nu. Mă iertați. Nu știu niciodată exact de la care linie pleacă acest tren. Interesant este faptul că nici conducerea stației C.F.R. Ploiești-Sud nu știe. Chiar n-o fi știind? (Grigore Ionas)

TOT AȘTEPTÎND, TOT AȘTEPTÎND. De 11 ani tinerii din comuna Licurici așteaptă construirea-unui cămin cultural. Temeliile s-au pus de-atunci. Clădirea — în schimb — nu există nici azi. Probabil că după alți 11, copiii lor vor trăi visul părinților: casa de cultură va fi poate în stadiul de finisare. (L. Teodorescu)

PIAȚA ȘI CURĂȚENIA. Pentru gospodinele din București toamna aceasta se anunță deosebit de darnică în produse de sezon și de conserve de iarnă. Și activitatea și forfota piețelor confirmă spiritul gospodăresc. Din păcate, grija pentru curățenia piețelor este adesea lăsată pe planul doi, atît de către cei ce vînd, cit și de către cei care cumpără. Așa stăteau lucrurile săptămîna trecută în piețele Ilie Pintilie și 1 Mai. (V. Tudor)

ORI TACE, ORI NU RĂSPUNDE. Cu ceasul în mîină, într-o dimineață am încercat să «prînd» la telefon Spitalul de urgență din București la nr. 11.94.90. După 45 de minute încă

nu reușisem. Ori era ocupat, ori nu răspundea nimeni. Notați că numărul de mai sus este al centralei telefonice de acest mult solicitat spital. Gîndim că ar trebui ceva de făcut — ori centrala să aibă mai multe telefoniste, sau să existe mai multe numere pentru ca și această instituție sanitară de prim ajutor să fie ușor abordată. (L. Teodorescu)

PROBĂ DE REZISTENȚĂ LA PITEȘTI. O curioasă așezare a stației de autobuze în preajma gării din Pitești îi silește pe cei ce vor să plece din oraș numai cu trenul la o adevărată probă de rezistență. Să se fi «gîndit» vreun responsabil în transportul piteștean că în lupta împotriva sedentarismului toate mijloacele sînt scuzabile? Și dacă tot s-a gîndit la asta, n-ar fi bine să ne care și bagajele? (V. Tudor)

S-A DESFIINȚAT O PROMENADĂ. Am preluat oful colectiv al miilor de cetățeni ai Clujului care, în aceste zile, au constatat înmărmuriți cum municipalitatea a avut năstrușnica idee de a desființa «Corso»-ul din mijlocul bulevardului Petru Groza. Este vorba de spațiu cu bănci și arbori ce însoțește principala arteră a orașului — străvechi loc de promenadă al localnicilor — și pe care (la ideea cui și din dispozițiile cui?) primăria a hotărît să-l transforme în loc de parcare pentru autovehicule. Stimaiți edili ai Clujului, nu e încă tîrziu să renunțați la aceste acțiune nemotivată. V-o cer într-un glas cetățenii dumneavoastră. (V. Tudor)

TÎRGU MUREȘ VA AVEA SPECTACOLE PERMANENTE DE OPERĂ. O surpriză pentru melomanii mureșeni: Opera română din Cluj va deschide la Palatul culturii din Tîrgu Mureș prima stagiune permanentă de spectacole de operă, operetă și balet. (V. Tudor)

FRIGĂRUIA E GATA. VINE ȘI POTÎRNICHEA. În pădurile deltei, Letea și Caraorman, sînt colonizate două noi specii de potîrniche — cea roșie, originară din Ungaria, și cea sură, din Banat. (L. Teodorescu)

ULEIULUI DE RICIN i s-a găsit un nou efect binefăcător: sporește mai substanțial ca niciodată veniturile cultivatorilor acestor plante. Totul pornește de la o recentă hotărîre a Consiliului de Miniștri prin care se acordă prețuri de contractare a acestui produs, sensibil îmbunătățite. (L. Teodorescu)

ÎN CARACAL TE RĂTĂCEȘTI UȘOR. Cînd descinzi în gară la Caracal, vezi un panou mare prins de fațada gării, pe care scrie cu litere de-o șchioapă: «Bine ați venit la Caracal!» Cînd pleci, din nou o urare înscrisă pe o pancartă pusă pe zidul din spațele gării: «Drum bun!» Dar cînd mergi prin Caracal, te rătăcești ușor. O samedenie de străzi nu au plăcuțele de pe care ar trebui să afli numele lor. (Ion Preda)

BEETHOVEN ȘI PERLEA DESCHID STAGIUNEA LA FILARMONICĂ. Concertul de miine 7 octombrie, orele 20, la Ateneul român, dirijat de Mircea Cristescu, are în program două lucrări ale marelui compozitor german și «Don Quijote» de Ionel Perlea, inaugurîndu-se cu acesta din urmă... astfel ciclul «Prime audii absolute românești». (Rodica Pop)

O SĂRBĂTOARE A TEATRULUI LA CLUJ. Mai original, Teatrul Național din Cluj își deschide stagiunea cu două premiere (*Meșterul Manole* de Lucian

Blaga și *Unchiul Vanea* de A.P. Cehov — ambele în regia lui Alexa Vissarion). O adevărată sărbătoare a teatrului la care participă cu spectacole alături de Teatrul maghiar din Cluj și teatrele naționale din București, Timișoara, Iași, Craiova (între 7 octombrie și 14 octombrie.) Nu lipsește nici critica, prezentă la simpozionul *Dramaturgia clasică și publicul contemporan*. Le dorim succes. (N. Isculescu)

ÎN ORAȘ, DUPĂ OȚET în aceste zile de toamnă gospodinele au marea bucurie de a sta la un belșug de legume și fructe pe piețele bucureștene și de calitate cea mai bună, cum nu s-a văzut în anii trecuți. Cu toate acestea, necazuri tot mai sînt. Căc degeaba cumpəri, spre exemplu gogoșari de toată frumusețea dacă alergi zile întregi după oțet pentru a-i conserva. Oare nu se mai produce oțet la noi în țară, sau factorii responsabili din comerț au neglijat aprovizionarea populației la timp cu acest produs. (Alexandru Păsărin)

MÎNĂ DE GOSPODAR. La complexul comercial din așezarea muncitorească Valea Sadului jud. Gorj, există un restaurant care era criticat foarte mult de către consumatori. Noul responsabil, Nicolae Măroiu, a schimbat lucrurile prin amenajări puțin costisitoare, instalînd o linie de autoservire, diversificînd producția proprie. Astfel, dacă înainte se desfăceau mai mult băutu alcoolice, acum se pune mare baz pe mîncărurile preparate, dealtfel mult cerute de consumatori în acest centru muncitoresc. Aceasta a contribuit și la creșterea realizărilor la planul de desfășurare. (Alexandru Păsărin)

AUR PENTRU DOI ROMĂNI. Traian Orghidan și Dan Coman sînt doi speologii români cărora le-a fost recent conferit Medalia de aur a celui de-al VI-lea Congres internațional de speologie, desfășurat recent în Cehoslovacia. Cei doi oameni de știință s-au făcut cunoscuți prin importante descoperiri speologice și lucrări teoretice asupra carstului românesc, în special. (N. Isculescu)

GEOGRAFIE. Caraiman, Moldoveanu, Someș, Retezat, Jiu Polar III, Constanța, Marea Neagră, Ialomița, Razelm. Total 11 Zece nave românești pescuiesc la ora actuală, în apele Atlanticului, în zona de vest a Africii. (N. Isculescu)

CE SE MAI ÎNTÎMPLĂ ÎN LUMEA AUTOMOBILISTĂ. La 1 octombrie au luat ființă la Casa de cultură a sectorului cursurile de depanare auto, de chise tuturilor automobilisților. Sperăm într-o masivă participare. Mai ales că, în săptămîna imediat următoare (7 octombrie), se va da startul în raliul «Culesul vîntului». (N. Isculescu)

NIȘTE TIPI GURALIVI CUM FERĂ PUNGI «COCOR». După cum știe tot Bucureștiul, nădemult s-a inaugurat marea magazin de prezentare a mărfurilor industriei ușoare «Cocor». Și imediat strada Lipscani a fost invadată de tipi foarte guralivi, care ofer în vîzul lumii, la preț de specul: pungi din plastic cu emblema «Cocor», în care de obicei ar trebui să se ambaleze cumpărături celor ce trec pragul acestui supermarket. Oare cine ar trebui să descurce itele acestei tenbroase afaceri cu pungi, mai ales că nu este unica. Am văzut altă dată de vînzare și pungi purtînd emblema «Comturist», «Gostai «Romarta». (Ion Preda)

URRA!
scuțița roșie
mi-a adus dulciuri
produse
de fabricile
din București,
Brașov
și Timișoara

**Bomboane umplute cu gem de fructe, marmeladă
superioară, cu sirop, cacao și pralină.
Drajeuri cu jeleu și cu sîmburi. Bomboane fine
și specialități de ciocolată.**